

Programación didáctica
2019-2020

DEPARTAMENTO
DE LINGUA E
LITERATURA
GALEGA

Jr
g

IES TORRENTE BALLESTER

B

Táboa de contido

1. Introducción e contextualización.....	5
2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.....	5
3. Desenvolvemento do currículo da materia.....	10
3.1. 1º ESO	10
3.1.1. Contidos	10
3.1.2. Criterios de avaliación	15
3.1.3. Estándares de aprendizaxe	19
3.1.4. Temporalización	27
3.1.5. Mínimos para superar a materia.	46
3.2. 2º ESO	47
3.2.1. Contidos	47
3.2.2. Criterios de avaliación	58
3.2.3. Estándares de aprendizaxe	78
3.2.5. Mínimos para superar a materia.	123
3.3. 3º ESO	124
3.3.1. Contidos	124
3.3.2. Criterios de avaliación	129
3.3.3. Estándares de aprendizaxe	133
3.3.4. Temporalización	142
3.3.5. Mínimos para superar a materia	157
3.4. 4º ESO	159
3.4.1. Contidos	159
3.4.2. Criterios de avaliación	163
3.4.3. Estándares de aprendizaxe	168
3.4.4. Temporalización	179
3.4.5. Mínimos para superar a materia	202
3.5. 1º BACAHARELATO	204
3.5.1. Mínimo superar a materia. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.....	204
3.5.2. Contidos e temporalización	206
3.6. 2º BACHARELATO	211
3.6.1. Concreción estándares. Contidos. Actividades e temporalización.	211
3.6.2. Mínimos esixidos para superar a materia.	219

4.	Materiais e recursos didácticos.....	220
4.1.	Obras de lectura.....	221
4.1.1.	1º ESO.....	221
4.1.2.	2º ESO.....	222
4.1.3.	3º ESO.....	223
4.1.4.	4º ESO.....	225
4.1.5.	1º Bacharelato.....	226
4.1.6.	2º Bacharelato.....	226
5.	Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado. .	226
5.1.	Procedementos de avaliación.....	226
5.2.	Instrumentos de avaliación.....	227
5.3.	Criterios de cualificación.....	227
5.3.1.	ESO.....	227
5.3.2.	Bacharelato.....	229
5.3.2.1	1º Bacharelato.....	229
5.3.2.2.	2º Bacharelato.....	233
6.	Recuperación e avaliación da materia pendente.	234
6.1.	Confidos.....	234
6.2.	Programa de reforzo para a recuperación da materia pendente dos cursos anteriores.	234
6.2.1.	ESO.....	234
6.2.2.	Bacharelato.....	234
6.3.	Avaliación.....	234
6.3.1.	ESO.....	234
6.3.2.	Bacharelato.....	235
7.	Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente.....	235
7.1	Rexistro para a auto-avaliación do profesorado: Planificación.....	235
7.2.	Rexistro para a auto-avaliación do profesorado: Motivación do alumnado.....	236
7.3.	Rexistro para a auto-avaliación do profesorado: Desenvolvemento do ensino.....	236
7.4.	Rexistro para a auto-avaliación do profesorado: Seguimento e avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.....	236
8.	A Avaliación inicial.....	237
8.1.	Análise das aprendizaxes imprescindible que non se impartiron no curso	

2019-2020.....	237
9. Medidas de atención á diversidade.....	238
10. Actividades complementarias e extraescolares.....	240
11. Alumnado en corentena, Educación a distancia ou semi-presencial. 240	
11.1. Metodoloxía	241
11.2. Comunicación	242
11.3. Avaliación.....	242

1. Introducción e contextualización.

Durante o curso 2020-2020 o Departamento de Lingua e literatura galega do IES Torrente Ballester constará dos seguintes membros:

MEMBRO	CARGO	GRUPOS
Rosa Monné Enríquez	Xefa de departamento	LG (2ºA/B/C/D BAC) LG (4ºA ESO)
Henrique Egea Lapina	Director	Reforzo LG 2º ESO (2ºA/B)
Mª Dolores Valiño Ferrín	Coordinadora do equipo de dinamización lingüística	LG(3ºA/B/C/D ESO) LG (1ºA BAC)
Breixo de Santiago Pita	Substitución de Mª Dolores	
Begoña Davila Davila		LG(1º A/B/C/D/E ESO)
Irene Santiago Martínez	Titora	LG (2º A/B/C/D/E ESO)
Francisco Martínez Hidalgo	Titor	LG (4º B/C/D ESO) LG (1º B/C/D) BAC

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.

As competencias son as capacidades para aplicar de xeito integrado os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

Dado que a aprendizaxe baseada en competencias se caracteriza pola súa transversalidade, o seu dinamismo e o seu carácter integral, o proceso de ensino e aprendizaxe competencial debe tratarse dende todas as áreas de coñecemento e por parte das diversas instancias que conforman a comunidade educativa, tanto nos ámbitos formais como nos non formais e informais. O seu dinamismo reflíctese en que as competencias non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso.

Ademais, esta aprendizaxe implica unha formación integral das persoas que, ao rematar a etapa académica, serán capaces de transferir os coñecementos adquiridos ás novas instancias que aparezan na opción de vida que elixan. Así, poderán reorganizar o seu pensamento e adquirir novos coñecementos, mellorar as súas actuacións e descubrir novas formas de acción e novas habilidades que lles permitan executar eficientemente as tarefas, favorecendo unha aprendizaxe ao longo de toda a vida.

Comunicación lingüística (CCL)

Esta competencia refírese á utilización da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita, de representación, interpretación e comprensión da realidade, de construción e comunicación do coñecemento e de organización e autorregulación do pensamento, as emocións e a conduta.

Para o adecuado desenvolvemento desta competencia é preciso abordar a análise e a consideración dos distintos aspectos que interveñen nela, debido á súa complexidade. Para iso, débese atender as cinco compoñentes que a constitúen e as dimensións en que se concretan:

- A compoñente lingüística abrangue diversas dimensións: a léxica, a gramatical, a semántica, a fonolóxica, a ortográfica e a ortoépica, entendida esta como a articulación correcta do son a partir da representación gráfica da lingua.
- A compoñente pragmático-discursiva contempla tres dimensións: a sociolingüística (vinculada coa adecuada produción e recepción de mensaxes en diferentes contextos sociais); a pragmática (que inclúe as microfuncións comunicativas e os esquemas de interacción); e a discursiva (que inclúe as macrofuncións textuais e as cuestións relacionadas cos xéneros discursivos).
- A compoñente sociocultural inclúe dúas dimensións: a que se refire ao coñecemento do mundo e a dimensión intercultural.
- A compoñente estratéxica permítelle ao individuo superar as dificultades e resolver os problemas que xorden no acto comunicativo. Inclúe tanto destrezas e estratexias comunicativas para a lectura, a escritura, a fala, a escoita e a conversa, como destrezas vinculadas co tratamento da información, a lectura multimodal e a produción de textos electrónicos en diferentes formatos; ademais, tamén forman parte desta compoñente as estratexias xerais de carácter cognitivo, metacognitivo e socioafectivas que o individuo utiliza para comunicarse eficazmente, aspectos fundamentais na aprendizaxe das linguas estranxeiras.
- Por último, a competencia en comunicación lingüística inclúe unha compoñente persoal que intervéen na interacción comunicativa en tres dimensións: a actitude, a motivación e os trazos de personalidade.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

A competencia matemática implica a aplicación do razoamento matemático e as súas ferramentas para describir, interpretar e predicir distintos fenómenos no seu contexto.

Esta competencia require coñecementos sobre os números, as medidas e as estruturas, as operacións e as representacións matemáticas, e a comprensión dos termos e conceptos matemáticos.

O uso de ferramentas matemáticas implica unha serie de destrezas que requiren a aplicación dos principios e procesos matemáticos en distintos

contextos.

Trátase da importancia das matemáticas no mundo e de utilizar os conceptos, procedementos e ferramentas para aplicalos na resolución dos problemas que poidan xurdir nunha situación determinada ao longo da vida. A competencia matemática inclúe unha serie de actitudes e valores que se basean no rigor, o respecto aos datos e a veracidade.

Xa que logo, para o adecuado desenvolvemento da competencia matemática resulta necesario abordar catro áreas relativas aos números, á álgebra, á xeometría e á estatística, interrelacionadas de formas diversas, a través da cantidade, o espazo e a forma, o cambio e as relacións, e a incerteza e os datos.

As competencias básicas en ciencia e tecnoloxía son aquelas que proporcionan un achegamento ao mundo físico e á interacción responsable con el para a conservación e mellora do medio natural, a protección e mantemento da calidade de vida e o progreso dos pobos. Estas competencias contribúen ao desenvolvemento do pensamento científico e capacitan a cidadáns e cidadás responsables e respectuosos que desenvolven xuízos críticos sobre os feitos científicos e tecnolóxicos que se suceden ao longo dos tempos, pasados e actuais. Estas competencias han de capacitar para identificar, expor e resolver situacións da vida cotiá, igual que se actúa fronte aos retos e problemas propios das actividades científicas e tecnolóxicas.

Para o adecuado desenvolvemento das competencias en ciencia e tecnoloxía resultan necesarios coñecementos científicos relativos á física, á química, á bioloxía, á xeoloxía, ás matemáticas e á tecnoloxía. Así mesmo, hanse de fomentar as destrezas para utilizar e manipular ferramentas e máquinas tecnolóxicas, e utilizar datos e procesos científicos para alcanzar un obxectivo.

Hanse de incluír actitudes e valores relacionados coa asunción de criterios éticos asociados á ciencia e á tecnoloxía, o interese pola ciencia, o apoio á investigación científica, a valoración do coñecemento científico, e o sentido da responsabilidade en relación á conservación dos recursos naturais, ás cuestións ambientais e á adopción dunha actitude adecuada para lograr unha vida física e mental saudable nun contorno natural e social.

Os ámbitos que se deben abordar para a adquisición das competencias en ciencias e tecnoloxía son os sistemas físicos, os sistemas biolóxicos, os sistemas da Terra e do Espazo, e os sistemas tecnolóxicos.

Por último, a adquisición das competencias en ciencia e tecnoloxía require a formación e práctica na investigación científica e na comunicación da ciencia.

Competencia dixital (CD)

Esta competencia consiste en dispor de habilidades para buscar, obter, procesar e comunicar información, e para transformala en coñecemento. Incorpora diferentes habilidades, que van desde o acceso á información até a súa transmisión en distintos soportes unha vez tratada, incluíndo a utilización das tecnoloxías da información e da comunicación como elemento esencial

para informarse, aprender e comunicarse.

Implica ser unha persoa autónoma, eficaz, responsable, crítica e reflexiva ao seleccionar, tratar e utilizar a información e as súas fontes, así como as distintas ferramentas tecnolóxicas; tamén, ter unha actitude crítica e reflexiva na valoración da información dispoñible, contrastándoa cando é necesario, e respectar as normas de conduta socialmente acordadas para regular o uso da información e as súas fontes nos distintos soportes.

Para o adecuado desenvolvemento da competencia dixital resulta necesario abordar a información, a análise e a interpretación desta, a comunicación, a creación de contidos, a seguridade e a resolución de problemas, tanto teóricos coma técnicos.

Aprender a aprender (CAA)

Aprender a aprender supón dispor de habilidades para iniciarse na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de maneira cada vez máis eficaz e autónoma, de acordo aos propios obxectivos e necesidades.

Aprender a aprender implica a conciencia, xestión e control das propias capacidades e coñecementos desde un sentimento de competencia ou eficacia persoal, e inclúe tanto o pensamento estratéxico como a capacidade de cooperar, de se autoavaliar, e o manexo eficiente dun conxunto de recursos e técnicas de traballo intelectual. Todo iso desenvólvese, a través de experiencias de aprendizaxe conscientes e gratificantes, tanto individuais coma colectivas.

Competencias sociais e cívicas (CSC)

Estas competencias implican a habilidade e a capacidade para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade, interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis diversificados, elaborar respostas, tomar decisións e resolver conflitos, así como para interactuar con outras persoas e grupos, conforme a normas baseadas no respecto mutuo e en conviccións democráticas.

En concreto, a competencia social relaciónase co benestar persoal e colectivo. Os elementos fundamentais desta competencia inclúen o desenvolvemento de certas destrezas como a capacidade de se comunicar dunha maneira construtiva en distintos contornos sociais e culturais, mostrar tolerancia, expresar e comprender puntos de vista diferentes, negociar sabendo inspirar confianza e sentir empatía.

Así mesmo, esta competencia inclúe actitudes e valores como unha forma de colaboración, a seguridade nun mesmo e a integridade e honestidade.

A competencia cívica baséase no coñecemento crítico dos conceptos de democracia, xustiza, igualdade, cidadanía e dereitos humanos e civís, así como da súa formulación na Constitución española, no Estatuto de Autonomía de Galicia, na Carta dos Dereitos Fundamentais da Unión Europea e en declaracións internacionais, e da súa aplicación por parte de diversas institucións a escala local, autonómica, nacional, europea e internacional.

As actitudes e valores inherentes a esta competencia son aqueles que se

dirixen ao pleno respecto dos dereitos humanos e á vontade de participar na toma de decisións democráticas a todos os niveis, e implica manifestar o sentido da responsabilidade e mostrar comprensión e respecto dos valores compartidos, que son necesarios para garantir a cohesión da comunidade, baseándose no respecto dos principios democráticos.

Polo tanto, para o adecuado desenvolvemento destas competencias é necesario comprender o mundo no que se vive, en todos os aspectos sociais, culturais e humanos. Pero tamén incorporan formas de comportamento individual que capacitan ás persoas para convivir en sociedade.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

Esta competencia implica a capacidade de transformar as ideas en acto, o que significa adquirir conciencia da situación a intervir ou resolver, e saber elixir, planificar e xestionar os coñecementos, destrezas ou habilidades e actitudes necesarios con criterio propio, co fin de alcanzar o obxectivo previsto.

A adquisición desta competencia é determinante na formación de futuros cidadáns e cidadás emprendedores, contribuindo así á cultura do emprendemento.

Entre os coñecementos que require a competencia inclúese a capacidade de recoñecer as oportunidades existentes para as actividades persoais, profesionais e comerciais.

Para o adecuado desenvolvemento desta competencia, resulta necesario abordar a capacidade creadora e de innovación, a capacidade proactiva para xestionar proxectos, a capacidade de asunción e xestión de riscos e manexo da incerteza, as calidades de liderado e traballo individual e en equipo, e por último, o sentido crítico e da responsabilidade.

Conciencia e expresións culturais (CCEC)

Esta competencia implica coñecer, comprender, apreciar e valorar con espírito crítico, cunha actitude aberta e respectuosa, as diferentes manifestacións culturais e artísticas, utilízalas como fonte de enriquecemento e goce persoal e consideralas como parte da riqueza e patrimonio dos pobos.

Incorpora tamén unha compoñente expresiva referida á propia capacidade estética e creadora e ao dominio daquelas capacidades relacionadas cos diferentes códigos artísticos e culturais, para poder utilízalas como medio de comunicación e expresión persoal. Implica igualmente manifestar interese pola participación na vida cultural e por contribuír á conservación do patrimonio cultural e artístico, tanto da propia comunidade coma doutras comunidades.

Polo tanto, require de coñecementos que permitan acceder ás distintas manifestacións sobre a herdanza cultural a escala local, nacional e europea e o seu lugar no mundo. Comprende a concreción da cultura en diferentes autores e obras, xéneros e estilos, tanto das belas artes coma doutras manifestacións artístico-culturais da vida cotiá.

Para o adecuado desenvolvemento da competencia para a conciencia e

expresión cultural resulta necesario abordar o coñecemento, estudo e comprensión de distintos estilos e xéneros artísticos e das principais obras e producións culturais e artísticas; a aprendizaxe das técnicas e recursos; o desenvolvemento da capacidade e intención de expresarse e comunicar ideas, experiencias e emocións propias; a potenciación da iniciativa, a creatividade e a imaxinación propias de cada individuo de cara á expresión das propias ideas e sentimentos; o interese, aprecio, respecto, gozo e valoración crítica das obras artísticas e culturais; a promoción da participación na vida e a actividade cultural da sociedade na que se vive; e por último, o desenvolvemento da capacidade de esforzo, constancia e disciplina para a creación de calquera produción artística de calidade.

3. Desenvolvemento do currículo da materia.

3.1. 1º ESO

3.1.1. Contidos

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR.

1.1 Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral ou daqueles propios dos medios de comunicación, especialmente noticias de actualidade, próximas aos intereses do alumnado.

1.2 Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e académico (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas).

1.3 Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto.

1.4 Escoita crítica e reflexiva das mensaxes dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos.

1.5 Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade.

1.6 Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

1.7 Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

1.8 Participación activa en situacións propias do ámbito académico (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións).

1.9 Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais.

1.10 Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e académica.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR.

2.1 Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.

2.2 Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil, normas e instrucións de uso.

2.3 Comprensión, interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos.

2.4 Comprensión e interpretación de textos do ámbito académico, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes.

2.5 Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.

2.6 Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmitan prexuízos ou usos lingüísticos discriminatorios, especialmente, os que aparecen nos medios de comunicación.

2.7 Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.

2.8 Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.

2.9 Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.

2.10 Produción, a partir dun modelo, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital.

2.11 Produción, en soporte papel ou dixital, de textos propios da vida académica, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas.

2.12 Produción, en soporte papel ou dixital, de textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.

2.13 Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos.

2.14 Auto avaliación da aprendizaxe da lingua cunha actitude activa e de confianza.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA.

3.1 Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

3.2 A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.

3.3 Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa.

3.4 Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

3.5 Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.

3.6 Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas (substantivo, adxectivo cualificativo, verbo, adverbio...) así como a

diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos.

3.7 Recoñecemento, uso e reflexión dos mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.

3.8 Recoñecemento, uso e explicación dos conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos.

3.9 Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.

3.10 Recoñecemento das modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.

3.11 Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de auto avaliación, aceptando o erro como parte do proceso.

3.12 Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos Elementos Transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

3.13 Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE.

4.1 Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.

4.2 O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.

4.3 A lusofonía

4.4 Análise da situación sociolingüística, a partir do contexto familiar do alumnado.

4.5 Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

4.6 Situación sociolingüística e legal das linguas de España.

4.7 Os prexuízos lingüísticos.

4.8 Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades diatómicas do galego.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA.

5.1 Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentado coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto.

5.2 Comparación de textos literarios e non literarios e diferenciación de textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.

5.3 Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados ou cantados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos.

5.4 Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos elementos formais básicos.

5.5 Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e apreciación dos seus compoñentes e procedementos máis relevantes.

5.6 Produción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

5.7 Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas.

5.8 Familiarización, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.

3.1.2. Criterios de avaliación

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR.

1.1 Comprender e interpretar a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais (noticias de actualidade) e elaborar un resumo.

1.2 Extraer a intención comunicativa e a idea xeral de textos orais sinxelos dos ámbitos social e académico e seguir instrucións para realizar tarefas guiadas de aprendizaxe con progresiva autonomía.

1.3 Coñecer e apreciar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas, tanto espontáneas como planificadas.

1.4 Identificar e contrastar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e identificar prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

1.5 Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, as estratexias necesarias para realizar exposicións orais planificadas e participar de forma construtiva en diversas interaccións comunicativas.

1.6 Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e mostrar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

1.7 Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

1.8 Participar activamente en situacións propias do ámbito académico (pedir aclaracións, intercambiar opinións e expoñer conclusións).

1.9 Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.

1.10 Producir discursos breves e comprensibles sobre temas da vida cotiá, de interese persoal ou social.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR.

2.1 Aplicar técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.

2.2 Comprender, interpretar e sintetizar textos da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: mensaxes electrónicas ou de móbil e normas e instrucións de uso.

2.3 Comprender, interpretar e sintetizar escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.

2.4 Comprender, interpretar e sintetizar escritos do ámbito académico do alumnado, especialmente, textos descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, información de dicionarios, enciclopedias en distintos soportes.

2.5 Utilizar de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.

2.6 Mostrar unha actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexionar sobre os usos lingüísticos discriminatorios.

2.7 Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa.

2.8 Planificar, producir e revisar o escrito co fin de producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.

2.9 Producir, en formato papel ou dixital, textos sinxelos propios da vida cotiá e das relacións

sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.

2.10 Producir, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital.

2.11 Producir, en soporte papel ou dixital, textos propios da vida académica, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre as tarefas e aprendizaxes realizadas.

2.12 Producir textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.

2.13 Usar, con progresiva autonomía, as TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) para planificar, revisar e mellorar a presentación dos escritos.

2.14 Avaliar o seu proceso de aprendizaxe cunha actitude activa e de confianza.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA.

3.1 Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.

3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.

3.3 Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta en calquera soporte,

para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.

3.4 Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

3.5 Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.

3.6 Recoñecer e explicar o uso das distintas categorías gramaticais, utilizar este coñecemento para distinguir erros e diferenciar as flexivas das non flexivas.

3.7 Recoñecer, usar e reflexionar sobre os mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.

3.8. Recoñecer, usar e explicar os conectores textuais máis comúns (sobre todo os temporais e os explicativos).

3.9 Coñecer as regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.

3.10 Recoñecer as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.

3.11 Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de auto avaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.

3.12 Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos Elementos Transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

3.13 Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE.

4.1 Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, valorar positivamente o plurilingüísimo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.

4.2 Describir e analizar a situación socio-lingüística de Galicia a partir do estudo das diferentes contornas familiares do alumnado.

4.3 Adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.

4.4 Coñecer a situación sociolingüística e legal das linguas de España.

4.5 Identificar os prexuizos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.

4.6 Recoñecer e apreciar as variantes diatómicas do galego.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA.

5.1 Ler, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expoñer unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionando o seu sentado coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, procurando assimilar os trazos estéticos xerais que definen cada texto.

5.2 Comparar textos literarios e non literarios e diferenciar textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.

5.3 Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións de poemas recitados ou cantados, sinalar a temática ou temáticas abordadas e describir os valores estilísticos dos textos.

5.4 Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñecer a funcionalidade dos elementos formais básicos.

5.5 Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e apreciar os seus compoñentes e procedementos máis relevantes.

5.6 Escribir textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

5.7 Describir e caracterizar os trazos dormitorios básicos do cómic e a canción como linguaxes artísticas.

5.8 Familiarizarse, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.

3.1.3. Estándares de aprendizaxe

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR.

1.1.1. Comprende e interpreta a intención comunicativa de textos orais sinxelos (noticias de actualidade).

1.1.2. Traslada a información relevante ou a idea xeral de textos sinxelos a resumos.

1.2.1 Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os datos máis relevantes en textos orais do ámbito social e académico.

1.2.2 Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.

1.3.1 Coñece e aprecia as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na orde que lle corresponde, manifesta respecto polas opinións alleas e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

1.3.2 Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume) e o significado da linguaxe non verbal.

1.4.1 Idéntica a intención comunicativa, as ideas principais e as secundarias de programas informativos.

1.4.2 Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.

1.4.3 Idéntica e rexeita os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.

1.5.1 Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.

1.5.2 Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e visualmente atractivas.

1.6.1 Aprecia a emisión dunha pronuncia correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea e propón solucións para melloralas.

1.6.2 Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia da lingua galega.

1.6.3 Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.

1.7.1 Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

1.7.2 Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das 7 vogais, n velar, fonema fricativo palatal xordo).

1.7.3 Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).

1.7.4 Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.

1.8.1 Intervén en debates e coloquios do ámbito académico, respectando as regras de interacción.

1.8.2 Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.

1.9.1 Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.

1.9.2 Respecta os aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e dirxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade

1.9.3 Adecúa a súa pronuncia á finalidade da situación comunicativa.

1.9.4 Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal ás súas producións orais.

1.9.5 Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.

1.9.6 Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica, castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

1.10.1 Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos, e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.

1.10.2 Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR.

2.1.1 Utiliza técnicas de análise e síntese do contido: subliñados, esquemas e resumos.

2.1.2 Recoñece a intencionalidade do emisor a partir de elementos contextuais explícitos.

2.1.3 Reconstrúe o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas.

2.1.4 Busca o léxico descoñecido en dicionarios, analiza a forma da palabra ou deduce o significado polo contexto.

2.1.5 Interpreta o significado de elementos non lingüísticos (símbolos, iconas, etc.).

2.1.6 Busca información para ampliar e completar o contido das mensaxes a través de distintos recursos: xornais, revistas, libros, enciclopedias, buscadores de internet.

2.1.7 Contrasta os contidos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.

2.2.1 Comprende, interpreta e sintetiza o contido de textos propios da vida cotiá: mensaxes electrónicas ou de móbil, de correo electrónico, normas e instrucións de uso.

2.3.1 Comprende, interpreta e sintetiza escritos dos medios de comunicación, especialmente, os narrativos e expositivos de estrutura descritiva e secuencial.

2.4.1 Comprende, interpreta e sintetiza textos propios da vida académica: webs educativas, información de dicionarios, glosarios e enciclopedias en distintos soportes.

2.4.2 Segue instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe guiadas, con progresiva autonomía.

2.5.1 Usa de forma guiada as bibliotecas e as TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.

2.6.1 Manifesta unha actitude crítica ante as mensaxes que transmiten prexuízos e reflexiona sobre os usos lingüísticos discriminatorios.

2.6.2 Identifica e evita o uso de expresións habituais que evidencian prexuízos de distinta natureza: relixiosos, raciais, sexistas.

2.7.1 Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con respecto pola puntuación do texto.

2.7.2 Le en voz alta seguindo os patróns fonéticos do galego.

2.7.3 Utiliza recursos das TIC para rexistrar a voz.

2.8.1 Utiliza esquemas sinxelos e notas para ordenar as ideas e estruturar o contido do texto.

2.8.2 Adecúa o texto ao rexistro coloquial ou formal segundo o requira a situación comunicativa.

2.8.3 Utiliza elementos lingüísticos e discursivos esenciais para a cohesión das ideas: conectores textuais básicos, concordancias dentro do sintagma nominal e dentro do sintagma verbal.

2.8.4 Puntúa o texto en relación coa organización oracional e a forma do texto (os parágrafos e a distribución e organización das ideas expresadas).

2.8.5 Revisa o texto con respecto ás normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.

2.9.1 Produce textos propios das relacións sociais: notas, cartas, avisos, mensaxes electrónicas ou de móbil.

2.10.1 Produce, a partir dun modelo, textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, noticias, en formato papel ou dixital.

2.10.2 Coñece a estrutura do xornal (seccións e xéneros) e os elementos paratextuais que acompañan as noticias.

2.11.1 Produce, en formato papel ou dixital, textos descritivos, narrativos e expositivos propios da vida académica, especialmente, resumos, exposicións sinxelas e conclusións sobre tarefas e aprendizaxes realizadas.

2.12.1 Produce textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.

2.13.1 Utiliza, con progresiva autonomía, as funcións básicas dun procesador de textos para organizar os contidos e mellorar a presentación.

2.13.2 Emprega os correctores ortográficos para resolver dúbidas e revisar a ortografía.

2.14.1 Participa, de modo guiado, nas tarefas de revisión e mellora das producións propias e alleas.

2.14.2 Acepta o erro como parte do proceso de aprendizaxe e mostra unha actitude positiva de superación.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA.

3.1.1 Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación.

3.2.1 Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.

3.3.1 Obtén, de xeito autónomo, información lingüística relativa á clase de palabras e normativa en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.

3.4.1 Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

3.4.2 Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.

3.5.1 Analiza e usa correctamente a puntuación de acordo coa cohesión textual.

3.6.1 Recoñece e explica o uso das categorías gramaticais nos textos, utiliza este coñecemento para corrixir erros e distingue as flexivas das non flexivas.

3.7.1 Recoñece e explica nos textos as referencias déicticas persoais.

3.8.1 Identifica, explica e usa distintos tipos de conectores textuais máis comúns, en particular os temporais e explicativos.

3.9.1 Producir textos orais e escritos de diferentes xéneros, usando as regras de concordancia.

3.9.2 Identificar as funcións sintácticas no seo da oración.

3.10.1 Recoñece as modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.

3.11.1 Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e auto avaliación.

3.12.1 Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis... recensión de libros e películas, obras de teatro...) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos Elementos Transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe.

3.13.1 Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE.

4.1.1 Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso na literatura de tradición oral e no xénero humorístico.

4.1.2 Coñece as linguas que se falan en Galicia.

4.1.3 Coñece os territorios que forman parte da comunidade lousouna.

4.1.4 Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música, xogos) en lingua galega adaptados á súa idade.

4.2.1 Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo da súa contorna familiar e a do resto do alumnado.

4.2.2 Coñece e valora os antropónimos galegos.

4.3.1 Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.

4.4.1 Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais.

4.5.1 Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de novos e vellos prexuízos cara ao galego na súa práctica lingüística e na da súa contorna.

4.6.1 Aprecia as variantes diatómicas do galego como símbolo de riqueza lingüística e cultural.

4.6.2 Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.

4.6.3 Coñece as principais variantes diatómicas do galego e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque dialectal ao que pertencen.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA.

5.1.1 Le, con regularidade e de maneira guiada, obras literarias para desenvolver o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relaciona o seu sentado coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos, e asimila os trazos estéticos xerais que definen cada texto.

5.2.1 Compara textos literarios e non literarios e describe as súas diferenzas e similitudes.

5.2.2 Diferenza textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.

5.3.1 Le expresiva e comprensivamente, fai audicións de poemas recitados ou cantados, sinala a temática ou temáticas abordadas e describe os valores estilísticos dos textos.

5.4.1 Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves e recoñece a funcionalidade dos elementos formais básicos.

5.5.1 Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e aprecia os seus compoñentes e procedementos máis relevantes.

5.6.1 Escribe textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

5.7.1 Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos do cómic como linguaxe artística .

5.7.2 Idéntica e describe, nun cómic dado, os principais trazos definitorios.

5.7.3 Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da canción como linguaxe artística.

5.7.4 Idéntica e describe, nunha canción dada, os seus principais trazos definitorios.

5.8.1 Familiarízase, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.

3.1.4.Temporalización

1ª AVALIACIÓN

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR 4 sesións

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto.

- Escoita activa das intervencións alleas.

B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Expresión oral: narración breve relacionada coa lectura

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións).

- O faladoiro ou coloquio.
- Expresión oral: coloquio sobre as tarefas domésticas.

- Intercambio de opinións e exposición de conclusións en equipo.
- Expresión oral: coloquio sobre un tema de interese persoal.
- Reflexión oral sobre o léxico empregado no texto.

B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais.

- Expresión oral: entrevista por parellas

B1.10. Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa.

- Reflexión oral a falar dos textos.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR 4 sesións

B2.1. Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.

Actividades de comprensión textual.

- Análise de textos breves
- Busca de información complementaria.

B2.4. Comprensión e interpretación de textos do ámbito educativo, especialmente, descritivos, narrativos e expositivos sobre as distintas materias curriculares: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias en diversos soportes.

- Investigación sobre plurilingüísmo en Europa.

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.

- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo

B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.

- A adecuación.
- A coherencia
- A comunicación e os seus elementos: emisor, receptor, mensaxe, código e canle.
- Da palabra ao texto: palabra, frase, oración, parágrafo e texto.
- Reflexión sobre o texto: rexistros lingüísticos.
- O tema.
- O título e a idea principal

B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos de distintos xéneros: descrições ,narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.

- Expresión escrita: redacción dun breve texto instrutivo.
- Expresión escrita: narración breve sobre a temática da lectura.
- Expresión escrita: redacción dun guión de banda deseñada.
- Expresión escrita: redacción dun breve texto relacionado coa lectura

B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos.

- Emprego do procesador de textos.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA 14 sesións

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Os antónimos. O campo semántico do corpo, os sentimentos e o carácter, a saúde e a enfermidade, a roupa e os complementos.
- A formación de palabras: derivación, composición e parasíntese.
- Reflexión lingüística: frases feitas.

B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias

- Práctica de pronuncia

B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Reflexión lingüística: o acento diacrítico.
- Reflexión lingüística: colocación dos pronomes.
- alfabeto: letras e dígrafos.
- Vogais e consoantes.
- Os sons vocálicos do galego.
- A sílaba. Tipos de sílabas e tipos de palabras segundo o seu número de sílabas.
- Ditongo, tritongo e hiato.
- Normas para a partición de palabras a final de liña.
- As regras de acentuación ortográfica.
- Palabras de acentuación dubidosa.
- Revisión das regras ortográficas : b/v, z/c, g/gü/gu, r/rr, h, grupos consonánticos...

B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas (substantivo, adxectivo cualificativo) así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos.

- O substantivo.
- Clasificación semántica dos substantivos.
- O xénero: formación do feminino .
- O número: formación do plural.
- O adxectivo: o epíteto e o adxectivo especificativo.
- Graos do adxectivo
- Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas para a creación e comprensión de textos.

B3.7. Recoñecemento, uso e reflexión dos mecanismos da cohesión textual como a deíxe persoal.

- A cohesión.
- Mecanismos de cohesión textual: a anáfora ou repetición; a deíxe (deíxe de persoa, de espazo e de tempo) e a substitución.

B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.

- A concordancia co substantivo.
- A frase substantiva.
- A frase nominal.

- A concordancia co adxectivo.
- A frase adxectiva.

B3.10. Recoñecemento das modalidades asertivas, interrogativas, exclamativas, desiderativas, dubitativas e imperativas en relación coa intención comunicativa do emisor.

- O enunciado.
- A intención comunicativa e os tipos de enunciado: enunciativo, interrogativo, exclamativo, dubitativo, desiderativo.

B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE 4 sesións

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade. A lusofonía.

- A diversidade lingüística no mundo.
- Familias lingüísticas. A lusofonía.
- Linguas románicas.
- Linguas da Península Ibérica
- individuo multilingüe ou políglota.
- Europa plurilingüe.
- Linguas minorizadas e linguas dominantes

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA 6 sesións

B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentado coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto.

- Desenvolvemento do criterio lector.
- Lectura, posta en común e observación de obras literarias.
- Lectura comprensiva de textos literarios .
- Lectura, posta en común e análise de textos narrativos.

B5.2. Comparación de textos literarios e non literarios e diferenciación de textos dos tres grandes xéneros a partir dos seus trazos característicos máis xerais.

- texto: definición.
- Textos literarios e non literarios: características.
- Os xéneros literarios (narrativo, dramático e lírico).

B5.4. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos elementos formais básicos. Información sobre o autor do texto.

- Desenvolvemento do criterio lector.
- texto narrativo. Elementos do texto narrativo: personaxes, espazo, tempo, voz narradora e punto de vista.

B5.6. Produción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

- Expresión escrita: creación dun relato desde varios puntos de vista.

B5.7. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos do cómic como linguaxe artística. A banda deseñada .As imaxes das bandas deseñadas. O encadre e os tipos de plano. As palabras das bandas deseñadas. Os globos. O ruído e o movemento. As onomatopeas e os signos cinéticos.

2ª AVALIACIÓN

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR 4 sesións

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral.

- Expresión oral: realización de entrevistas.

B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e educativo (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas).

- Comprensión oral de textos instrutivos, textos poéticos, de cartas e de fábulas.

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto

- A conversa espontánea: características.
- Recomendacións para manter interaccións orais de calidade

B1.5. Coñecemento e aplicado, con axuda das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade.

- Consulta dunha páxina web.

B1.7. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Saúdos e presentacións.
- Expresión oral: instrucións, recitado de textos poéticos e narración dunha fábula.
- Expresión oral: conversa improvisada.

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións).

- Reflexión oral sobre a temática da lectura e exposición de conclusións.
- Organización dun debate sobre un tema de actualidade ou relacionado coas lecturas.

B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: plantación do discurso, prácticas orais formais e informais.

- Expresión oral: planificación e presentación dunha narración oral.
- Planificación e presentación dunha exposición oral sobre a relación entre a paisaxe, a flora, a fauna e a toponimia.
- Planificación oral dunha exposición breve.

B1.10. Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá.

- Expresión oral: discusión sobre un tema de interese persoal.

- Expresión oral: formulación de invitacións e aceptación ou rexeitamento destas

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR 4 sesións

B2.1 Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.

- Actividades de comprensión textual
- O subliñado: pautas para subliñar con eficacia.
- O resumo: pautas para a súa realización.
- Interpretación de iconas empregadas na comunicación dixital.

B2.3. Comprensión, interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación, fundamentalmente textos narrativos.

- Lectura comprensiva dun texto instrutivo, poético, carta e dunha fábula.
- Os textos xornalísticos.

B2.5. Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información.

- Utilización de recursos dixitais.
- Utilización guiada da biblioteca e das TIC para obter información e consultar modelos de composición escrita.
- Os xornais dixitais.

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante as mensaxes que transmitan prexuízos ou usos lingüísticos discriminatorios, especialmente, os que aparecen nos medios de comunicación.

- Reflexión sobre o texto.

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.

- Lectura expresiva dun texto narrativo e dun texto instrutivo.

B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente

- Expresión escrita: planificación dun texto instrutivo, dunha carta, dun poema e dunha fábula.
- Expresión escrita: recensión do argumento dun filme.

B2.10. Producción, a partir dun modelo, de textos instrutivos, poéticos, dunha carta, dunha fábula, en formato dixital.

- Expresión escrita: redacción dunha receita de cociña.
- Producción, a partir dun modelo, dun poema
- Expresión escrita: redacción dunha carta.

B2.12. Producción de textos de distintos xéneros: descrições, narracións de feitos e exposicións de ideas e conceptos.

- A descripción.
- Pautas para facer descrições.
- Clases de descrições: descripción obxectiva ou denotativa e descripción subxectiva ou connotativa.
- Expresión escrita: descripción breve.
- Expresión escrita: creación dun diálogo
- Expresión escrita: redacción dun breve texto explicativo sobre o contido da lectura.
- Expresión escrita: redacción dun breve texto de opinión.

B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos.

- Emprego do procesador de textos.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA 16 sesións

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Reflexión lingüística: o sentido figurado.
- Reflexión lingüística: léxico da casa, a paisaxe, os animais
- campo semántico da casa, a paisaxe e os animais.
- Frase feitas relacionadas co léxico dos campos semánticos anteriores

- Palabras tabú e eufemismos.
- Os sinónimos.
- A familia léxica.
- Os préstamos. Estranxeirismos.

B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.

- Vogais abertas e pechadas en pares diacríticos. A diérese.

B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa.

- Procura de información sobre un tema dado.

B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Reflexión lingüística: uso do h.
- Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
- til diacrítico. Pares diacríticos.
- Uso gráfico e pronuncia de c/z/que.
- Algunhas palabras rematadas en -zoo e -zas.
- Uso de cc./ct.
- Algunhas palabras que manteñen os grupos cultos tras as vogais i, u.
- Uso de b e ve v.
- Reflexión lingüística: ditongos e hiatos.
- Reflexión lingüística: terminacións -cia/-zas e -cio/-zoo.
- Reflexión lingüística: grupo -cc.-.
- Reflexión lingüística: feminino dos substantivos rematados en -ón.
- Os signos de puntuación
- As maiúsculas e as minúsculas
- Reflexión lingüística: conxuncións comparativas.

B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas, así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos.

- Reflexión lingüística: o xénero dos substantivos invariables.

- As funcións DETERMINANTE e NÚCLEO: clases de palabras que poden desempeñalas.
- Reflexión lingüística: prefixos de negación; a raíz "fobia".
- pronome persoal.
- Pronomes persoais tónicos: definición, formas e funcións.
- Pronomes persoais átonos: definición, formas e funcións.
- Casos en que o pronome vai antes do verbo.
- Te e che.
- Pronome átono de terceira persoa en función de CD.
- Conxuncións comparativas ca e coma.
- Contraccións dos pronomes de complemento directo e complemento indirecto.

B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.

- A concordancia dentro das frases.

B3.11. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de auto avaliación, aceptando o erro como parte do proceso.

- Avaliacións das intervencións orais.

B3.13. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

- Relacións de parentesco entre as linguas peninsulares.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE 2 sesións

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüísmo como expresión da riqueza cultural da humanidade.

- As variedades da lingua.
- As variedades sociais.
- Vivir en galego.
- O lecer en galego.

B4.4. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.

- Situación legal das linguas do Estado.
- Estatuto de Autonomía de Galicia.
- Situación social das linguas do Estado.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentado coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto.

B5.4. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e recoñecemento da funcionalidade dos elementos formais básicos.

- Lectura comprensiva dun texto narrativo
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto poético.
- Información sobre a autora do texto.
- Desenvolvemento do criterio lector.
- O xénero lírico: medida dos versos, a rima e as estrofas.

3ª AVALIACIÓN

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR 4 sesións

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de calquera texto oral ou daqueles propios dos medios de comunicación, especialmente noticias de actualidade, próximas aos intereses do alumnado.

B1.2. Comprensión e interpretación de textos orais utilizados no ámbito social e educativo (instrucións, presentacións de tarefas e breves exposicións orais de temáticas variadas).

- Expresión oral: comprensión dun texto xornalístico.
- Expresión oral: comprensión dun texto dramático.

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa con actitude de interese, de cooperación e de respecto.

- A prosodia: o acento, o ton e a entoación.
- A linguaxe non verbal.

B1.4. escoita crítica e reflexiva das mensaxes dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos.

- Consulta e visualización comprensiva dun programa de televisión dedicado á lingua.
- escoita activa dunha noticia.

B1.5. Coñecemento e aplicación, con axuda das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), de estratexias necesarias para producir textos orais sobre temas de actualidade.

- Emprego dun programa informático de presentacións.
- Consulta de medios dixitais sobre lingua.

B1.6. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

- Análise e emprego da variante dialectal propia.

B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Expresión oral: descrición do papel interpretado nunha obra teatral / descrición dunha obra de teatro.
- Expresión oral: descrición fantástica.
- Expresión oral: exposición breve sobre deportes.
- Expresión oral: nomes de roupa deportiva

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo (pedimento de aclaracións, intercambio de opinións e exposición de conclusións).

- Expresión oral: debate sobre os medios de transporte.
- Expresión oral: reflexión sobre o coidado do medio.
- Expresión oral: faladoiro sobre xénero e deportes.
- Interpretación dun texto dramático.
- Debate sobre o galego exterior.

B1.9. Coñecemento e aplicación de estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso, prácticas orais formais e informais.

- A exposición oral: pasos a seguir.
- Planificación e realización dunha exposición oral.

B1.10. Construción de discursos adecuados, cohesionados e coherentes desde o punto de vista comunicativo, sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativa.

- Pedir e dar información: pautas.
- Actividades de expresión oral.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR 4 sesións

B2.1. Aplicación de técnicas de análise do contido e estratexias de lectura comprensiva.

- Actividades de comprensión textual.
- Lectura comprensiva dun texto sobre medios de transporte.
- Actividades de reflexión sobre o texto e estudo do léxico.
- Lectura comprensiva de textos sobre o coidado do medio.

- Lectura comprensiva dun texto sobre deportes olímpicos
- Lectura comprensiva dun texto dramático.
- Lectura comprensiva dun correo electrónico.

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos á experiencia do alumnado: normas e instrucións de uso.

- Lectura comprensiva dun texto instrutivo: «Fútbol gaélico. Regras básicas».
- Lectura comprensiva dun correo electrónico
- Normas e instrucións de uso: características dos textos instrutivos.
- A función apelativa.

B2.3 Comprensión, interpretación e síntese de textos dos medios de comunicación.

- Lectura comprensiva dun texto xornalístico.
- Clasificación dos textos xornalísticos: informativos, de opinión e mixtos.
- Os seis W

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa, aos patróns fonéticos do galego e aos signos de puntuación.

- Lectura en voz alta do texto teatral.
- Gravación dunha variedade xeográfica.
- Lectura en voz alta dun fragmento dun texto instrutivo de elaboración propia.

B2.8. Planificación e revisión do escrito, de forma guiada, para producir textos adecuados, coherentes, cohesionados e correctos gramaticalmente.

- Expresión escrita: organización dun correo electrónico

B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais.

- Expresión escrita: redacción dun texto breve sobre a temática da lectura.
- Expresión escrita: redacción dun texto instrutivo.
- Expresión escrita: redacción dun correo electrónico.
- Expresión escrita: redacción dun texto dramático

B2.13. Uso, con progresiva autonomía, das TIC (procesadores de textos e correctores ortográficos) na planificación, revisión e presentación dos escritos.

- Emprego do procesador de textos.
- Edición dun libro de receitas.
- Edición dun «manual de supervivencia».

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA 12 sesións

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Léxico relativo aos medios de transporte, deportes, oficios e profesións e as novas tecnoloxías.
- Familia léxica.
- Reflexión lingüística: fraseoloxía.
- Sinonimia, antonimia, polisemia e homonimia.

B3.2 A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.

- Pronuncia de x / s.

B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre clases de palabras e normativa.

- Emprego do dicionario.

B3.4. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Reflexión lingüística: acentuación.
- Uso de h.
- Algunhas palabras con e sen h.
- Os signos de puntuación : os dous puntos, os puntos suspensivos, o punto e seguido, punto e á parte e punto flan.
- Os signos de interrogación e exclamación.
- Uso de r / rr.
- Reflexión lingüística: grupos consonánticos con l/ r.
- Reflexión lingüística: ditongos e hiatos.
- Uso de x / s.
- Algunhas palabras con s e algunhas palabras con x.

B3.6. Recoñecemento, uso e explicación das categorías gramaticais básicas así como a diferenza entre palabras flexivas e non flexivas para a creación e comprensión de textos.

- Reflexión lingüística: colocación dos pronomes átonos.
- Reflexión lingüística: verbos con alternancia vocálica.
- tempo verbal: presente, pasado (pretérito, copretérito e antepretérito) e futuro e pospretérito.
- O verbo: alternancias vocálicas.
- Os verbos irregulares.
- Verbos que se conxugan como pedir.
- Verbos que se conxugan como seguir.
- Verbos que se conxugan como durmir.
- Formais infinitas. Flexión de xénero e número no participio.
- Perífrases verbais.
- Reflexión lingüística: perífrases verbais.

- Os adverbios.
- As locucións adverbiais.
- As preposicións.
- Contraccións das preposicións con determinantes e pronomes.
- Reflexión lingüística: o xénero dos substantivos invariables
- Reflexión lingüística: palabras compostas do ámbito dos deportes.

B3.9. Coñecemento das regras de concordancia e das funcións sintácticas principais no seo da oración para elaborar enunciados cun estilo cohesionado e correcto.

- A frase adverbial.
- A frase preposicional.
- A oración.
- suxeito e o predicado. Unidades que desempeñan a función de suxeito.
- A concordancia.
- Unidades que desempeñan a función de predicado. Os complementos.
- O complemento directo: verbos transitivos e intransitivos. Elementos que desempeñan a función de CD.
- O complemento indirecto. Elementos que desempeñan esta función.
- Contracción dos pronomes de complemento directo cos de complemento indirecto.
- O complemento circunstancial: clasificación e elementos que desempeñan esta función.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE 4 sesións

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.

- As nosas linguas: linguas ambientais en Galicia. Situación de desigualdade social.
- Os prexuízos lingüísticos.

B4.2. Análise da situación sociolingüística, a partir do contexto familiar do alumnado.

- Biografía lingüística.

B4.3. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

- Normalización lingüística.
- Recursos en Internet con música en galego.

B4.5. Prexuízos lingüísticos.

- Análise de prexuízos sobre as linguas empregadas na música

B4.6. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades diatómicas do galego.

- Variedades xeográficas: bloque occidental, bloque central e bloque oriental.
- As variedades xeográficas e o estándar.
- O galego máis alá da nosa Comunidade Autónoma

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA 8 sesións

B5.1. Lectura, con regularidade e de maneira guiada, de obras literarias para desenvolver o criterio lector; exposición da opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e asimilación dos trazos estéticos xerais que definen cada texto.

B5.3. Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos.

- Lectura expresiva e comprensiva de textos de distintos xéneros.
- Información sobre o autor dos textos.
- Desenvolvemento do criterio lector.
- Lectura expresiva de poemas de elaboración propia e recitado dun poema do seu coñecemento.
- Lectura expresiva e comprensiva, audicións de poemas recitados ou cantados, determinación da temática ou temáticas abordadas e descrición dos valores estilísticos dos textos.
- A poesía: trazos característicos do texto poético.
- xénero dramático. Características.

- A polisemia e a connotación.
- Recursos estilísticos.
- Lectura e análise de textos xornalísticos.

B5.5. Lectura dramatizada e comprensiva de pezas teatrais e apreciación dos seus compoñentes e procedementos máis relevantes.

Lectura dramatizada e comprensiva dun texto teatral: «O mar de bágoas», en Alicia & Alicia, Paula Carballeira.

- Información sobre a autora do texto.
- Desenvolvemento do criterio lector.
- texto teatral: trazos característicos.
- As anotacións (referidas á escena, os personaxes e o movemento).
- O drama, a traxedia e a comedia.

B5.6. Produción de textos sinxelos de intención estética, servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

- Expresión escrita: elaboración dun título para un poema.
- Expresión escrita: creación dun caligrama.
- Expresión escrita: creación dun poema de amor.
- Expresión escrita: creación de dúas estrofas para unha canción dada.
- Expresión escrita: descrición dos personaxes dun texto dramático lido.
- Expresión escrita: creación dun final alternativo.
- Expresión escrita: creación dun texto teatral.

B5.7. Descrición e caracterización dos trazos definatorios básicos da canción como linguaxe artística.

- A canción.
- Análise dunha canción de Sés.

B5.8. Familiarización, seguindo unhas pautas orientadoras, co emprego dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a procura de información básica e a resolución de dúbidas de traballo.

- Lectura comprensiva das normas de uso da plataforma de libros electrónicos Galicia Le.

3.1.5. Mínimos para superar a materia.

- Comprende interpreta e sintetiza o contido dun texto. Identifica as ideas principais e as secundarias.
- Fai esquemas e resumos.
- Produce textos de distintos xéneros (descriptivos, narrativos, expositivos...) con coherencia, cohesión e respectando as regras morfosintácticas do idioma galego.
- Aplica correctamente as normas ortográficas e os signos de puntuación.
- Recoñece e explica as categorías gramaticais, os seus usos e funcións e utiliza este coñecemento para corrixir erros .
- Idéntica, explica e usa os conectores textuais máis comúns.
- Domina as relacións semánticas entre as palabras: antonimia, sinonimia, hiperónimo...
- Idéntica as funcións sintácticas no seo da oración e recoñece as modalidades oracionais segundo a intención comunicativa do emisor.
- Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados e con respecto pola puntuación do texto e a fonética galega.
- Intervén oralmente con léxico rico e variado respectando a fonética, as regras morfosintácticas da lingua galega e as regras de interacción.
- Recoñece e avalía erros (repetición de conectores, pobreza léxica, castelanismos...) nos discursos orais propios e alleos.
- Distingue as semellanzas e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.
- Diferencia textos dos tres grandes xéneros literarios e as súas características.
- Le expresiva e comprensivamente un texto dos tres grandes xéneros literarios e sinala a temática ou temáticas abordadas e describe os valores estilísticos .
- Coñece os territorios que forman parte da comunidade lousouna.
- Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia e valora a importancia de contribuír individualmente e socialmente á normalización da lingua galega.
- Coñece o que é un prexuízo.
- Coñece a lexislación que regula os dereitos lingüísticos individuais.
- Aprecia as variantes diatómicas como símbolo de riqueza lingüística e cultural e clasifica producións lingüísticas segundo o bloque dialectal ao que pertence.
- Domina e emprega na súas producións orais e escritas o léxico dos campos semánticos vistos ao longo do curso (corpo humano,

sentimentos e carácter, saúde e enfermidade, roupa, a casa, a paisaxe, os animais, o deporte, oficios e profesións, medios de transporte, novas tecnoloxías...).

- Coñece o alfabeto da lingua galega.

3.2. 2º ESO

3.2.1.Contidos

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.

- Visionamento comprensivo de vídeos de diversa índole.
- Reflexión sobre o contido dos vídeos

B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.

- escoita e comprensión de textos orais de diversa índole.

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.

- Desenvolvemento de habilidades de escoita activa.
- Máximas de cooperación e normas de cortesía.
- Recomendacións para ser máis «cortesés» e evitar conflitos intersociais.
- A conversa.
- Consellos para discrepar con delicadeza.

B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas informativos de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.

- As noticias na radio e na televisión.
- Escoita e análise de textos orais informativos

B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

- escoita e comentario de textos orais.

B1.6. Produción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Expresión oral: descrición en voz alta.
- Participación espontánea en conversas do ámbito educativo.

B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.

- Emprego das TIC para a planificación e realización de presentacións orais

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

- Expresión oral: participación en debates e faladoiros.
- Expresión oral: reflexión a partir dos textos.
- Expresión oral: creación dun diálogo.

B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.

- Expresión oral: exposicións planificadas.
- Expresión oral: narracións.
- A comunicación non verbal.
- Expresión oral: representación de diversas situacións.
- Realización dunha escena cinematográfica.

B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.

- Expresión oral: realización de enquisas.
- Expresión oral: solicitude.

- Expresión oral: representación dun diálogo.
- Expresión oral: participación en conversas e intercambio de opinións.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

- O esquema: características.
- O mapa conceptual: pautas para a súa elaboración.
- Actividades de comprensión textual.
- Procura de información.
- Lectura e análise guiada do léxico de textos breves.

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.

- O diario.
- Os blogs.
- A carta persoal: características e estrutura.
- As solicitudes.
- Lectura comprensiva: «Menús escolares», en Revista Consumer.
- Os textos expositivos.
- O folleto.
- Comprensión de textos e expresión escrita.

B2.3. Comprensión e interpretación, en formato papel e dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).

- Lectura comprensiva dunha noticia: «Cando o "tigre" campaba por Galicia», en www.gciencia.
- As noticias: portadas e titulares.
- Lectura e análise de xornais impresos e dixitais.

B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.

- Os textos académicos.
- As enciclopedias

B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.

- A procura de información.
- Consellos para buscar información en Internet.
- Uso da biblioteca

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.

- Actividades de comprensión textual.

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función, con posibilidade de usar recursos audiovisuais para o rexistro de voz.

- Lectura expresiva en voz alta de textos diversos.
- Gravación dunha escena cinematográfica.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.

- Elaboración dun mapa conceptual.
- A presentación: criterios para a presentación de textos escritos.
- Expresión escrita: uso do procesador de textos

B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.

- Expresión escrita: redacción dunha carta dirixida a un xornal.
- Expresión escrita: elaboración dun anuncio.
- Expresión escrita: redacción dun diario.
- Expresión escrita: redacción dunha carta persoal.
- Expresión escrita: redacción de solicitudes.
- Expresión escrita: elaboración dun folleto.
- Expresión escrita: redacción dunha conversa de Whatsapp.

B2.10. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación (noticias).

- Expresión escrita: redacción de textos xornalísticos

B2.11. Producción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.

- Redacción de textos de carácter educativo.
- Expresión escrita: elaboración dunha ficha.

B2.12. Producción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.

- Expresión escrita: redacción de textos narrativos breves.
- Expresión escrita: redacción de textos descritivos breves.
- Síntese e resumo de textos

B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.

- A función de corrección nos procesadores de textos

B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.

- Valoración da escritura.
- Actividades de expresión escrita.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Léxico: a música.
- Denotación e innovación.
- Hiponimia e hiperónimo.
- Léxico: os medios de comunicación.
- Abreviaturas, siglas e acrónimos.
- Léxico: a prensa.

- Toponimia e antroponimia.
- O campo semántico.
- Frases feitas.
- Léxico: o teatro.
- Os xentilicios.
- Léxico: a edición.
- Neoloxismos.
- Cambios semánticos.

B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.

- Letras e fonemas.
- Vogais e consoantes

B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa.

- O dicionario

B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.

- O adxectivo.
- Os graos do adxectivo.
- As conxuncións comparativas
- Transformación, corrección e comentario lingüístico de textos

B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- O alfabeto. Letras e dígrafos.
- Uso de h.
- Uso de b / v.
- Uso de s / x.
- A revisión.
- Grupos consonánticos bl / br.
- Grupos consonánticos pl / pr.
- Grupos consonánticos fl / fr.
- Uso de -cc.- / -ct-.
- Grupos consonánticos pc e pt.
- Palabras terminadas en -cio, -cia, -zoo, -zas.

- A acentuación: regras xerais.
- O til diacrítico.
- Os signos de interrogación e exclamación.
- As parénteses.
- As comiñas.

B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.

- O punto.
- A coma.
- O punto e coma.
- Os dous puntos.
- Os puntos suspensivos.

B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.

- A formación de palabras (I): lexema e morfemas.
- Morfemas flexivos e derivativos.
- As desinencias verbais.
- A formación de palabras (II): prefixos e sufixos.
- Sufixos derivativos e apreciativos.
- O substantivo.
- O xénero.
- O número.
- Substantivos invariables.
- O verbo.
- Partes do verbo.
- O tempo.
- O modo

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais (espaciais, de oposición e contraste) e dos principais mecanismos de referencia interna, tanto gramaticais como léxicos.

- A cohesión textual.
- Mecanismos de cohesión textual: anáfora, substitución e elipse.
- Os conectores textuais.
- Conectores aditivos, temporais e espaciais.
- Conectores opositivos, causais e organizadores

B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.

- A frase: definición e clasificación.
- A cláusula.
- O modificador.
- A cláusula: definición e clasificación.
- Funcións que se poden dar no interior da cláusula.
- Tipos de cláusulas.
- As cláusulas subordinadas.
- O suxeito e o predicado.
- Recoñecemento do suxeito dunha cláusula.
- Funcións do suxeito.
- Suxeito elidido.
- Tipos de cláusulas.
- O complemento directo.
- O complemento indirecto.
- O complemento circunstancial

B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de auto avaliación, aceptando o erro como parte do proceso.

- Análise de textos propios e alleos.
- Avaliación e auto avaliación

B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

- Desenvolvemento dunha competencia comunicativa integrada.
- Recomendacións para avanzar no coñecemento do portugués.
- "Falsos amigos" en lingua portuguesa.
- Dramatización e comprensión dun texto bilingüe (galego-inglés).

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüístico como expresión da riqueza cultural da humanidade. A lusofonía.

- Linguas minoritarias e minorizadas.
- O caso galego.
- A lusofonía.
- Expresión oral: reflexión sobre a propia lingua inicial

B4.2. Situación sociolingüística do galego.

- O galego no ámbito local.
- Os servizos de normalización lingüística.
- Toponimia e antroponimia.
- O galego na súa contorna. A transmisión lingüística

B4.3. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

- A normalización.
- O galego no ámbito educativo.

B4.4. Situación legal das linguas do Estado español. Lei de normalización lingüística.

B4.5. Prexuízos lingüísticos.

B4.6. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

- Os rexistros da fala.
- A variedade estándar.
- Estándar e prexuízos.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.

- Desenvolvemento do criterio lector.
- Información sobre o autor ou autora do texto de lectura

B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.

- Lectura comprensiva de textos poéticos: Penúltimas tendencias, Carlos Negro.
- Actividades de comprensión textual.
- Dramatización dun poema.
- Os textos poéticos.
- Algúns recursos formais dos textos poéticos.

B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.

- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Reciclado», en Exogamia 0.3, Ramón Caride Ogando.
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Unha rozadela distante», en A neve interminable, Agustín Fernández Paz.
- A narración.
- Tipos de descrición.
- Tipos de narración.
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Un de nós», en Dragal III, Elena Gallego Abad.
- Lectura comprensiva dun cómic: «Refuxio», de Jacobo Fernández Serrano.
- Lectura expresiva e comprensiva dun texto narrativo: «Cabaliño de man», en Recinto gris, Leticia Costas

B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.

- Lectura comprensiva e dramatizada dun texto teatral: «Nena rebelde», en Sira e o robot, Mark Wiersma e Miguel Mosqueira.

B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.

- Procura e análise de cancións.
- escoita dunha canción contida nun texto de lectura.
- Actividades de comprensión textual.

B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

- Análise de textos narrativos, descritivos e dialogados.
- Análise de textos poéticos.
- Comprensión dun texto teatral

B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

- Expresión escrita: transformación de textos narrativos, descritivos e dialogados.
- Expresión escrita: creación de poemas.
- Expresión escrita: descrición breve.
- Expresión escrita: diálogo.

B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definatorios básicos da linguaxe cinematográfica.

- O cine: a sétima arte.
- A linguaxe do cine.
- Análise dun tráiler.

B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

- Uso das bibliotecas virtuais e dos catálogos dixitais.

3.2.2. Criterios de avaliación

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprender e interpretar a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos medios de comunicación (crónicas, reportaxes e documentais) e elaborar esquemas e resumos.

- Ver atentamente vídeos e responder correctamente preguntas sobre o seu contido.
- Reflexionar sobre a normalización do galego no ámbito educativo, a partir dun vídeo.
- Sintetizar oralmente a mensaxe transmitida nun vídeo.

B1.2. Extraer a intención comunicativa, o tema, as ideas principais e os datos relevantes de diferentes textos orais dos ámbitos social e educativo.

- Expor a idea xeral transmitida en textos orais do ámbito social e educativo.
- Reflexionar sobre o contido de textos orais de diversa índole.
- Seguir instrucións para a realización das tarefas.

B1.3. Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas.

- Coñecer e apreciar as máximas de cooperación e as normas que rexen a cortesía na comunicación oral.
- Explicar o uso de máximas e normas de cortesía en enunciados dados.
- Recoñecer os trazos xerais e a estrutura da conversa.
- Empregar fórmulas adecuadas para manifestar a súa discrepancia.
- Intervir na orde que lle corresponde.
- Mostrar respecto ante as intervencións alleas.
- Recoñecer, rexeitar e evitar a linguaxe discriminatoria.
- Recoñecer a importancia da linguaxe non verbal e reflexionar sobre o seu uso.
- Interpretar o significado de diferentes entoacións en textos orais.
- Recoñecer o significado dos elementos non verbais en textos do ámbito audiovisual.

- Coñecer o significado de diferentes expresións xestuais

B1.4. Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.

- escoitar comprensivamente textos informativos da televisión e identificar a súa intención comunicativa.
- Coñecer os trazos propios do texto oral informativo.
- Comentar, en grupo, as características propias dos titulares do medio televisivo.
- Reflexionar criticamente sobre as mensaxes dos textos orais informativos.

B1.5. Valorar as producións emitidas cunha fonética e prosodia correcta e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

- apreciar a emisión dunha pronuncia e prosodia correctas.
- escoitar con atención vídeos e reflexionar sobre os prexuízos asociados á pronuncia do galego.
- Asumir, de a posuír, a variante dialectal propia e usala na súa práctica habitual.

B1.6. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Realizar unha descrición en voz alta relacionada cun aspecto do contido dun texto.
- Participar activamente en conversas do ámbito educativo.
- Adecuar o seu discurso á situación e intención comunicativa.
- Expresarse con coherencia, cohesión e corrección.
- Intervir de forma fluída.
- Respetar as regras morfosintácticas do galego nas súas intervencións espontáneas.
- Pronunciar adecuadamente as sete vogais, o n velar e o fonema fricativo palatal xordo.
- Empregar expresións propias do galego nas súas intervencións orais.
- Utilizar un léxico adecuado, rico e variado.

B1.7. Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.

- Procurar información para a planificación das súas exposicións orais.
- Procurar e seleccionar ideas para a realización dun guión cinematográfico.
- Empregar recursos de apoio nas súas presentacións orais.

B1.8. Participar activamente en situación propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

- Participar activamente en debates e faladoiros.
- Respetar as regras de interacción.
- escoitar con atención e respecto as opinións alleas.
- Expresar a súa opinión mediante argumentos lóxicos e de forma clara, coherente e convincente.
- Seguir o guión proposto para o desenvolvemento dos debates.
- Empregar o léxico estudado nas súas intervencións orais.
- Preparar os seus argumentos con antelación e utilizar información contrastada.
- Moderar un debate ou respectar as instrucións do/a moderador/a.
- Reflexionar, por parellas, a partir dun texto e expor conclusións en voz alta.
- Reflexionar, individualmente, a partir dun texto e expor conclusións en voz alta.
- Crear un diálogo, en grupo, a partir do contido dunha lectura.

B1.9. Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.

- Elaborar, individualmente e en grupo, guións para realizar exposicións orais.
- Realizar exposicións orais planificadas.
- Realizar unha narración oral en voz alta.
- Escribir, en grupo, un guión cinematográfico.
- Planificar, en grupo, unha escena aplicando os coñecementos adquiridos na unidade sobre a linguaxe cinematográfica.
- Presentar un discurso ordenado.
- Facer un uso eficaz dos aspectos prosódicos e da linguaxe non verbal.
- Lograr un progresivo autocontrol das emocións ao falar en público.
- Dirixirse ao auditorio con autoconfianza.
- Coñecer os trazos propios da comunicación non verbal.
- Expresarse empregando elementos non verbais en representacións de diferentes situacións.

- Realizar exposicións orais de carácter formal empregando eficazmente a linguaxe non verbal.
- Facer uso da linguaxe non verbal para representar unha escena cinematográfica.
- Incorporar o vocabulario estudado nas súas prácticas orais.
- Empregar léxico adecuado, rico e variado.
- Pronunciar de forma clara e conforme as regras fonéticas do galego.
- Coidar a pronuncia, adaptar a entoación e o ritmo e realizar as pausas necesarias.
- Tratar de evitar e corrixir erros nas súas intervencións orais

B1.10. Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou educativa.

- Realizar, baixo guía, enquisas sobre diversos temas do currículo e a vida cotiá.
- Realizar oralmente unha solicitude formal.
- Representar, por parellas, un diálogo propio da vida cotiá relacionado coa temática dunha lectura.
- Simular conversas aplicando os coñecementos adquiridos.
- Participar en intercambios de opinións sobre aspectos persoais relacionados co contido das lecturas.
- Meditar e organizar os seus argumentos de forma eficaz
- Empregar fórmulas adecuadas para expresar a súa opinión e manifestar discrepancia.
- Chegar a acordos con facilidade.
- Utilizar o léxico estudado na clase.
- Expor argumentos e aclaracións de forma adecuada
- Expresarse oralmente en situacións representadas utilizando as normas de cortesía necesarias.
- Utilizar as fórmulas de tratamento axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.
- Distinguir as diferenzas entre o discurso formal e o discurso espontáneo.
- Empregar o rexistro adecuado á situación comunicativa.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Aplicar os coñecementos sobre a lingua e as normas do uso lingüístico para resolver problemas de comprensión.

- Elaborar un esquema a partir dun texto dado, baixo guía.

- Transformar un texto en esquema, aplicando os coñecementos adquiridos.
- Coñecer as pautas xerais para a elaboración dun mapa conceptual.
- Completar cadros con información procedente das lecturas.
- Resumir o contido dunha lectura.
- Extraer información dun texto mediante a elaboración dunha listaxe.
- Relacionar termos extraídos dunha lectura con sinónimos dunha serie dada.
- Explicar coas propias palabras o significado do léxico destacado nun texto.
- Buscar no dicionario o significado dunha serie de termos destacados nun texto.
- Ler comprensivamente un texto e comentar, de xeito guiado, o léxico empregado nel.
- Procurar nun texto a palabra apropiada para cada unha das definicións dunha serie.
- Utilizar o léxico adquirido na construción de enunciados.
- Achegar sinónimos para termos definidos.
- Mostrar explicitamente a súa comprensión do contido dun texto.
- Sintetizar a idea principal de cada un dos parágrafos dun texto.
- Ofrecer títulos alternativos acaídos para un texto de lectura.
- Responder correctamente preguntas sobre os textos.
- Indicar se son verdadeiras ou falsas unha serie de afirmacións sobre o contido dunha lectura e corrixir estas últimas conforme o sentido do texto.
- Extraer catro ideas relevantes dun texto.
- Razoar a relación existente entre o título e o contido dun texto.
- Explicar aspectos do contido dun texto extraendo información implícita.
- Explicar razoadamente aspectos gráficos dun texto en relación co seu contido.
- Realizar consultas bibliográficas para consultar dúbidas e ampliar a información dos textos.
- Procurar información en Internet, de xeito guiado, para ampliar os coñecementos adquiridos nos textos.
- Responder preguntas sobre un texto utilizando información tirada de Internet.
- Reflexionar, por escrito, sobre a mensaxe dun poema en relación coa propia experiencia.
- Contrastar, por escrito, a información dun texto coa propia experiencia.

- Relacionar, oralmente, o contido dunha lectura coa propia experiencia.

B2.2. Comprender e interpretar textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.

- Comprender textos propios da vida cotiá e as relacións sociais.
- Interpretar correctamente un diario e unha carta.
- Identificar as características propias do diario nun texto dado.
- Coñecer os trazos xerais dos blogs.
- Identificar as características e estrutura propias da carta persoal a partir dun texto dado.
- Comprender textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: a solicitude.
- Coñecer as partes en que debe organizarse un modelo estándar de instancia.
- Identificar e ordenar as partes dunha solicitude dada.
- Interpretar correctamente un folleto.
- Identificar as características propias do folleto nun texto dado.
- Coñecer as diferenzas entre “díptico” e “tríptico”.
- Interpretar correctamente un plano dunha cidade.
- Redactar un texto breve a partir dun plano.
- Interpretar correctamente normas de convivencia e regras de xogos.
- Respetar as normas propostas na realización das tarefas

B2.3. Comprender e interpretar, en formato papel ou dixital, textos propios dos medios de comunicación (noticias).

- Ler comprensivamente noticias e dar mostras explícitas da súa lóxica interpretación.
- Coñecer os trazos propios da noticia e recoñecer a súa estrutura habitual.
- Distinguir entre o título e o subtítulo dunha noticia dada.
- Analizar e distinguir as partes que compoñen a portada dun xornal.
- Comparar, en grupo, as primeiras páxinas de varios xornais diferentes, tanto impresos como dixitais.
- Distinguir entre titulares informativos e valorativos e explicar as diferenzas entre eles.
- Indicar e explicar o tema dunha serie de titulares.

B2.4. Comprender e interpretar en formato papel ou dixital, textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.

- Ler comprensivamente un texto tirado dunha enciclopedia e responder correctamente preguntas sobre o seu contido.
- Identificar o tema dun texto enciclopédico e resumir a información de cada parágrafo.
- Identificar as características específicas do texto académico e enciclopédico.

B2.5. Seleccionar a información que se obtén nas bibliotecas, nas TIC e outras fontes e integrar os coñecementos adquiridos no proceso de aprendizaxe continua.

- Seguir unhas pautas para a procura de información en Internet e utilizar adecuadamente os buscadores.
- Sintetizar e comentar a información extraída mediante os buscadores de Internet.
- Coñecer dicionarios en versión dixital e impresa.
- Empregar os dicionarios con frecuencia e fluidez.
- Coñecer o funcionamento das bibliotecas, o seu sistema de busca e normas xerais de uso.
- Coñecer o fondo bibliográfico das bibliotecas de Galicia en Internet.
- Procurar dixitalmente un libro de lectura na biblioteca do centro.

B2.6. Amosar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura que permita identificar usos lingüísticos discriminatorios e manifestar posturas de acordo ou desacordo e respecto ás mensaxes expresadas.

- Reflexionar baixo guía, a partir dun texto, sobre os prexuízos xenófobos.
- Definir, coas propias palabras, un prexuízo reflectido nun artigo xornalístico.
- Indicar o tema de varios titulares de artigos relativos á inxustiza social e a discriminación.
- Expresar razoadamente a súa opinión sobre un aspecto da temática dunha lectura.
- Definir coas propias palabras diferentes tipos de discriminación mencionados nunha serie de titulares.
- Respetar as opinións alleas.

B2.7. Ler en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.

- Ler en voz alta textos diversos, adaptando a dicción, a entoación e o ritmo á tipoloxía textual e situación comunicativa correspondentes.
- Empregar o móbil para gravar unha escena fílmica

B2.8. Usar procedementos de planificación e revisión para conseguir a adecuación, coherencia, cohesión e corrección dos contidos nas relacións internas e externas do texto.

- Elaborar un mapa conceptual a partir dunha serie de ideas dada.
- Utilizar habitualmente esquemas sinxelos para organizar as ideas e estruturar os textos.
- Seguir uns criterios para a boa presentación dos textos.
- Escoller, entre parellas de textos, os máis correctos desde o punto de vista comunicativo.
- Adecuar os textos ao rexistro formal.
- Comentar textos dados reparando nos mecanismos de cohesión empregados neles.
- Empregar diferentes mecanismos de cohesión na súa produción escrita.
- Comentar a puntuación dun texto en relación coa súa organización oracional e os parágrafos.
- Puntuar adecuadamente os seus textos.
- Revisar os textos para corrixir erros gramaticais, adecuar o rexistro e formular as ideas de forma clara e coherente.
- Escribir textos breves empregando o procesador de textos coa función de corrección ortográfica.
- Elaborar gráficos a partir de datos.
- Elaborar campañas publicitarias empregando logos e ilustracións.
- Complementar as súas producións textuais (folletos, fichas etc.) coa introdución de ilustracións.

B2.9. Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.

- Escribir unha carta dirixida a un xornal sobre a temática dunha lectura.
- Elaborar un anuncio para unha campaña de carácter social relacionada coa temática dunha lectura.

- Escribir, seguindo unhas pautas, un diario.
- Redactar unha carta persoal aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.
- Escribir adecuadamente solicitudes, seguindo unhas pautas.
- Elaborar un folleto en grupo, seguindo unhas pautas e aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.
- Redactar unha conversa de Whatsapp ficticia relacionada co contido dunha lectura.

B2.10. Producir, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).

- Redactar textos xornalísticos a partir dos modelos estudados: titulares, noticias, portadas de xornal.

B2.11. Producir, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.

- Redactar adecuadamente textos breves de carácter educativo: resumos, informes, descrições e explicacións sobre contidos do currículo.
- Crear unha ficha de temática científica, seguindo o modelo exposto nun texto de lectura.

B2.12. Producir e sintetizar, en formato papel ou dixital, textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narracións e descrições.

- Redactar textos narrativos breves relacionados cos contidos das lecturas.
- Redactar textos descritivos relacionados cos contidos das lecturas.
- Reescribir, empregando o propio léxico, fragmentos de textos

B2.13. Usar as TIC para textualizar, revisar e mellorar os escritos: procesadores de texto, programas de presentación e dicionarios electrónicos.

- Empregar adecuadamente o procesador de textos, de xeito progresivo.
- Usar de forma axeitada a función de corrección no procesador de textos.

B2.14. Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe e como unha forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.

- Valorar a escritura como fonte de aprendizaxe.
- Utilizar a escrita para reflexionar sobre os coñecementos e comunicar experiencias propias.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecer, explicar e usar léxico amplo e preciso coa presenza da fraseoloxía e vocabulario traballado na aula.

- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa casa e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Empregar hiperónimos relativos a campos semánticos propios do ámbito do fogar.
- Explicar o significado de frases feitas relacionadas co léxico da casa.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa alimentación e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa diversidade social e cultural e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Recoñecer e empregar lexemas e sufixos gregos frecuentes na denominación de diferentes tipos de discriminación social.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado coa música e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado co contorno e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Recoñecer e usar antónimos relativos ao contorno.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado co cine e o teatro e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relativo ao parentesco e incorporalo ás súas producións orais e escritas.
- Ampliar o seu coñecemento da fraseoloxía galega.
- Empregar en enunciados propios fraseoloxía relacionada co parentesco.
- Ampliar o seu coñecemento do léxico relacionado co tempo cronolóxico e incorporalo ás súas producións orais e escritas.

B3.2. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.

- Coñecer a correspondencia entre fonemas e grafías.

- Recoñecer os fonemas vocálicos e consonánticos do galego.
- Pronunciar correctamente os fonemas vocálicos e consonánticos en palabras dadas, reparando no punto de articulación.

B3.3. Usar eficazmente os dicionarios ou calquera outra fonte de consulta, en papel ou en soporte electrónico, para resolver dúbidas e para progresar na aprendizaxe autónoma.

- Utilizar o dicionario con fluidez e autonomía.
- Coñecer as características xerais do dicionario.
- Interpretar adecuadamente a información lingüística e complementaria dos dicionarios.
- Comparar e usar dicionarios en papel e en formato dixital.
- Explicar a información complementaria contida nunha entrada de dicionario dada.

B3.4. Coñecer, usar e valorar as normas que regulan os textos orais e escritos.

- Identificar e explicar os usos do adxectivo nun texto dado.
- Empregar adecuadamente o adxectivo na súa produción escrita.
- Utilizar as conxuncións comparativas en enunciados conforme as súas normas de uso.
- Completar, transformar e comentar textos escritos aplicando as normas ortográficas e morfolóxicas do galego.

B3.5. Aplicar e valorar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Coñecer o alfabeto e sinalar os nomes das grafías en textos dados.
- Combinar as letras do alfabeto para a creación de palabras.
- Coñecer as normas de uso do h e aplicar estes coñecementos na escrita.
- Ampliar o seu coñecemento dos prefixos gregos grafados con h.
- Utilizar correctamente o b e o v na súa produción escrita.
- Empregar correctamente o s e o x na súa produción escrita.
- Coñecer e aplicar pautas para a revisión dos textos escritos.
- Dar mostras de valorar positivamente a aplicación das normas ortográficas e morfolóxicas nos textos.
- Empregar adecuadamente os grupos consonánticos bl / br, pl / pr e fl / fr en enunciados e textos dados.

- Distinguir o léxico que contén os grupos consonánticos bl / br, pl / pr e fl / fr.
- Empregar correctamente os grupos cultos -cc.- / -ct- en palabras dadas.
- Utilizar correctamente os grupos pc e pt na redacción dun texto breve.
- Completar adecuadamente palabras rematadas en -cio, -cia, -zoo, -zas.
- Clasificar as palabras segundo a súa sílaba tónica.
- Identificar pares diacríticos e explicar a diferenza entre ambos os termos.
- Acentuar correctamente enunciados e textos dados.
- Xustificar o uso do til nunha serie de palabras.
- Corrixir erros referentes ao uso dos signos de interrogación e exclamación e á acentuación de pronomes en enunciados dados.
- Coñecer as normas e pautas de uso das parénteses e as comiñas.
- Xustificar razoadamente o uso das parénteses e comiñas nun texto.
- Transformar textos dados utilizando adecuadamente parénteses e comiñas. Escribir enunciados empregando correctamente os signos de interrogación e exclamación.
- Explicar as funcións das comiñas dobres e as parénteses empregadas nun texto.
- Elaborar enunciados utilizando adecuadamente parénteses e comiñas.

B3.6. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión textual.

- Coñecer as pautas e normas de uso do punto, a coma e o punto e coma.
- Analizar a puntuación en textos dados, de xeito guiado.
- Coñecer as normas e pautas de uso dos dous puntos, os puntos suspensivos e os signos de interrogación.
- Puntuar correctamente textos dados.
- Explicar a diferenza de significado entre unha parella de enunciados con distinta puntuación.
- Explicar razoadamente o uso dos dous puntos e os puntos suspensivos nun texto.

B3.7. Recoñecer a estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para mellorar a comprensión e produción textuais.

- Distinguir os lexemas en palabras dadas.
- Diferenciar e clasificar os morfemas en termos dados.
- Distinguir os prefixos e os diferentes tipos de sufixos en palabras dadas.
- Caracterizar morfoloxicamente o substantivo.
- Identificar os substantivos nun texto dado.
- Coñecer os xentilicios correspondentes a unha serie de substantivos localizados nun texto.
- Formar o feminino dunha serie de xentilicios.
- Recoñecer nun texto dous adxectivos formados a partir de substantivos.
- Identificar os verbos nun texto dado e recoñecer o seu suxeito.
- Caracterizar morfoloxicamente verbos dados.
- Recoñecer os tempos verbais en formas dadas.
- Empregar os morfemas precisos para dotar de coherencia un texto.
- Ampliar o seu repertorio léxico mediante o coñecemento de prefixos e sufixos para formar novas palabras.
- Transformar correctamente o xénero dos substantivos en enunciados dados, mantendo a concordancia.
- Formar axeitadamente o plural dos substantivos dunha serie.
- Empregar con corrección unha serie de substantivos invariables na construción de enunciados.
- Escribir exemplos de palabras rematadas en -l e formar correctamente o plural destas.
- Escribir adxectivos a partir dunha serie dada de substantivos.
- Escribir enunciados a partir de verbos dados, conxugándoos nos tres modos verbais.

B3.8. Recoñecer e usar os nexos textuais de espazo, oposición e contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.

Identificar e explicar os principais mecanismos de cohesión textual: anáfora, substitución e elipse.

- Recoñecer e clasificar distintos conectores textuais en textos dados.
- Empregar, de xeito guiado, mecanismos de cohesión para corrixir e completar textos.
- Empregar conectores textuais na redacción de textos, de xeito guiado

B3.9. Coñecer os compoñentes sintácticos para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.

- Identificar frases nun texto e distinguir entre simples e complexas.
- Recoñecer o núcleo das frases nunha serie de cláusulas.
- Localizar o modificador nunha serie de frases tiradas dun texto.
- Analizar sintacticamente frases subliñadas en cláusulas dadas.
- Elaborar enunciados atendendo aos compoñentes sintácticos.
- Completar enunciados engadindo adecuadamente unha serie de modificadores.
- Identificar razoadamente cláusulas nun texto e distinguir entre simples e complexas.
- Recoñecer cláusulas subordinadas e distinguir entre substantivas, adxectivas e adverbiais.
- Reparar na concordancia entre suxeitos e predicados nun texto.
- Recoñecer as unidades que desempeñan a función de suxeito en cláusulas dadas.
- Sinalar os pronomes adecuados como suxeito de predicados dados.
- Clasificar predicados dados en formas simples e perífrases verbais.
- Distinguir entre as cláusulas transitivas e intransitivas dunha serie.
- Clasificar os predicados dunha serie de cláusulas en reflexivos, recíprocos e impersoais.
- Analizar nun texto os complementos directos e substituílos polos pronomes correspondentes.
- Transformar enunciados substituíndo os obxectos indirectos polos pronomes adecuados.
- Analizar os complementos circunstanciais en enunciados dados.
- Identificar e caracterizar nun texto as unidades en función de suxeito.
- Analizar os predicados sinalados nun texto.
- Sinalar en cláusulas tiradas dun texto as funcións sintácticas de suxeito, CD, CI e CC, así como as unidades que as desempeñan.

B3.10. Aplicar progresivamente o coñecemento e o uso das estratexias de auto avaliación e a aceptación do erro como parte do proceso de aprendizaxe.

- Analizar textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos.
- Recoñecer o erro como parte do proceso de aprendizaxe.

- Propor solucións de mellora para os erros propios e alleos.

B3.11. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e de películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.12. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.

- Valorar e utilizar os coñecementos adquiridos no curso para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.
- Traducir ao galego unha serie de enunciados en lingua portuguesa.
- Reflexionar sobre a proximidade entre o galego e o portugués e as diferenzas co castelán.
- Inferir, a partir do contexto, o significado de “falsos amigos” en lingua portuguesa.
- Dramatizar e comprender un texto bilingüe (galego-inglés).

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. Apreciar o plurilingüístico como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a lusofonía e achegarse ás culturas que a integran.

- Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e sinal de identidade.
- Definir os conceptos “lingua ambiental” e “lingua materna”.
- Coñecer, explicar e analizar a diferenza entre linguas minoritarias e minorizadas.
- Analizar, aplicando os coñecementos adquiridos, a situación sociolingüística do galego como lingua maioritaria e minorizada.
- Coñecer as linguas que se falan en España.
- Valorar as linguas faladas en España como un elemento de riqueza cultural.

- Compartir a súa experiencia lingüística cos demais membros da clase.
- Valorar a importancia de falar galego no contexto lusófono.
- Coñecer os territorios que integran a comunidade lousouna e calcular, coa axuda dun mapa, o seu tamaño.
- Empregar recursos de lecer en lingua portuguesa (vídeos en rede) e comprender o seu contido.

B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega no contorno.

- Coñecer o servizo de normalización lingüística do seu concello e valorar a súa importancia.
- Procurar información sobre iniciativas pola normalización lingüística no ámbito local e reflexionar sobre estas.
- Informarse sobre a situación sociolingüística do galego no seu concello e comparala coa situación doutros contextos.
- Diseñar en grupo unha campaña para aumentar o uso do galego no seu concello.
- Interesarse por contribuír á normalización do idioma no seu contorno.
- Definir o concepto "lingua materna" ou "lingua inicial".
- Reflexionar oralmente sobre os factores que condicionan a aprendizaxe e o uso dunha lingua.
- Definir os conceptos "bilingüismo individual" e "bilingüismo social" e reflexionar sobre estes a partir da propia experiencia.
- Analizar, de xeito guiado, a evolución da situación sociolingüística do galego nunha década a partir dun gráfico.
- Dar mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados ao uso do galego.
- Definir topónimo e antropónimo.
- Ampliar o seu coñecemento dos topónimos do seu contorno e valoralos positivamente.
- Analizar a frecuencia dos antropónimos galegos no seu contorno e coñecer a forma propia para os nomes en castelán.
- Coñecer tres topónimos e tres antropónimos e empregalos nun texto breve.

B4.3. Coñecer as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.

- Coñecer a lexislación relativa ao galego no sistema educativo (Lei de normalización lingüística).
- Reflexionar en grupo, baixo guía, sobre a conveniencia da discriminación positiva.
- Analizar, coa axuda duns gráficos, a situación do galego no ámbito educativo.
- Reflexionar por escrito, en relación cun texto lido, sobre a importancia do ensino para a normalización do galego.
- Analizar, de xeito guiado, a propia práctica lingüística.
- Reflexionar sobre o proceso de normalización do galego.
- Valorar a importancia da propia contribución individual e social á normalización da lingua galega.
- Analizar a propia práctica lingüística coa axuda dun cuestionario.

B4.4. Describir a situación legal das linguas do Estado español.

- Coñecer a existencia da Lei de normalización lingüística e comprender os aspectos máis relevantes do seu contido.
- Reflexionar, empregando o propio criterio, sobre a situación sociolingüística do galego, en relación coa aplicación da Lei de normalización lingüística

B4.5. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.

- Definir “prexuízo lingüístico”, empregando o propio léxico.
- Detectar e analizar a presenza de prexuízos na propia práctica.
- Procurar argumentos para rebater os propios prexuízos.
- Recoñecer, de xeito guiado, prexuízos de carácter socioeconómico asociados ás linguas.
- Dar mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados á lingua galega.
- Razoar sobre a validez da lingua galega para a música, facendo uso dos coñecementos e valores adquiridos.
- Reflexionar, a partir dun texto, sobre os prexuízos asociados ao uso do galego.

B4.6. Identificar e clasificar as variantes diafásicas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega e valorala como variante unificadora, así como apreciar a variante diatópica propia.

- Distinguir as diferenzas entre os tipos de rexistro.
- Reflexionar sobre o emprego de diferentes rexistros na súa práctica lingüística.
- Identificar o tipo de rexistro adecuado a diferentes situacións comunicativas.
- Empregar o rexistro adecuado en función do contexto e intención comunicativa.
- Identificar razoadamente o rexistro empregado nun texto e ofrecer equivalencias léxicas noutra variante diafásica.
- Recoñecer, de forma guiada, o léxico empregado na xerga estudantil.
- Coñecer os trazos da variade estándar e reflexionar sobre o seu uso.
- Valorar o estándar como variante unificadora.
- Recoñecer nun texto a variedade estándar e explicar as diferenzas de pronuncia respecto da variedade occidental.
- Reflexionar sobre a existencia de prexuízos asociados ás variedades dialectais.
- Debater sobre o uso do galego nos medios de comunicación.
- Empregar os trazos propios da súa zona en situacións comunicativas acaídas

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Ler con regularidade obras literarias e desenvolver criterio lector; expor unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relacionar o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valorar o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.

- Ler con regularidade obras literarias.
- Desenvolver progresivamente o seu criterio lector.
- Asimilar, progresivamente, os trazos formais e estéticos dos textos.
- Coñecer a traxectoria dos autores e autoras dos textos de lectura.

B5.2. Ler expresiva e comprensivamente e facer audicións de poemas recitados ou cantados, determinar o tema principal, a estrutura xeral e pór de relevo os principais recursos estilísticos.

- Ler comprensivamente textos poéticos e dar mostras explícitas da súa interpretación.

- Responder correctamente preguntas sobre o contido dos textos.
- Resumir o argumento dos poemas.
- Ofrecer un título alternativo acaído para composicións poéticas lidas.
- Realizar unha dramatización dun poema, por parellas.
- Identificar os trazos xerais do texto poético.
- Recoñecer a medida dos versos e a presenza de rima nunha composición.
- Explicar algúns dos recursos formais do texto poético: paralelismo, aliteración, antítese e anáfora.
- Ler comprensivamente e escoitar audicións de poemas cantados e cancións.

B5.3. Ler expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localizando e describindo os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.

- Ler expresivamente textos narrativos e mostrar a súa comprensión de xeito explícito.
- Identificar os trazos xerais do texto narrativo.
- Coñecer os tipos principais de descrición.
- Distinguir os tipos principais de narración segundo o punto de vista da voz narradora.
- Ler comprensivamente un cómic.
- Comentar a linguaxe gráfica dunha banda deseñada, en relación co seu contido.

B5.4. Ler dramatizada e comprensivamente, visionar pezas teatrais e recoñecer os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.

- Ler dramatizada e comprensivamente un texto teatral e mostrar a comprensión do seu contido.
- Comentar os trazos xerais dun texto teatral.

B5.5. Comparar textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.

- Procurar cancións de artistas galegos e identificar nelas, de forma razoada, os trazos propios do poema.
- Escoitar unha canción contida nun texto de lectura.

- Comparar as coincidencias e diferenzas entre o texto teatral e a canción.
- Definir varios xéneros mencionados nun texto.

B5.6. Analizar textos literarios, de maneira guiada, identificar os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

- Distinguir os trazos propios dos textos narrativos, descritivos e dialogados.
- Identificar nun texto fragmentos narrativos, descritivos e dialogados.
- Analizar, de forma guiada, textos poéticos atendendo á súa estrutura e métrica.
- Identificar en textos poéticos os recursos formais estudados (paralelismo, aliteración, antítese e anáfora).
- Explicar razoadamente a función das anotacións nun texto teatral.

B5.7. Escribir textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

- Empregar os trazos propios dos textos narrativos, descritivos e dialogados para transformar textos dados.
- Escribir un poema relacionado coa temática dunha lectura.
- Escribir un poema servíndose dun modelo analizado.
- Redactar unha descrición breve de temática relacionada coa dun texto de lectura.
- Escribir un diálogo relacionado coa temática dunha lectura.
- Asimilar e utilizar os recursos traballados na aula na súa produción escrita.

B5.8. Describir e caracterizar os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.

- Coñecer os trazos definitorios da linguaxe cinematográfica.
- Definir, en equipo, termos de uso frecuente na linguaxe cinematográfica.
- Analizar, de forma guiada, un tráiler dun filme galego.

B5.9. Servirse, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

- Realizar, baixo guía, procuras bibliográficas en Internet.
- Aproveitar os fondos da biblioteca para a realización de traballos na aula.
- Citar adecuadamente os títulos de volumes procurados nas bibliotecas.

3.2.3. Estándares de aprendizaxe

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de textos orais de carácter informativo propios dos medios de comunicación audiovisual (reportaxes, crónicas e documentais).

- Ve atentamente vídeos e responde correctamente preguntas sobre o seu contido.
- Reflexiona sobre a normalización do galego no ámbito educativo, a partir dun vídeo.

LGB1.1.2. Traslada a información relevante de discursos orais dos medios de comunicación audiovisual a esquemas ou resumos.

- Sintetiza oralmente a mensaxe transmitida nun vídeo.

LGB1.2.1. Recoñece, xunto ao propósito e a idea xeral, os feitos e datos relevantes en textos orais do ámbito social e educativo.

- Expón a idea xeral transmitida en textos orais do ámbito social e educativo.
- Reflexiona sobre o contido de textos orais de diversa índole.

LGB1.2.2. Comprende e segue as instrucións para realizar tarefas de aprendizaxe con progresiva autonomía.

- Segue instrucións para a realización das tarefas.

LGB1.3.1. Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

- Coñece as máximas de cooperación e as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e dá mostras de aprecialas.

- Explica o uso de máximas e normas de cortesía en enunciados dados.
- Recoñece os trazos xerais e a estrutura da conversa.
- Emprega fórmulas adecuadas para manifestar a súa discrepancia.
- Intervén na orde que lle corresponde.
- Mostra respecto ante as intervencións alleas.
- Recoñece e evita a linguaxe discriminatoria.

LGB1.3.2. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.

- Recoñece a importancia da linguaxe non verbal e reflexiona sobre o seu uso.
- Interpreta o significado de diferentes entoacións en textos orais.
- Recoñece o significado dos elementos non verbais en textos do ámbito audiovisual.
- Coñece o significado de diferentes expresións xestuais.

LGB1.4.1. Diferencia as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.

- escoita comprensivamente textos informativos procedentes da televisión.
- Identifica a intención comunicativa en textos orais informativos.

LGB1.4.2. Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.

- Coñece os trazos propios do texto oral informativo.
- Comenta, en grupo, as características propias dos titulares do medio televisivo.

LGB1.4.3. Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.

- Reflexiona criticamente sobre as mensaxes dos textos orais informativos.

LGB1.5.1. Aprecia a emisión dunha pronuncia e prosodia correcta, recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solucións para melloralas.

- Dá mostras de apreciar a emisión dunha pronuncia e prosodia correctas.

LGB1.5.2. Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia galega.

- escoita con atención vídeos e reflexiona sobre os prexuízos asociados á pronuncia do galego.

LGB1.6.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- Realiza unha en voz alta descrición relacionada cun aspecto do contido dun texto.
- Participa activamente en conversas do ámbito educativo.
- Adecúa o seu discurso á situación e intención comunicativa.
- Exprésase con coherencia, cohesión e corrección.

LGB1.6.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).

- Intervén de forma fluída.
- Respecta as regras morfosintácticas do galego nas súas intervencións espontáneas.
- Pronuncia adecuadamente as sete vogais, o n velar e o fonema fricativo palatal xordo.

LGB1.6.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego (fraseoloxía adecuada).

- Emprega a fraseoloxía estudada nas súas intervencións orais

LGB1.6.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.

- Utiliza un léxico adecuado, rico e variado.

LGB1.7.1. Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.

- Procura información para a planificación das súas exposicións orais.
- Procura e selecciona ideas para a realización dun guión cinematográfico.

LGB1.7.2. Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.

- Utiliza o teléfono móbil para gravar unha escena cinematográfica.
- Emprega recursos de apoio nas súas presentacións orais

LGB1.8.1. Intervén en debates e coloquios do ámbito educativo con respecto ás regras de interacción e ás opinións alleas.

- Participa activamente en debates e faladoiros.
- Respecta as regras de interacción.
- escoita con atención e respecto as opinións alleas.

LGB1.8.2. Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións da persoa moderadora nos debates e coloquios.

- Expressa a súa opinión mediante argumentos lóxicos e de forma clara, coherente e convincente.
- Emprega o léxico estudado na clase nas súas intervencións orais.
- Segue o guión proposto para o desenvolvemento dun debate.
- Prepara os seus argumentos con antelación e utiliza información contrastada.
- Modera un debate ou respecta as instrucións do/a moderador/a

LGB1.8.3. Expressa e compara con compañeiras/os a súa opinión sobre unha obra de lectura.

- Reflexiona, por parellas, a partir dun texto e expón conclusións en voz alta.
- Reflexiona, individualmente, a partir dun texto e expón conclusións en voz alta.
- Crea un diálogo, en grupo, a partir do contido dunha lectura.

- LGB1.9.1. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.
- Elabora, individualmente e en grupo, guións para realizar exposicións orais.
- Realiza exposicións orais planificadas.
- Realiza unha narración oral relacionada co contido dunha lectura.
- Escribe, en grupo, un guión cinematográfico.
- Planifica, en grupo, unha escena aplicando os coñecementos adquiridos na unidade sobre a linguaxe cinematográfica.
- Presenta un discurso ordenado.

LGB1.9.2. Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos e a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.

- Fai un uso eficaz dos aspectos prosódicos e da linguaxe non verbal.
- Manifesta un progresivo autocontrol das emocións ao falar en público.
- Diríxese ao auditorio con autoconfianza.
- Coñece os trazos propios da comunicación non verbal.
- Exprésase empregando elementos non verbais en representacións de diferentes situacións.
- Realiza exposicións orais de carácter formal empregando eficazmente a linguaxe non verbal.
- Fai uso da linguaxe non verbal para representar unha escena cinematográfica.

LGB1.9.3. Incorpora progresivamente palabras propias do nivel formal nas prácticas orais da lingua.

- Incorpora o vocabulario estudado nas súas intervencións orais.
- Emprega léxico adecuado, rico e variado nas súas prácticas orais.

LGB1.9.4. Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.

- Pronuncia de forma clara e conforme as regras fonéticas do galego.
- Coida a pronuncia, adapta a entoación e o ritmo e realiza as pausas necesarias.

LGB1.9.5. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

- Trata de evitar e corrixe erros nas súas intervencións orais.

LGB1.10.1. Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión, fai invitacións e ofrecementos e pide e dá indicacións ou instrucións sinxelas.

- Representa, por parellas, un diálogo propio da vida cotiá relacionado coa temática dunha lectura.
- Simula conversas aplicando os coñecementos adquiridos.
- Participa activamente en conversas sobre aspectos persoais relacionados co contido das lecturas.
- Medita e organiza os seus argumentos de forma eficaz.
- Emprega fórmulas adecuadas para manifestar discrepancia.
- Emprega as fórmulas adecuadas para expresar a súa opinión.
- Chega a acordos con facilidade.
- Utiliza o léxico estudado na clase.

LGB1.10.2. Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.

- Realiza, baixo guía, enquisas sobre diversos temas do currículo e a vida cotiá.
- Realiza oralmente unha solicitude formal.
- Expón argumentos e aclaracións de forma adecuada.

LGB1.10.3. Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.

- Exprésase oralmente en situacións representadas utilizando as normas de cortesía adecuadas.
- Utilizar as fórmulas de tratamento axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.

LGB1.10.4. Analiza similitudes e diferenzas entre discursos formais e espontáneos.

- Distingue as diferenzas entre o discurso formal e o discurso espontáneo.

- Emprega o rexistro adecuado á situación comunicativa.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

LGB2.1.1. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.

- Elabora, baixo guía, un esquema a partir dun texto dado.
- Transforma un texto dado en esquema, aplicando os coñecementos adquiridos.
- Coñece as pautas xerais para a elaboración dun mapa conceptual.
- Completa cadros con información procedente das lecturas.
- Resume o contido dunha lectura.
- Extrae información dun texto mediante a elaboración dunha listaxe.

LGB2.1.2. Busca o significado do léxico descoñecido a partir do contexto, analiza a forma das palabras ou usa dicionarios para contextualizar as acepcións.

- Relaciona termos extraídos dunha lectura con sinónimos dunha serie dada.
- Explica coas propias palabras o significado do léxico destacado nun texto.
- Busca no dicionario o significado dunha serie de termos destacados nun texto.
- Le comprensivamente un texto e comenta, de xeito guiado, o léxico empregado nel.
- Procura nun texto a palabra apropiada para cada unha das definicións dunha serie.
- Utiliza o léxico adquirido na construción de enunciados.
- Achega sinónimos para termos definidos.

LGB2.1.3. Identifica a idea principal e as secundarias e comprende a relación existente entre elas.

- Mostra explicitamente a súa comprensión do contido dun texto.
- Sintetiza a idea principal de cada un dos parágrafos dun texto.
- Ofrece títulos alternativos acaídos para un texto de lectura.
- Responde correctamente preguntas sobre os textos.

- Indica se son verdadeiras ou falsas unha serie de afirmacións sobre o contido dunha lectura e corrixe estas últimas conforme o sentido do texto.
- Extrae catro ideas relevantes dun texto.
- Razona a relación existente entre o título e o contido dun texto.

LGB2.1.4. Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.

- Explica aspectos do contido dun texto extraendo información implícita.
- Explica razoadamente aspectos gráficos dun texto en relación co seu contido.

LGB2.1.5. Compila información para comprender e ampliar o coñecemento das mensaxes: busca bibliografía; consulta libros, revistas, xornais; utiliza recursos audiovisuais e buscadores de internet.

- Realiza consultas bibliográficas para consultar dúbidas e ampliar a información dos textos.
- Procura información en Internet, de xeito guiado, para ampliar os coñecementos extraídos dos textos.
- Responder unha serie de preguntas sobre un texto empregando información tirada de Internet.

LGB2.1.6. Contrasta os contidos dos textos analizados cos coñecementos propios, antes e despois da lectura.

- Reflexiona, por escrito, sobre a mensaxe dun poema en relación coa propia experiencia.
- Contrasta, por escrito, a información dun texto coa propia experiencia.
- Relaciona, oralmente, o contido dunha lectura coa propia experiencia.

LGB2.2.1. Comprende e interpreta a información máis relevante de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos e solicitudes.

- Mostra explicitamente a súa comprensión de textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: o diario e a carta.
- Identifica as características propias do diario nun texto dado.

- Coñece os trazos xerais dos blogs.
- Identifica as características e estrutura propias da carta persoal a partir dun texto dado.
- Mostra explicitamente a súa comprensión de textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: a solicitude.
- Refire as partes en que debe organizarse un modelo estándar de instancia.
- Identifica e ordena as partes dunha solicitude dada.
- Mostra explicitamente a súa comprensión de textos propios da vida cotiá e as relacións sociais: o folleto.
- Identifica as características propias do folleto nun texto dado.
- Define “díptico” e “tríptico” e sinala as diferenzas entre ambos.

LGB2.2.2. Comprende instrucións escritas de certa complexidade que lle permiten desenvolverse en situacións da vida cotiá.

- Interpreta correctamente un plano dunha cidade.
- Redacta un texto breve a partir dun plano.

LGB2.2.3. Comprende e interpreta normas de convivencia, regras de xogos, correspondencia escolar.

- Dá mostras de interpretar correctamente normas de convivencia e regras de xogos.
- Respecta as normas propostas na realización das tarefas.

LGB2.3.1. Comprende e interpreta textos propios dos medios de comunicación (noticias).

- Le comprensivamente noticias e dá mostras explícitas da súa lóxica interpretación.
- Coñece os trazos propios da noticia e reconece a súa estrutura habitual.
- Distingue entre o título e o subtítulo dunha noticia dada.

LGB2.3.2. Localiza a información destacada de textos propios dos medios de comunicación: portadas e titulares.

- Analiza e distingue as partes que compoñen a portada dun xornal.
- Compara, en grupo, as primeiras páxinas de varios xornais diferentes, tanto impresos como dixitais.

- Distingue entre titulares informativos e valorativos e explica as diferenzas entre eles.
- Indica e explica o tema dunha serie de titulares.

LGB2.4.1. Comprende e interpreta textos propios da vida educativa, especialmente, os instrutivos e expositivos: webs educativas, dicionarios, glosarios e enciclopedias.

- Le comprensivamente un texto tirado dunha enciclopedia e responde correctamente preguntas sobre o seu contido.
- Identifica o tema dun texto enciclopédico e resume a información de cada parágrafo.

LGB2.4.2. Identifica as características específicas de todo tipo de textos nos que se expoñan feitos e se expliquen ideas e conceptos das distintas materias curriculares.

- Identifica as características específicas do texto académico e enciclopédico.
- Utiliza adecuadamente enciclopedias en papel e en formato dixital.
- Compara diferentes enciclopedias dixitais e impresas.

LGB2.5.2. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios impresos ou en versión dixital.

- Coñece dicionarios en versión dixital e impresa.
- Emprega os dicionarios con frecuencia e fluidez

LGB2.5.3. Coñece o funcionamento das bibliotecas, así como as bibliotecas dixitais e é quen de solicitar libros e vídeos de xeito autónomo.

- Coñece o funcionamento das bibliotecas, o seu sistema de busca e normas xerais de uso.
- Coñece o fondo bibliográfico das bibliotecas de Galicia en Internet.
- Procura dixitalmente un libro de lectura na biblioteca do centro.

LGB2.6.1. Detecta mensaxes que transmiten prexuízos e evita usos lingüísticos discriminatorios.

- Reflexiona baixo guía, a partir dun texto, sobre os prexuízos xenófobos.
- Define, coas propias palabras, un prexuízo reflectido nun artigo xornalístico.
- Indica o tema de varios titulares de artigos relativos á inxustiza social e a discriminación

LGB2.6.2. Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.

- Expressa razoadamente a súa opinión sobre un aspecto da temática dunha lectura

LGB2.6.3. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.

- Define coas propias palabras diferentes tipos de discriminación mencionados nunha serie de titulares.

LGB2.6.4. Respecta as opinións dos demais.

- Dá mostras de respectar as opinións alleas

LGB2.7.1. Le en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados (interpreta os signos de puntuación) á situación comunicativa e á función da mensaxe.

- Le en voz alta textos diversos, adaptando a dicción, a entoación e o ritmo á tipoloxía textual e situación comunicativa correspondentes.

LGB2.7.2. Usa recursos audiovisuais para rexistrar a voz.

- Emprega o móbil para gravar unha escena fílmica

LGB2.8.1. Elabora esquemas sinxelos para ordenar as ideas e estruturar o texto.

- Elabora un mapa conceptual a partir dunha serie de ideas dada.
- Utiliza habitualmente esquemas sinxelos para organizar as ideas e estruturar os textos

LGB2.8.2. Adecúa as súas producións ao rexistro formal e educativo.

- Segue uns criterios para a boa presentación dos textos.
- Escolle, entre parellas de textos, os máis correctos desde o punto de vista comunicativo.
- Adecúa os textos ao rexistro formal.

LGB2.8.3. Utiliza elementos lingüísticos e discursivos de cohesión interna do texto (a deíxe, as referencias internas de tipo léxico e os conectores).

- Comenta textos dados reparando nos mecanismos de cohesión empregados neles.
- Emprega diferentes mecanismos de cohesión na súa produción escrita.

LGB2.8.4. Usa os signos de puntuación do texto en relación coa organización oracional e coa forma do texto (os parágrafos e a distribución e ordenación das ideas expresadas).

- Comenta a puntuación dun texto en relación coa súa organización oracional e os parágrafos.
- Puntúa adecuadamente os seus textos.

LGB2.8.5. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.

- Revisa os textos para corrixir erros gramaticais, adecuar o rexistro e formular as ideas de forma clara e coherente.

LGB2.8.6. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos e correctores.

- Escribe textos breves empregando o procesador de textos coa función de corrección.

LGB2.8.7. Complementa as producións con elementos textuais e paratextuais: ilustracións e gráficos.

- Elabora gráficos a partir de datos.
- Elabora campañas publicitarias empregando logos e ilustracións.
- Complementa as súas producións textuais (folletos, fichas etc.) coa introdución de ilustracións.

LGB2.9.1. Produce textos propios da vida cotiá e das relacións persoais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.

- Escribe unha carta dirixida a un xornal sobre a temática dunha lectura.
- Elabora un anuncio para unha campaña de carácter social relacionada coa temática dunha lectura.
- Escribe, seguindo unhas pautas, un diario.
- Redacta unha carta persoal aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.
- Escribe adecuadamente solicitudes, seguindo unhas pautas.
- Elabora un folleto en grupo, seguindo unhas pautas e aplicando os coñecementos adquiridos na unidade correspondente.
- Redacta unha conversa de Whatsapp ficticia relacionada co contido dunha lectura.

LGB2.10.1. Produce, en soporte impreso ou dixital, textos propios dos medios de comunicación a partir dun modelo (noticias).

- Redacta textos xornalísticos a partir dos modelos estudados: titulares, noticias, portadas de xornal.

LGB2.11.1. Produce, en formato papel ou dixital, textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.

- Redacta adecuadamente textos breves de carácter educativo: resumos, informes, descrições e explicacións sobre contidos do currículo.
- Crea unha ficha de temática científica, seguindo o modelo exposto nun texto de lectura.

LGB2.12.1. Produce, en formato papel ou dixital, escritos de distinta tipoloxía a partir dun modelo, fundamentalmente, narrativos e descritivos.

- Redacta textos narrativos breves relacionados cos contidos das lecturas.
- Redacta textos descritivos relacionados cos contidos das lecturas.

LGB2.12.2. Sintetiza e resume narracións e descrições sen parafrasear o texto resumido.

- Reescribe, empregando o propio léxico, fragmentos de textos.

LGB2.13.1. Usa técnicas de tratamento textual coas TIC: procesadores de texto, programas de presentación, dicionarios electrónicos, e correctores para textualizar e revisar e mellorar os escritos.

- Emprega adecuadamente o procesador de textos, de xeito progresivo.
- Usa de forma axeitada a función de corrección no procesador de textos.

LGB.2.14.1. Describe os valores da escritura como instrumento de comunicación social fundamental para comunicar experiencias e para adquirir e transmitir coñecementos.

- Dá mostras de valorar a escritura como fonte de aprendizaxe.
- Utiliza a escrita para reflexionar sobre os coñecementos e comunicar experiencias propias.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

LGB3.1.1. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.

- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa casa e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Emprega hiperónimos relativos a campos semánticos propios do ámbito do fogar.
- Explica o significado de frases feitas relacionadas co léxico da casa.
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa alimentación e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa diversidade social e cultural e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Recoñece e emprega lexemas e sufixos gregos frecuentes na denominación de diferentes tipos de discriminación social.
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa música e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado co contorno e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Emparella antónimos relativos ao contorno.

- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado coa radio e a televisión e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado co cine e o teatro e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Amplía o seu coñecemento do léxico relativo ao parentesco e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.
- Relaciona unha serie de frases feitas coas súas correspondentes definicións.
- Emprega en enunciados propios fraseoloxía relacionada co parentesco.
- Amplía o seu coñecemento do léxico relacionado co tempo cronolóxico e incorpóralo ás súas producións orais e escritas.

LGB3.2.1. Recoñece e pronuncia correctamente os fonemas propios da lingua galega.

- Sinala a correspondencia entre fonemas e grafías en palabras dadas.
- Recoñece os fonemas vocálicos e consonánticos do galego.
- Pronuncia correctamente os fonemas vocálicos e consonánticos en palabras dadas, reparando no punto de articulación.

LGB3.3.1. Obtén, de xeito autónomo, información lingüística de todo tipo en dicionarios, en diferentes soportes, e noutras obras de consulta.

- Utiliza o dicionario con fluidez e autonomía.
- Coñece as características xerais do dicionario.
- Interpreta adecuadamente a información lingüística e complementaria dos dicionarios.
- Compara e usa dicionarios en papel e en formato dixital.
- Explica a información complementaria contida nunha entrada de dicionario.

LGB3.4.1. Completa, transforma e valora textos orais ou escritos de maneira adecuada e correcta atendendo ás normas.

- Identifica e explica os usos do adxectivo nun texto dado.
- Emprega adecuadamente o adxectivo na súa produción escrita.
- Utiliza as conxuncións comparativas en enunciados conforme as súas normas de uso.

- Completa, transforma e comenta textos escritos aplicando as normas ortográficas e morfolóxicas do galego.

LGB3.5.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Coñece o alfabeto e sinala os nomes das grafías en textos dados.
- Combina as letras do alfabeto para a creación de palabras.
- Coñece as normas de uso do h e aplica estes coñecementos na escrita.
- Amplía o seu coñecemento dos prefixos gregos grafados con h.
- Utiliza correctamente o b e o v na súa produción escrita.
- Emprega correctamente o s e o x na súa produción escrita.
- Emprega adecuadamente os grupos consonánticos bl / br, pl / pr, fl / fr en enunciados e textos dados.
- Distingue o léxico que contén os grupos consonánticos bl / br, pl / pr, fl / fr.
- Emprega correctamente os grupos cultos -cc.- / -ct- en palabras dadas.
- Utiliza correctamente os grupos pc e pt na redacción dun texto breve.
- Completa adecuadamente palabras rematadas en -cio, -cia, -zoo, -zas.
- Clasifica as palabras segundo a súa sílaba tónica.
- Identifica pares diacríticos e explica a diferenza entre ambos os termos.
- Acentúa correctamente enunciados e textos dados.
- Xustifica o uso do til nunha serie de palabras.
- Coñece as normas e pautas de uso das parénteses e as comiñas.
- Xustifica razoadamente o uso das parénteses e comiñas nun texto.
- Transforma textos dados utilizando adecuadamente parénteses e comiñas.
- Escribe enunciados empregando correctamente os signos de interrogación e exclamación.

LGB3.5.2. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.

- Coñece e aplica pautas para a revisión dos textos escritos.
- Dá mostras de valorar positivamente a aplicación das normas ortográficas e morfolóxicas nos textos.

- Corrixe erros referentes ao uso dos signos de interrogación e exclamación e á acentuación de pronomes en enunciados dados.

LGB3.6.1. Analiza e usa correctamente a puntuación para a cohesión textual.

- Coñece as pautas de uso do punto, a coma e o punto e coma.
- Analiza a puntuación en textos dados, de xeito guiado.
- Coñece as normas e pautas de uso dos dous puntos, os puntos suspensivos e os signos de interrogación.
- Puntúa correctamente textos dados.
- Explica a diferenza de significado entre unha parella de enunciados con distinta puntuación.
- Explica razoadamente o uso dos dous puntos e os puntos suspensivos nun texto.

LGB3.7.1. Coñece e utiliza adecuadamente substantivos e formas verbais na comprensión e produción de textos orais e escritos.

- Distingue os lexemas en palabras dadas.
- Diferencia e clasifica os morfemas en termos dados.
- Distingue os prefixos e os diferentes tipos de sufixos en palabras dadas.
- Caracteriza morfoloxicamente o substantivo.
- Identifica os substantivos nun texto dado.
- Ofrece os xentilicios correspondentes a unha serie de substantivos localizados no texto.
- Forma o feminino dunha serie de xentilicios.
- Recoñece nun texto dous adxectivos formados a partir de substantivos.
- Identifica os verbos nun texto dado e recoñece o seu suxeito.
- Caracteriza morfoloxicamente verbos dados.
- Recoñece os tempos verbais en formas dadas.

LGB3.7.2. Exprésase, con estilo propio, utilizando os recursos da lingua con flexibilidade e creatividade.

- Reescribe un texto dado empregando os morfemas precisos para dotalo de coherencia.
- Amplía o seu repertorio léxico mediante o coñecemento de prefixos e sufixos para formar novas palabras.

- Transforma correctamente o xénero dos substantivos en enunciados dados, mantendo a concordancia.
- Forma axeitadamente o plural dos substantivos dunha serie.
- Emprega con corrección unha serie de substantivos invariables na construción de enunciados.
- Escribe exemplos de palabras rematadas en -l e forma correctamente o plural destas.
- Escribe adxectivos a partir dunha serie dada de substantivos.
- Escribe enunciados a partir de verbos dados, conxugándoos nos tres modos verbais.

LGB3.8.1. Identifica e usa distintos tipos de conectores de espazo, oposición, contraste, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de referencia interna que lle proporcionan cohesión a un texto.

- Identifica nos textos e explica os principais mecanismos de cohesión textual: anáfora, substitución e elipse.
- Recoñece e clasifica distintos conectores textuais en textos dados.

LG3.8.2. Utiliza os elementos lingüísticos para a cohesión interna.

- Emprega, de xeito guiado, mecanismos de cohesión para corrixir e completar textos.
- Emprega unha serie de conectores textuais para organizar como texto unha serie de enunciados.
- Redacta un texto breve, de forma guiada, utilizando diferentes organizadores do discurso.

LG3.9.1. Completa, transforma e elabora enunciados de maneira axeitada e correcta atendendo aos compoñentes sintácticos.

- Identifica frases nun texto e distingue entre simples e complexas.
- Recoñece o núcleo das frases nunha serie de cláusulas.
- Localiza o modificador nunha serie de frases tiradas dun texto.
- Analiza sintacticamente frases subliñadas en cláusulas dadas.
- Elabora enunciados atendendo aos compoñentes sintácticos.
- Completa enunciados engadindo adecuadamente unha serie de modificadores dados.
- Identifica razoadamente cláusulas nun texto e distingue entre simples e complexas.

- Recoñece cláusulas subordinadas e distingue entre substantivas, adxectivas e adverbais.
- Repara na concordancia entre suxeitos e predicados nun texto.
- Recoñece as unidades que desempeñan a función de suxeito en cláusulas dadas.
- Sinala os pronomes adecuados como suxeito de predicados dados.
- Clasifica predicados dados en formas simples e perífrases verbais.
- Distingue entre as cláusulas transitivas e intransitivas dunha serie.
- Clasifica os predicados dunha serie de cláusulas en reflexivos, recíprocos e impersonais.
- Analiza nun texto os complementos directos e substitúeos polos pronomes correspondentes.
- Transforma enunciados substituíndo os obxectos indirectos polos pronomes adecuados.
- Analiza os complementos circunstanciais en enunciados dados.
- Identifica e caracteriza nun texto as unidades en función de suxeito.
- Analiza os predicados sinalados nun texto.
- Sinala en cláusulas tiradas dun texto as funcións sintácticas de suxeito, CD, CI e CC, así como as unidades que as desempeñan.

LG3.10.1. Recoñece os erros nas producións orais e escritas propias e alleas a partir da avaliación e auto avaliación, propondo solucións para a súa mellora.

- Analiza textos propios e alleos, aplicando os coñecementos adquiridos.
- Recoñece o erro como parte do proceso de aprendizaxe.
- Propón solucións de mellora para os erros propios e alleos.

LGB3.11.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.

LGB3.12.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.

- Dá mostras de valorar e utilizar os coñecementos adquiridos no curso para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.
- Traduce ao galego unha serie de enunciados en lingua portuguesa.
- Reflexiona sobre a proximidade entre o galego e o portugués e as diferenzas co castelán.
- Infírese, a partir do contexto, o significado de “falsos amigos” en lingua portuguesa.
- Dramatiza e comprende un texto bilingüe (galego-inglés).

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

LGB4.1.1. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersoal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.

- Dá mostras de valorar e respectar todas as linguas como medios de relación interpersoal e sinais de identidade.
- Define os conceptos “lingua ambiental” e “lingua materna”.

LGB4.1.2. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.

- Coñece, explica e analiza a diferenza entre linguas minoritarias e minorizadas.
- Interpreta, de xeito guiado, gráficos relativos ao uso do galego e reflexiona sobre a situación sociolingüística do idioma.
- Analiza, aplicando os coñecementos adquiridos, o caso do galego como lingua minorizada.

LGB4.1.3. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.

- Coñece as linguas que se falan en España.
- Dá mostras de valorar as linguas faladas en España como un elemento de riqueza cultural.

LGB4.1.4. Coñece as linguas que se falan na actualidade en Galicia por mor da emigración.

- Comparte a súa experiencia lingüística cos demais membros da clase.

LGB4.1.5. Valora a importancia da relación de Galicia coa comunidade lousouna e coñece os territorios que a integran.

- Dá mostras de valorar a importancia de falar galego no contexto lusófono.
- Coñece os territorios que integran a comunidade lousouna e calcula, coa axuda dun mapa, o seu tamaño.

LGB4.1.6. Coñece recursos en rede de lecer (literatura de tradición oral, música e xogos) e educativos en lingua galega adaptados á súa idade e compáraos con outros similares da lusofonía.

- Emprega recursos de lecer en lingua portuguesa (vídeos en rede) e dá mostras de comprender o seu contido.

LGB4.2.1. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.

- Coñece o servizo de normalización lingüística do seu concello e dá mostras de valorar a súa importancia.
- Procura información sobre iniciativas pola normalización lingüística no ámbito local e reflexiona sobre estas.
- Infórmase sobre a situación sociolingüística do galego no seu concello e compáraa coa situación doutros contextos.
- Deseña en grupo unha campaña para aumentar o uso do galego no seu concello.
- Dá mostras de interesarse por contribuír á normalización do idioma no seu contorno.
- Define o concepto "lingua materna" ou "lingua inicial".
- Reflexiona oralmente sobre os factores que condicionan a aprendizaxe e o uso dunha lingua.
- Define os conceptos "bilingüismo individual" e "bilingüismo social" e reflexiona sobre estes a partir da propia experiencia.
- Analiza, de xeito guiado, a evolución da situación sociolingüística do galego nunha década a partir dun gráfico.
- Dá mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados ao uso do galego.

LGB4.2.2. Coñece e valora os topónimos galegos.

- Define topónimo e antropónimo.
- Amplía o coñecemento dos topónimos do seu contorno e dá mostras de valoralos.
- Analiza a frecuencia dos antropónimos galegos no seu contorno e coñece a forma propia para os nomes en castelán.
- Emprega tres topónimos e tres antropónimos na redacción dun texto breve.

LGB4.3.1. Coñece as principais iniciativas normalizadoras no ámbito educativo.

- Coñece a lexislación relativa ao galego no sistema educativo (Lei de normalización lingüística).
- Reflexiona en grupo, seguindo unhas pautas, sobre a conveniencia da discriminación positiva.
- Analiza, coa axuda duns gráficos, a situación do galego no ámbito educativo.
- Reflexiona por escrito, en relación cun texto lido, sobre a importancia do ensino para a normalización do galego.

LGB4.3.2. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.

- Analiza, de xeito guiado, a propia práctica lingüística.
- Reflexiona sobre o proceso de normalización do galego.
- Dá mostras de valorar a importancia da propia contribución individual e social á normalización da lingua galega.
- Analiza a propia práctica lingüística coa axuda dun cuestionario.

LGB4.4.1. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo e local.

- Coñece a existencia da Lei de normalización lingüística e mostra explicitamente a comprensión dos aspectos máis relevantes do seu contido.
- Reflexiona, empregando o propio criterio, sobre a situación sociolingüística do galego, en relación coa aplicación da Lei de normalización lingüística.

LGB4.5.1. Coñece o que é un prexuízo. Detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter estético e socioeconómico cara ao galego na súa práctica lingüística e na do seu contorno.

- Define "prexuízo lingüístico", empregando o propio léxico.
- Detecta e analiza, de xeito guiado, a presenza de prexuízos na propia práctica.
- Procura argumentos para rebater os propios prexuízos.
- Recoñece, de xeito guiado, prexuízos de carácter socioeconómico asociados ás linguas.
- Dá mostras de comprender e rexeitar os prexuízos asociados á lingua galega.
- Razona sobre a validez da lingua galega para a música, facendo uso dos coñecementos e valores adquiridos.
- Reflexiona, a partir dun texto, sobre os prexuízos asociados ao uso do galego.

LGB4.6.1. Identifica e clasifica as variantes diafásicas do galego.

- Distingue as diferenzas entre os tipos de rexistro.
- Reflexiona sobre o emprego de diferentes rexistros na súa práctica lingüística.
- Identifica o tipo de rexistro adecuado a diferentes situacións comunicativas.
- Emprega o rexistro adecuado en función do contexto e intención comunicativa.
- Identifica razoadamente o rexistro empregado nun texto e ofrece equivalencias léxicas noutra variante diafásica.

LGB4.6.2. Analiza a súa práctica lingüística e identifica nela trazos propios da xerga estudiantil.

- Recoñece, de forma guiada, o léxico empregado na xerga estudiantil.

LGB4.6.3. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.

- Coñece os trazos da variedade estándar e reflexiona sobre o seu uso.
- Demostra valorar o estándar como variante unificadora.
- Recoñece nun texto a variedade estándar e explica as diferenzas de pronuncia respecto da variedade occidental.

LGB4.6.4. Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.

- Reflexiona sobre a existencia de prexuízos asociados ás variedades dialectais.
- Debate sobre o uso do galego nos medios de comunicación.
- Emprega os trazos propios da súa zona en situacións comunicativas acaídas.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

LGLB5.1.1. Le con regularidade obras literarias e desenvolve criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos.

- Le con regularidade obras literarias.
- Desenvolve progresivamente o seu criterio lector.
- Coñece a traxectoria dos autores e autoras dos textos de lectura.

LGLB5.1.2. Describe o uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe nos textos literarios.

- Asimila, progresivamente, os trazos formais e estéticos dos textos.

LGLB5.2.1. Le expresiva e comprensivamente e fai audicións de poemas recitados ou cantados, determina o tema principal, a estrutura xeral e pon de relevo os principais recursos estilísticos.

- Le comprensivamente textos poéticos e dá mostras explícitas da súa interpretación.
- Responde correctamente preguntas sobre o contido dos textos.
- Resume o argumento dos poemas.
- Ofrece un título alternativo acaído para composicións poéticas dadas.
- Realiza unha dramatización dun poema da súa elección, por parellas.
- Identifica os trazos xerais do texto poético.
- Recoñece a medida dos versos e a presenza de rima nunha composición.
- Explica algúns dos recursos formais do texto poético: paralelismo, aliteración, antítese e anáfora.

- Le comprensivamente e escoita audicións de poemas cantados e cancións.

LGLB5.3.1. Le expresiva e comprensivamente textos narrativos breves, localiza e describe os elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.

- Le expresivamente textos narrativos e comenta o seu contido.
- Identifica os trazos xerais do texto narrativo.
- Coñece os tipos principais de descrición.
- Distingue os tipos principais de narración segundo o punto de vista da voz narradora.
- Le comprensivamente un cómic.
- Comenta a linguaxe gráfica dunha banda deseñada, en relación co seu contido.

LGLB5.4.1. Le dramatizada e comprensivamente, visiona pezas teatrais e recoñece os compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.

- Le dramatizada e comprensivamente un texto teatral.
- Mostra a súa comprensión do contido da lectura.
- Comenta os trazos xerais dun texto teatral dado.

LGLB5.5.1. Compara textos pertencentes aos diferentes xéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.

- Escoita unha canción contida nun texto de lectura.
- Compara as coincidencias e diferenzas entre o texto teatral e a canción.
- Define varios xéneros mencionados nun texto.

LGLB5.5.2. Compara textos pertencentes ao mesmo xénero pero a diferentes subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.

- Procura cancións galegas e identifica nelas, de forma razoada, os trazos propios do poema

LGB.5.6.1. Analiza textos literarios, de maneira guiada, identifica os trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

- Clasifica textos dados en narrativos, descritivos e dialogados.
- Identifica nun texto os fragmentos narrativos, descritivos e dialogados.
- Analiza, de forma guiada, textos poéticos atendendo á súa estrutura e métrica.
- Identifica en textos poéticos os recursos formais estudados (paralelismo, aliteración, antítese e anáfora).
- Explica razoadamente a función das anotacións nun texto teatral.

LGLB5.7.1. Escribe textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

- Emprega os trazos propios dos textos narrativos, descritivos e dialogados para transformar textos dados.
- Escribe un poema relacionado coa temática dunha lectura.
- Escribe un poema servíndose dun modelo analizado.
- Redacta unha descrición breve de temática relacionada coa dun texto de lectura.
- Escribe un diálogo relacionado coa temática dunha lectura.
- Utiliza os recursos traballados na aula na súa produción escrita.

LGLB5.8.1. Describe e caracteriza os trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.

- Coñece os trazos definitorios da linguaxe cinematográfica.
- Define, en equipo, termos de uso frecuente na linguaxe cinematográfica.

LGB5.8.2. Identifica e describe os principais trazos da linguaxe cinematográfica nunha ou varias secuencias fílmicas.

- Analiza, de forma guiada, un tráiler dun filme galego.

LGLB5.9.1. Sérvese, seguindo unhas pautas orientadoras, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

- Realiza, baixo guía, procuras bibliográficas en Internet.
- Aproveita os fondos da biblioteca para a realización de traballos na aula.
- Cita adecuadamente os títulos de libros procurados nas bibliotecas.

3.2.4. Temporalización

1º AVALIACIÓN

UNIDADE 1

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.4. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención á reportaxe audiovisual.

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.

- O texto expositivo.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.

- O texto expositivo.

B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

B3.9. Coñecemento dos compoñentes sintácticos no nivel da frase para elaborar enunciados, orais e escritos, cun estilo cohesionado e correcto.

B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.7. Prexuízos lingüísticos

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector, emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.

B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.

- Os xéneros literarios

UNIDADE 2

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.4. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias, reportaxes e crónicas.

- Denotación e connotación

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

B2.4. Comprensión e interpretación, en formato papel ou dixital de textos propios da vida educativa, especialmente , os informes

B2.11. Producción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes, descrições e explicacións sobre contidos das materias curriculares.

B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula

- Campo semántico a música

B3.2. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias.

- Interferencias lingüísticas

B3.7. Recoñecemento da estrutura de substantivos e verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.

- O substantivo e o verbo: estrutura morfolóxica

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo. O plurilingüístico como expresión da riqueza cultural da humanidade.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados, determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.

- A lírica

B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

UNIDADE 3

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

B2.4. Comprensión e interpretación en formato papel ou dixital, de textos propios da vida educativa, especialmente os textos argumentativos

- Os textos argumentativos

B2.6. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura para identificar usos lingüísticos discriminatorios, manifestar posturas de acordo e desacordo e expor razoadamente as ideas respectando as ideas dos demais.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación,

coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Os prefixos e os sufixos

B3.7. Recoñecemento da estrutura de verbos e da súa caracterización morfolóxica para a mellora da comprensión e produción textuais.

- Relacións entre tempos verbais

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.2. O plurilingüismo como riqueza cultural da humanidade.

- Ecoloxismo lingüístico

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados, determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.

- O ritmo e a rima
- O esquema métrico

B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

UNIDADE 4

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de información de crónicas, reportaxes e documentos procedentes dos medios de comunicación audiovisual.

- O cartel

B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do textos.

- Nexos e conectores textuais: os organizadores

B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- A homonimia e hiperónimo

B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.

B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.4. Situación sociolingüística do galego actual

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.2. Lectura expresiva e comprensiva e audición de poemas recitados ou cantados; determinación do tema principal, a estrutura xeral e os principais recursos estilísticos.

B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.

- Recursos estilísticos

2º AVALIACIÓN

UNIDADE 5

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.

- Os textos dos medios de comunicación

B1.4. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención á reportaxe audiovisual.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva de novas de actualidade e de información, procedente dos medios de comunicación.

- A noticia, a reportaxe e a crónica

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do textos.

B2.12. Producción e síntese en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía fundamentalmente narrativos e descritivos.

B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Vocabulario dos medios de comunicación
- As siglas, abreviaturas e os acrónimos.

B3.4. Coñecemento, comparación, uso e valoración das normas que regulan os textos orais e escritos, propios e alleos.

B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Os conectores causais, consecutivos e concesivos.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego.

- A normalización e a normativización

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector.

B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves e localización e descrición dos elementos estruturais e formais máis salientables: punto de vista, tempo, espazo e personaxes principais.

- A narrativa

B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

UNIDADE 6

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais.

B1.4. Escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias

B1.8. Participación activa en situacións propias do ámbito educativo e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.3. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva de novas de actualidade e de información, procedente dos medios de comunicación.

- A noticia

B2.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.

B2.12. Producción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Vocabulario sobre a prensa
- A Toponimia e antroponimia

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Os conectores espaciais, de oposición e contraste.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego.

- Iniciativas normalizadoras

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector.

B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves.

- Modalidades do discurso narrativo
- Os elementos estruturais e formais(tempo, espazo, personaxes)

B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas tanto estruturais coma formais.

B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

UNIDADE 7

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.

- A crónica

B1.4. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención á reportaxe audiovisual.

B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia, cohesión e corrección nas relacións internas e externas dos contidos do texto.

B2.12. Produción e síntese, en formato papel ou dixital, de textos de distinta tipoloxía, fundamentalmente, narrativos e descritivos.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

B3.6. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Os mecanismos de referencia interna
- O campo semántico

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.6. Situación legal das linguas do Estado español

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector.

B5.3. Lectura expresiva e comprensiva de textos narrativos breves.

- Subxéneros narrativos

B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas tanto estruturais coma formais.

B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

UNIDADE 8

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de novas de actualidade e de informacións de crónicas, reportaxes e documentais procedentes dos medios de comunicación audiovisual.

- A reportaxe

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais.

B1.7. Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.

B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCOITAR E FALAR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia e corrección.

B2.14. Valoración da escritura como fonte de aprendizaxe e como forma de comunicar experiencias, ideas e coñecementos propios.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- As frases feitas

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Os mecanismos de referencia interna

B3.10. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de auto avaliación, aceptando o erro como parte do proceso.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

- O galego estándar

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan o xénero.

- O teatro

B5.7. Produción de textos de intención estética servíndose dos coñecementos literarios adquiridos e dos recursos retóricos traballados na aula.

B5.9. Aproveitamento, baixo guía, dos fondos e recursos que ofrecen as bibliotecas, incluídas as virtuais, para a realización de traballos e cita axeitada destes.

UNIDADE 9

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.

B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Coñecemento e uso de técnicas de análise do contido e de estratexias de lectura comprensiva: esquemas, resumos, etc.

B2.7. Lectura en voz alta con dicción, entoación e ritmo adecuados á situación comunicativa e á súa función.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia e corrección.

B2.13. Uso das TIC (procesadores de texto e correctores ortográficos) tanto para a textualización, como para a revisión e mellora do escrito.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Vocabulario do teatro
- Os xentilicios

B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Os mecanismos de cohesión textual: deixe persoal, espacial e temporal

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Lectura, con regularidade, de obras literarias e desenvolvemento dun criterio lector; emisión dunha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade, relación do seu sentido coa propia experiencia e outros coñecementos adquiridos e valoración do uso dos elementos propios de cada xénero literario, o punto de vista empregado e o uso estético da linguaxe.

B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva, visionado de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan o xénero.

- O teatro

B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

3º AVALIACIÓN

UNIDADE 10

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.3. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.

B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais en ámbitos próximos aos intereses do alumnado: o diario, as cartas persoais, solicitudes..

- o diario

B2.5. Uso, progresivamente autónomo, das bibliotecas e das TIC para seleccionar información.

B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Vocabulario da edición
- As relacións semánticas: antonimia e sinonimia

B3.5. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Mecanismos de cohesión textual: anáfora e catáfora

B3.12. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.3. A Lusofonia

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.

B5.5. Comparación de textos pertencentes a diferentes xéneros e subxéneros, sinalando as coincidencias e diferenzas, tanto estruturais coma formais.

B5.6. Análise de textos literarios, de maneira guiada, identificación dos trazos dos subxéneros e a funcionalidade dos recursos retóricos.

UNIDADE 11

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.2. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais utilizados no ámbito social e educativo.

- A solicitude

B1.5. Valoración das producións orais emitidas cunha fonética e prosodia correcta e cunha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

B1.9. Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.

B1.10. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e educativo.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais.

- A solicitude

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia e corrección.

B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de escritos propios da vida cotiá e das relacións sociais: diarios, cartas persoais, avisos, solicitudes e participación en foros.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- Os neoloxismos

B3.3. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta en calquera soporte, especialmente sobre flexión, relación semántica e normativa

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Mecanismos de cohesión textual: sinonimia, hiperónimo e correferencia

B3.12. Coñecemento, uso e aplicación das estratexias necesarias de auto avaliación, aceptando o erro como parte do proceso.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

- As variedades da lingua

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.4. Lectura dramatizada e comprensiva de pezas teatrais e recoñecemento dos compoñentes e procedementos que caracterizan os subxéneros.

- Monicreques, mimo e outras formas de representación.

UNIDADE 12

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B.1.6. Produción de discurso orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B.2.5. Uso autónomo das TIC e aplicacións dixitais colaborativas para aprender, presentar e compartir as tarefas realizadas.

B2.8. Planificación e revisión do escrito en función da situación comunicativa (tema, fins e destinatarios) para elaborar producións con adecuación, coherencia e corrección.

B2.11. Produción, en formato papel ou dixital, de textos de carácter educativo: cuestionarios, resumos, informes de tarefas, descricións e explicacións sobre contidos das materias curriculares.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de vocabulario temático a partir de campos léxicos traballados na aula.

- O cine
- Os cambios semánticos

B3.8. Recoñecemento, uso e explicación dos nexos e conectores textuais e dos principais mecanismo de referencia interna tanto gramaticais como léxicos.

- Mecanismos de cohesión textual: a elipse

B3.11. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas..) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.8. Recoñecemento das variantes diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

- As variedades diafásicas: os rexistros

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.8. Descrición e caracterización dos trazos definitorios básicos da linguaxe cinematográfica.

- O guión cinematográfico

3.2.5. Mínimos para superar a materia.

1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa de diversos tipos de textos (orais e escritos; do ámbito persoal e social; dos medios de comunicación; narracións, descricións, diálogos, instrucións, exposicións e argumentacións)
2. Diferencia as ideas principais e a secundarias e identifica a intención comunicativa en diferentes tipos de textos.
3. Recoñece os erros nas producións orais propias e alleas e propón solución para melloralas.
4. Produce textos orais e escritos adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.
5. Analiza e sintetiza o contido dun texto en resumos e esquemas que estruturan visualmente as ideas.
6. Coñece e utiliza habitualmente dicionarios, e outras fontes de información, tanto en versión impresa como dixital.
7. Elabora a súa propia interpretación sobre o significado dun texto.
8. Revisa e reescribe o texto con respecto polas regras ortográficas e morfolóxicas.

9. Utiliza un vocabulario amplo e preciso para expresarse con claridade nun rexistro axeitado á situación comunicativa.
10. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
11. Aplica estratexias para a corrección lingüística, gramatical e ortográfica dos textos.
12. Valora a lingua como instrumento co cal se constrúen todos os saberes e como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo a través da identificación de elementos lingüísticos de noso en diferentes contextos.
13. Distingue entre linguas maioritarias, minoritarias e minorizadas e aplica estes conceptos ao caso galego.
14. Coñece as linguas que se falan en España e valora a súa existencia como un elemento de riqueza cultural.
15. Describe a situación sociolingüística de Galicia a partir do estudo do seu contorno (concello e comarca), compáraa coa situación doutros contextos e analiza as diferenzas.
16. Coñece a lexislación que regula a utilización do galego e a súa promoción no ámbito educativo local.
17. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega, rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.
18. Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica e castelanismos) nos discursos orais e escritos propios e alleos. Trata de evitalos e trata, tamén, de propor solucións para a súa mellora.
19. Coñece as características principais (temáticas e formais) dos xéneros e subxéneros literarios
20. Le con regularidade obras literarias e desenvolve o criterio lector; expón unha opinión persoal sobre a lectura dunha obra axeitada á idade e relaciona o seu sentido coa propia experiencia persoal e outros coñecementos adquiridos.

3.3. 3ºESO

3.3.1 Contidos

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR.

1.1 Comprensión e interpretación de textos orais propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención ás entrevistas, noticias, crónicas e reportaxes.

1.2 escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas.

1.3 Comprensión, interpretación e valoración de textos expositivos e argumentativos.

1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais usados no ámbito académico (presentacións, relatorios, intervencións en mesas redondas).

1.5 Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais, sobre todo en exposicións do profesorado ou do alumnado.

1.6 Valoración das producións orais emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

1.7 Participación activa en situacións propias do ámbito académico e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

1.8 Coñecemento, uso e aplicación de técnicas e estratexias necesarias para falar en público: planificación do discurso nas prácticas orais formais e informais.

1.9 Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese persoal ou social da vida cotiá e académica.

1.10 Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

2.1 Uso de técnicas de análise do contido e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

2.2 Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, regulamentos.

2.3 Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación e distinción dos contidos informativos e das opinións en entrevistas, crónicas e reportaxes.

2.4 Comprensión e interpretación dos textos propios do ámbito académico, especialmente os expositivos e explicativos (enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta).

2.5 Identificación do tema e dos subtemas, a estrutura comunicativa das mensaxes e a intención do emisor dos textos expositivos e explicativos.

2.6 Uso case autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter, organizar e seleccionar a información.

2.7 Actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.

2.8 Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego.

2.9 Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, intervencións en foros.

2.10 Produción, en soporte papel ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes.

2.11 Produción, en soporte papel ou dixital, de textos expositivos do ámbito académico a partir da información obtida na biblioteca ou outras fontes de documentación.

2.12 Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.

2.13 Utilización das TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir erros.

2.14 Uso das TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA.

3.1 Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

3.2 Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais.

3.3 Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras (derivación e composición).

3.4 A fonética e a fonoloxía do galego con especial atención a posibles interferencias.

3.5 Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, das bibliotecas e doutras fontes de consulta en diferentes soportes, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

3.6 Coñecemento, aplicación e valoración das normas ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz.

3.7 Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.

3.8 Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada.

3.9 Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os presentativos, secuenciadores de adición, e mais dos mecanismos de cohesión textual como a referencia interna de tipo léxico.

3.10 Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios. Elaboración de textos tendendo a estes valores.

3.11 Recoñecemento e delimitación na intención comunicativa expresada.

3.12 Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, relacionados cos Elementos Transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

3.13 Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE.

4.1 Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e sinal de identidade dun pobo.

4.2 O plurilingüísimo como expresión da riqueza cultural da humanidade e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüísimo.

4.3 A lusofonía.

4.4 Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula, barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes.

4.5 O proceso de normalización, desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

4.6 A orixe e formación da lingua galega. Etapas da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916, e análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.

4.7 Situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.

4.8 Os prexuízos lingüísticos.

4.9 Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA.

5.1 Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

5.2 Selección, lectura autónoma e comentario de textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

5.3 Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensáísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

5.4 Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

5.5 Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.

5.6 (Re)creación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

3.3.2. Criterios de avaliación

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

Comprender e interpretar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, o datos relevantes de textos orais dos medios de comunicación audiovisual.

Identificar o propósito comunicativo en textos orais dos medios de comunicación, analizar criticamente os seus contidos e interpretar as connotacións e mensaxes discriminatorias implícitas.

Comprender, interpretar e valorar textos orais expositivos e argumentativos.

Comprender textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito académico (presentacións, relatorios, intervencións en mesas redondas) e identificar as ideas principais e secundarias, o propósito comunicativo implícito ou explícito, e diferenciar as explicacións dos argumentos.

Coñecer e usar as normas de cortesía nas intervencións orais propias e alleas da actividade académica, tanto espontáneas como planificadas.

Valorar as producións emitidas cunha fonética galega correcta e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

Participar activamente en situación propias do ámbito académico e de interese para o alumnado que xeren intercambio de opinión.

Aplicar técnicas e estratexias para falar en público, en situacións formais ou informais, de forma individual ou en grupo.

Producir discursos breves e comprensibles, nun rexistro neutro, informal ou máis culto, sobre temas da vida cotiá ou académica.

Coñecer e aplicar, con axuda das TIC, técnicas e estratexias para realizar exposicións orais planificadas.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR.

Aplicar técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

Comprender e interpretar textos da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, regulamentos.

Comprender e interpretar escritos propios dos medios de comunicación e distinguir entre información e opinión en entrevistas, crónicas e reportaxes.

Comprender e interpretar textos de carácter académico, especialmente os expositivos e explicativos: enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta.

Identificar o tema, os subtemas e a estrutura comunicativa dos textos expositivos e explicativos.

Usar, de maneira case autónoma, os recursos que ofrecen as bibliotecas e outros recursos relacionados coas TIC para obter, organizar e seleccionar información.

Manifestar unha actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.

Ler en voz alta, de xeito fluído, e respectar os patróns fonéticos do galego.

Producir, en formato papel ou dixital, textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, intervencións en foros.

Producir, en soporte papel ou dixital, textos xornalísticos informativos e de opinión, fundamentalmente, entrevistas, crónicas e reportaxes.

Producir, en soporte papel ou dixital, textos expositivos do ámbito académico: informes, proxectos sobre tarefas académicas das distintas materias curriculares.

Planificar producir e revisar textos con adecuación, coherencia, cohesión e con respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.

Utilizar as TIC para organizar os contidos, mellorar a presentación e corrixir as producións escritas.

Utilizar as TIC como un medio de comunicación e interrelación social a través da escritura.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA.

Recoñecer e explicar os valores de léxico temático e da fraseoloxía.

Aplicar os coñecementos sobre as distintas categorías gramaticais na elaboración de textos escritos e orais. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras e as posibilidades de combinación para crear novas palabras para crear novos elementos léxicos. Recoñecer e usar adecuadamente a fonética da lingua galega.

Usar progresiva, autónoma e eficazmente os dicionarios, as bibliotecas e outras fontes de consulta para resolver dúbidas e progresar na aprendizaxe.

Aplicar as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

Analizar e usar correctamente a puntuación.

Recoñecer, usar e explicar as funcións sintácticas oracionais e as unidades que as desempeñan.

Recoñecer en textos de diversa natureza e usar nas producións propias os diferentes conectores textuais e os principais mecanismos de cohesión.

Sintetizar o contido e identificar a estrutura de textos. Elaborar producións propias segundo estes parámetros.

Comprender o sentido global e a intención comunicativa de textos orais e escritos.

Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro, nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE.

Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüístico como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer a importancia da lusofonía e incorporar ferramentas en rede desta comunidade cultural.

Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega.

Coñecer as principais iniciativas normalizadoras, adquirir vínculos positivos cara ao uso do galego e asumir a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.

Recoñecer os principais elementos na orixe e formación da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua desde os seus inicios ata 1916.

Describir a situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.

Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.

Identificar e clasificar as variantes diastráticas do galego, recoñecer os trazos da variedade estándar da lingua galega, valorala como variante unificadora e apreciar a variante diatópica propia.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA.

Identificar e comprender as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

Seleccionar, ler autonomamente e comentar textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 e relacionar o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.

Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

Elaborar traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

Consultar fontes básicas de información e familiarizarse cos recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.

Crear ou recrear textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

3.3.3. Estándares de aprendizaxe

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR.

LGB1.1.1. Comprende o sentido global e identifica a intención comunicativa e a estrutura de textos orais dos medios de comunicación audiovisual (entrevistas, crónicas, reportaxes).

LGB1.1.2 Interpreta textos orais e traslada a información relevante a esquemas ou resumos.

LGB1.2.1 Diferenza as ideas principais e as secundarias e identifica a intención comunicativa de programas de carácter informativo: noticias, reportaxes, crónicas.

LGB1.2.2 Compara o tratamento da mesma noticia en diferentes medios de comunicación e extrae conclusións a partir das coincidencias e diferenzas atopadas.

LGB 1.2.3 Reflexiona sobre as mensaxes e rexeita usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos e discriminacións.

LGB1.3.1 Identifica as ideas principais e secundarias dun texto oral expositivo ou argumentativo, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.

LGB1.3.2 Recoñece a intención comunicativa dos textos.

LGB1.3.3 Diferenza as explicacións dos argumentos.

LGB1.4.1 Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas dentro do ámbito académico e elabora un esquema ou resumo.

LGB1.4.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra.

LGB1.5.1 Coñece, aprecia e usa as normas que rexen a cortesía na comunicación oral (intervén na quenda que lle corresponde, respecta as opinións e recoñece e rexeita a linguaxe discriminatoria).

LGB1.5.2 Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre, volume) e o significado dos trazos máis característicos da linguaxe non verbal.

LGB 1.6.1 Aprecia a emisión dunha pronuncia galega correcta, recoñece os erros de produción oral propia e allea coa práctica habitual de autoavaliación e propón solucións para melloralas.

LGB 1.6.2 Comprende, interpreta e rexeita os prexuízos que se poidan asociar á maneira de pronunciar a lingua galega.

LGB 1.6.2 Usa a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.

LGB 1.7.1 Participa activamente en debates ou coloquios, respecta as regras de interacción, intervención e cortesía, manifesta as súas opinións e respecta as dos demais.

LGB 1.7.2 Cínguese ao tema, non divaga e atende ás instrucións do moderador nos debates e coloquios.

LGB 1.7.3 Avalía as intervencións propias e alleas.

LGB 1.7.4 Respecta as quendas de palabra, o espazo, xesticula de xeito adecuado, escoita activamente os demais e usa fórmulas de saúdo e despedida.

LGB 1.8.1 Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais breves.

LGB 1.8.2 Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das 7 vogais, n velar, fonema fricativo palatal xordo).

LGB 1.8.3 Emprega nas intervencións orais expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada

LGB 1.8.4 Fai uso dos aspectos prosódicos da linguaxe non verbal (a presentación, a posta en escena, os xestos, a mirada), manifesta autocontrol das emocións ao falar en público e diríxese ao auditorio con autoconfianza e seguridade.

LGB 1.8.5 Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.

LGB 1.8.6 Adecúa a súa pronuncia á finalidade da práctica oral.

LGB 1.8.7 Recoñece e avalía erros (repeticións de conectores, pobreza léxica, castelanismos) nos discursos orais propios e alleos e trata, progresivamente, de evitalos.

LGB 1.9.1 Participa en conversas informais nos que intercambia información e expresa a súa opinión.

LGB 1.9.2 Desenvólvese correctamente en situacións da vida cotiá que implique solicitar unha información ou un servizo.

LGB 1.9.3 Utiliza as fórmulas de tratamento e as regras de cortesía axeitadas ao destinatario e á situación comunicativa.

LGB 1.9.4 Realiza e explica resumos ou exposicións académicas sinxelas.

LGB 1.10.1 Consulta os medios de información dixitais para seleccionar contidos relevantes e incorporalos ás súas producións.

LGB 1.10.2 Emprega as TIC para facer as súas presentacións máis claras e atractivas visualmente.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR.

LGB 2.1.1 Usa técnicas de síntese do contido dos textos: subliñados, esquemas, resumos.

LGB 2.1.2 Usa técnicas de ampliación e organización da información: táboas, cadros, gráficos e mapas conceptuais.

LGB 2.1.3 Busca e asimila o significado de palabras do rexistro formal e incorpóraas progresivamente ao seu vocabulario.

LGB 2.1.4 Relaciona a información explícita e implícita dun escrito en función do contexto.

LGB 2.2.1 Comprende e interpreta textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión, regulamentos.

LGB 2.2.2 Identifica os trazos característicos dun escrito (tipografía, distribución de espazos, escollas léxicas) coa tipoloxía textual: convocatoria, actas de reunión, regulamentos.

LGB 2.3.1 Comprende e interpreta textos xornalísticos, fundamentalmente en entrevistas, crónicas e reportaxes.

LGB 2.3.2 Distingue entre os contidos informativos e as opinións que se expresan nos textos xornalísticos.

LGB 2.4.1 Comprende e interpreta textos propios do ámbito académico, especialmente os expositivos e explicativos elaborados a partir da información obtida nas bibliotecas.

LGB 2.4.2 Consulta fontes xerais (enciclopedias) e especializadas (monográficos e webs temáticas) para ampliar a información e mellorar o coñecemento da mensaxe.

LGB 2.4.3 Interpreta, deduce e explica a información que aparece en diagramas, gráficas e mapas conceptuais.

LGB 2.5.1 Interpreta o sentido global e compón o esquema xerarquizado das ideas de textos expositivos e explicativos.

LGB 2.5.2 Identifica a estrutura comunicativa das mensaxes escritas e a intención do emisor.

LGB 2.6.1 Aplica correctamente o sistema de procura na biblioteca e nos buscadores de internet para obter, organizar e seleccionar información.

LGB 2.7.1 Identifica e expresa posturas de acordo e desacordo sobre aspectos parciais ou globais dun texto.

LGB 2.7.2 Recoñece e evita usos lingüísticos que transmiten prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

LGB 2.8.1 Le en voz alta, de xeito fluído e respecta a fidelidade ao texto.

LGB 2.8.2 Respecta os patróns fonéticos do galego (fonética sintáctica, entoación) e emprega a dicción e o ritmo axeitado á lectura do texto.

LGB 2.9.1 Produce, en formato papel ou dixital, textos da vida cotiá ou das relación sociais, segundo os modelos propostos na aula: convocatorias, actas de reunións, intervencións en foros.

LGB 2.10.1 Produce, en soporte impreso ou dixital, textos xornalísticos, fundamentalmente, entrevistas, crónicas, reportaxes.

LGB 2.11.1 Produce, en soporte impreso ou dixital, textos expositivos e explicativos sobre distintas materias curriculares elaborados a partir de información obtida en bibliotecas e outras fontes de información.

LGB 2.11.2 Usa correctamente elementos formais nos traballos académicos: citas bibliográficas, índices, paxinación, notas ao pé de páxina, organización de títulos, capítulos...

LGB 2.12.1 Planifica a composición dos escritos en función do tipo de texto e da situación comunicativa para redactar textos adecuados, coherentes e ben cohesionados.

LGB 2.12.2 Redacta borradores, utiliza esquemas, árbores ou mapas conceptuais para planificar e organizar os seu escritos.

LGB 2.12.3 Consulta fontes de información en distintos soportes para seleccionar contidos relevantes que posteriormente reelaborará e incorporará ao seu escrito.

LGB 2.12.4 Utiliza o rexistro lingüístico adecuado en función da situación comunicativa e do ámbito de uso.

LGB 2.12.5 Usa elementos lingüísticos e discursivos para acadar a coherencia e cohesión interna (conectores, tratamento de formas verbais).

LGB 2.12.6 Revisa os textos de xeito gradual para resolver dificultades de contido (temática e estrutura) e de forma (cuestións tipográficas, ortográficas e gramaticais).

LGB 2.13.1 Usa as TIC (procesadores de textos, correctores ortográficos) para organizar os contidos, mellorar a presentación e facilitar a corrección dos textos escritos.

LGB 2.14.1 Coñece e utiliza as ferramentas TIC para intercambiar opinións sobre escritos alleos e escribir e dar a coñecer os propios en blogs, redes sociais de lectores e escritores.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA.

LGB 3.1.1 Selecciona o léxico e as expresións axeitadas en contextos comunicativos de uso formal da lingua.

LGB 3.2.1 Produce textos orais e escritos de diferentes xéneros cun correcto uso das distintas categorías gramaticais.

LGB 3.2.2 Identifica e explica os usos e valores das categorías gramaticais relacionándoas coa intención comunicativa e a tipoloxía textual.

LGB 3.3.1 Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.

LGB 3.3.2 Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación.

LGB 3.4.1 Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega.

LGB 3.5.1 Utiliza os dicionarios e outras fontes de consulta en diferentes soportes, resollen as súas dúbidas sobre o uso correcto da lingua e progresa na aprendizaxe.

LGB 3.6.1 Emprega textos orais e escritos e respecta as normas gramaticais.

LGB 3.7.1 Revisa os textos para puntuar correctamente.

LGB 3.8.1 Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferenza os elementos que as desempeñan.

LGB 3.9.1 Identifica, explica e usa distintos conectores, así como outros mecanismos que lle achegan cohesión a un texto.

LGB 3.10.1 Determina o tema, delimita a estrutura e identifica a progresión temática en producións propias e alleas. Elabora textos nos que ten en conta os parámetros anteriores.

LGB 3.11.1 Interpreta o sentido de textos orais e escritos, identifica a intención comunicativa e a recoñece a postura de cada emisor.

LGB 3.12.1 Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis... recensión de libros e películas, obras de teatro...) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos Elementos Transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora positivamente as competencias que posúe como persoa plurilingüe.

LGB 3.13.1 Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE.

LGB 4.1.1 Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e amósase capaz de explicar a súa postura.

LGB 4.1.2 Distingue entre bilingüismo e diglosia e aplica estes termos de forma axeitada á realidade galega.

LGB 4.1.3 Valora o plurilingüístico inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e amósase capaz de explicar a súa postura.

LGB 4.1.4 Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística.

LGB 4.1.5 Coñece os territorios que forman parte da comunidade lousouna e a importancia desta na vida social e económica galega.

LGB 4.1.6 Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en lingua portuguesa (buscadores e enciclopedias).

LGB 4.2.1 Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia.

LGB 4.2.2 Analiza gráficas sobre o uso do galego segundo a idade das persoas.

LGB 4.2.3 Identifica os castelanismos nas producións lingüísticas e depura estes elementos no seu propio discurso.

LGB 4.3.1 Coñece as principais iniciativas normalizadoras da lingua galega.

LGB 4.3.2 Comprende o concepto normalización e explica o proceso normalizador do galego.

LGB 4.3.3 Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.

LGB 4.4.1 Recoñece os principais elementos na orixe e formación da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

LGB 4.4.2 Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

LGB 4.4.3 Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

LGB 4.4.4 Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

LGB 4.4.5 Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916.

LGB 4.5.1 Coñece a lexislación estatal e autonómica que regula a utilización do galego e a súa promoción.

LGB 4.6.1 Coñece o que é un prexuízo, detecta e analiza a presenza de prexuízos de carácter sociocultural e sociopolítico cara ao galego na súa práctica lingüística e na da súa contorna.

LGB 4.7.1 Identifica e clasifica as variantes diastráticas do galego.

LGB 4.7.2 Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega e valóraa como variante unificadora.

LGB 4.7.3 Rexeita os prexuízos sobre as variedades dialectais e utiliza os trazos propios da súa zona.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA.

LGB 5.1.1 Identifica as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

LGB 5.1.2 Comprende e explica razoadamente as distintas épocas e períodos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 e sinala os seus principais trazos característicos.

LGB 5.2.1 Selecciona, seguindo criterios razoados, textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 para a súa lectura.

LGB 5.2.2 Le autonomamente obras ou textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.

LGB 5.2.3 Comenta, de forma guiada, textos de obras da Literatura galega desde a Idade Media ata 1916, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.

LGB 5.2.4 Compara textos literarios dunha mesma época ou período ou de diferentes épocas e períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico da época(s)/ período(s).

LGB 5.3.1 Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

LGB 5.3.2 Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916 e escribe/debate, argumentadamente, sobre aspectos literarios básicos destes.

LGB 5.4.1 Elabora traballos individual e/ou colectivamente, nos que se describen e analizan textos representativos da Literatura Galega desde a Idade Media ata 1916.

LGB 5.5.1 Consulta fontes de información básicas para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destas.

LGB 5.5.2 Emprego de diferentes recursos básicos das TIC para a realización de traballos sinxelos e cita axeitada destes.

LGB 5.6.1 Crea ou recrea textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.

LGB 5.6.2 Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos.

3.3.4. Temporalización

1ª AVALIACIÓN

BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA: COMPETENCIAS (CCL, CCEC, CD). 6 sesións.

B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

- A Galicia medieval.
- A literatura medieval. Os cancioneros. Autores e intérpretes.
- A lírica medieval: cadro da lírica profana e relixiosa.

- A cantiga de amigo: orixe, características temáticas e valores simbólicos.
- Recursos formais nas cantigas de amigo.
- Tipos de cantigas de amigo. Escolma de textos.
- A pegada das cantigas de amigo: escolma.
- A cantiga de amor: orixe, características temáticas e recursos formais.
- Tipos de cantigas de amor: cantigas de refrán e cantigas de mestría. Escolma de cantigas de amor.
- A pegada das cantigas de amor: escolma.
- As cantigas de escarnio e maldicir: temas e recursos formais. Escolma
- Lírica relixiosa: as cantigas de Santa María.
- Xéneros menores: pastorelas, tenzóns e prantos.
- Prosa medieval.

B5.2. Lectura autónoma e comentario de textos representativos da literatura galega da Idade Media.

- Comentario guiado dunha cantiga de amigo, dunha de amor, escarnio e maldicir ou de Santa María.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas de textos poéticos representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.

B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.

B5.5. Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.

B5.6. Recreación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: cantiga de amigo e de amor.

BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR (CCL, CAA, CSC, CSIEE)2 sesións

B 1.1 Visionamento e escoita de textos orais propios dos medios de comunicación como reportaxes, documentais ou entrevistas.

- Medios de comunicación orais: a radio e a televisión.
- Características dos textos xornalísticos na radio.
- Os textos xornalísticos na televisión.
- Funcións da televisión.
- A manipulación informativa.
- Comprensión, interpretación e resumo de textos orais da literatura medieval.

B1.2. escoita crítica e reflexiva ante as mensaxes discriminatorias dos medios de comunicación, con especial atención aos programas de carácter informativo: noticias reportaxes e crónicas.

B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita cunha actitude de interese, cooperación e respecto ante as intervencións orais.

B1.9. Construción de discursos adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas da vida educativa.

- Expresión oral: descrición da vida literaria medieval.
- Expresión oral: simulación dunha conversa propia da vida cotiá.
- Expresión oral: debate informal sobre un tema de interese persoal tratado na lectura e exposición de conclusións.

BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR: (CCL, CSC, CAA, CD) 4 sesións

B2.8. Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego.

- Lectura en voz alta.
- Lectura expresiva e comprensiva

B2.1. Uso de técnicas de análise do contido e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.3. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación e distinción dos contidos informativos e das opinións en entrevistas, crónicas e reportaxes.

- Os xornais (impresos e dixitais).
- Compara varios xornais e familiarízase coa súa estrutura.
- Recoñece as pautas xerais de redacción da noticia.
- Analiza o tratamento da mesma información en dous xornais, segundo unhas pautas.
- Diferencia o tratamento informativo do tratamento valorativo en titulares de noticias.

B2.4 Comprensión, interpretación e elaboración dunha exposición sobre as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

- Comprensión, interpretación e elaboración dunha exposición sobre a literatura da Idade Media.

B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais.

- Expresión escrita: redacción dunha conversa de chat relacionada co contido da lectura.
- Expresión escrita: redacción dun breve texto descritivo sobre un personaxe.
- Expresión escrita: elaboración dun cartel para un evento relacionado co contido da lectura.
- Expresión escrita: redacción dun correo electrónico.

B2.10. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación.

- Expresión escrita: redacción dun texto de opinión breve.

B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.

- Propiedades do texto: adecuación, coherencia e cohesión.
- A coherencia textual. Factores necesarios para que un texto sexa coherente. O parágrafo
- A adecuación textual

BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA: (CCL,CD, CAA) 11 sesións

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso.

- As relacións semánticas: de afinidade, de oposición e de xerarquía.
- Tipos de homónimos.
- Campo semántico.
- Familia léxica: regular e irregular.

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Reflexión lingüística: fraseoloxía.
- Reflexión lingüística: familias léxicas.
- Léxico do ámbito da saúde e a sanidade.

B3.2. Recoñecemento e identificación das categorías gramaticais.

- Reflexión lingüística: locucións adverbiais de tempo.

B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras (derivación e composición).

- A palabra: lexemas e morfemas.
- Tipos de morfemas: flexivos e derivativos (prefixos e sufixos).
- Tipos de sufixos: alterativos e derivativos.
- Clases de palabras segundo a súa morfoloxía: simples, derivadas, compostas e parasintéticas.
- O substantivo: o xénero e o número. Regras de formación do feminino e do plural.
- Clasificación semántica dos substantivos.
- Lexemas de orixe grega.
- O adxectivo: adxectivos explicativos e especificativos.
- Graos do adxectivo.
- Adxectivos con lexemas diferentes para o comparativo e para o superlativo.
- O grao comparativo. Uso das conxuncións comparativas.

B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego con especial atención a posibles interferencias.

- Reflexión lingüística: vogais tónicas.
- O sistema vocálico. Localización e grao de apertura das vogais.
- O sistema consonántico.
- Clasificación dos fonemas consonánticos.
- Definición do fonema vocálico das vogais tónicas en pares diacríticos

B3.5. Uso progresivo, autónomo e eficaz dos dicionarios, especialmente sobre cuestións de uso, de norma e como fonte de obtención de información.

- Emprego do dicionario. Os dicionarios electrónicos.

B3.6. Coñecemento, aplicación e valoración das normas ortográficas para conseguir unha comunicación eficaz.

- O alfabeto: letras e dígrafos.
- Correspondencias entre fonemas e grafías.
- Grafías procedentes doutras linguas.
- Reflexión lingüística: palabras con *h*.

B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada.

- Frase substantiva e frase nominal. Funcións que desempeñan.

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios. Elaboración de textos atendendo a estes valores.

- Análise da estrutura dunha noticia.
- Análise, coa axuda dun cadro, da estrutura dun poema.

B3.11. Recoñecemento e delimitación na intención comunicativa expresada.

- A narración: personaxes, espazo e tempo.
- Estrutura da narración.
- A voz narradora e o punto de vista.
- Lectura crítica dun texto narrativo.
- A descrición.
- Descrición obxectiva e descrición subxectiva.
- Características lingüísticas dos textos descritivos.
- Lectura crítica e comparación de textos literarios descritivos

BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE. (CCL,CSC,CD) 3 sesións

B4.1. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento

persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega, afirmando o plurilingüismo. A lusofonía.

- o A familia románica ou neolatina.
- o A fragmentación do latín vulgar.
- o Lusofonía. A nosa lingua irmá: o portugués.
- o Linguas de substrato e superestrato

B4.2. Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula e barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes.

- o Linguas en contacto: bilingüismo social, bilingüismo individual e diglosia.

B4.4. A orixe e formación da lingua galega. Etapas da historia social da lingua galega desde os seus inicios ata 1916, e análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.

- o Historia social da lingua galega: o esplendor.
- o Características da lingua medieval.
- o Historia social da lingua galega: a decadencia.
- o A marxinação do galego na Idade Moderna.
- o Galego, lingua maioritaria.
- o Historia social da lingua galega: a dignificación.
- o Os ilustrados: as primeiras reivindicacións do idioma.
- o O Rexurdimento: a recuperación do galego como lingua escrita.

2ª AVALIACIÓN

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA: (CCL, CD, CCEC) 5 sesións.

B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

- o O Galego Medio: contexto histórico e sociolingüístico dos Séculos Escuros.
- o Mostras literarias dos Séculos Escuros (XVI- XVII): literatura culta e literatura popular.
- o A Ilustración (século XVIII).
- o Os precursores: Xoán Manuel Pintos e Francisco Añón.
- o O Rexurdimento: contexto socio-histórico.
- o A situación da cultura e da lingua no Rexurdimento.

- O novo pensamento: o galeguismo (o provincialismo, o federalismo, o rexionalismo e o nacionalismo).
- Rosalía de Castro: biografía e obra.
- Rosalía: muller escritora en galego.
- Contexto socio-histórico da obra de Rosalía de Castro.
- *Cantares gallegos*: estrutura, estilo e temáticas.
- *Follas novas*: estrutura, estilo e temáticas.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de textos representativos da literatura galega dos Séculos Escuros e do XIX.

- Lectura comprensiva e comentario de textos do Galego medio.
- Lectura comprensiva e comentario de textos de Rosalía de Castro.

B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega desde os Séculos Escuros ata o XIX.

B5.5. Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas.

B5.6. Creación ou recreación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Desenvolvemento do gusto pola escrita mediante o emprego de técnicas para a recreación de textos de ficción.
- Expresión escrita: creación dun texto poético.
- Expresión escrita: creación dun texto narrativo.

BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR (CCL, CAA, CSC) 2 sesións.

B1.1. Comprensión, interpretación e resumo de textos orais dos medios de comunicación (entrevistas, reportaxes) e do ámbito académico (exposicións e argumentacións).

B1.4 Preparación de debates sobre diferentes temas para favorecer o respecto ante as intervencións orais dos demais e practicar as estratexias necesarias para falar en público.

B1.9 Construción de discursos orais adecuados a distintos rexistros, coherentes e ben organizados sobre temas de interese social ou persoal da vida cotiá e educativa usando a fonética galega correcta e amosando unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela

BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR: (CCL, CSC, CAA, CD) 3 sesións.

B2.4 Comprensión, interpretación e elaboración dunha exposición sobre a literatura dos Séculos Escuros e do século XIX.

B2.9. Produción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida cotiá e das relacións sociais: convocatorias, actas de reunión e intervencións en foros.

- Redacción dunha conversa de chat relacionada co contido da lectura.
- Redacción dun correo electrónico.
- Redacción dunha acta.
- Redacción dun regulamento.

B2.10. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente crónicas.

- Redacción dun texto de opinión breve.

B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.

- Propiedades do texto: adecuación, coherencia e cohesión.
- A coherencia textual. Factores necesarios para que un texto sexa coherente. O parágrafo.
- A adecuación textual.
- Expresión escrita: emprego dos conectores textuais.
- Empregar diversos conectores vistos na unidade para redactar un texto breve a partir dun plano.

BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA: (CCL,CD, CAA) 8 sesións.

B3.1 Léxico relacionado coa flora. As árbores. Fraseoloxía: frases feitas relacionadas coas árbores

- Léxico relacionado co libro e as bibliotecas.
- Léxico relacionado coas tecnoloxías.

B3.2 Reflexión lingüística:

- Verbos irregulares.
- Formas nominais do verbo.
- O infinitivo conxugado: definición, formas e uso.
- As perífrases verbais: definición e valores.

B3.6 Ortografía e regras de acentuación

- Os grupos consonánticos bl, cl, fl, gl, pl, tl.
- Os grupos -ct-, -cc.-.
- O grupo [ks].
- As sílabas: sílaba tónica e sílaba átona.
- Ditongo.
- Tritongo.
- Hiato.
- Acentuación de *i*, *u* en hiato.
- Regras xerais de acentuación: palabras agudas, graves e esdrúxulas.
- Outros casos: monosílabos, adverbios rematados en *-mente*, vogais *i* e *u* tónicas, palabras compostas e pronomes interrogativos.

B3.7. Uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión textual.

- Mecanismos de cohesión textual. Puntuación.
- O punto (punto e seguido, punto e á parte e punto final).
- Os puntos suspensivos.
- A coma.
- O punto e coma.
- Os dous puntos.
- Os puntos suspensivos.

B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada.

B3.9 A cohesión textual.

- Os mecanismos de cohesión textual: repetición de palabras, substitución de palabras, deíxe, puntuación e nexos ou conectores.

- Mecanismos de cohesión textual.
- Repetición de palabras.
- Substitución de palabras (por sinónimos, hiperónimos, pronomes, adverbios, circunloquios e elipses).

B3.11 O diálogo.

- Estilo directo e estilo indirecto.
- Os verbos máis usuais no estilo indirecto.
- Lectura comprensiva dun cómic.
- A banda deseñada: características.
- A elipse narrativa.
- Os tipos de plano e o ángulo de visión.
- As palabras das bandas deseñadas.

BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE. (CCL,CSC,CD) 3 sesións.

B4.2. Situación sociolingüística do galego, observación da situación sociolingüística en canto a usos e actitudes no contorno máis próximo (aula e barrio), con aproximación aos prexuízos lingüísticos máis evidentes.

- Linguas en contacto: bilingüismo social, bilingüismo individual e diglosia.
- Descrición da situación sociolingüística de Galicia atendendo ás causas dos prexuízos lingüísticos.
- Análise da distribución do uso do galego en función da idade e da zona xeográfica a partir de gráficos.
- Análise das consecuencias da alternancia de códigos no que respecta ao status da lingua minorizada como «lingua oculta».

B 4.4 Historia social da lingua galega: a decadencia.

- A marxinação do galego na Idade Moderna.
- Galego, lingua maioritaria.
- Historia social da lingua galega: a dignificación.
- Os ilustrados: as primeiras reivindicacións do idioma.
- O Rexurdimento: a recuperación do galego como lingua escrita.
- Distribución social das linguas no século XIX.
- Análise da situación sociolingüística do galego ao longo da súa historia.

B4.5. Situación sociolingüística e legal das linguas do Estado español.
Lexislación lingüística:

- Lei de Normalización Lingüística.
- O Plan Xeral de Normalización da Lingua Galega.

B4.6. Prexuízos lingüísticos.

- Reflexión oral sobre os prexuízos lingüísticos na actualidade.
- Formación da imaxe social das linguas.
- Linguas en contacto: prexuízos lingüísticos

3ª AVALIACIÓN

BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA. (CCL, CCEC, CD) 6 sesións.

B5.1. Identificación e comprensión das distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes na Idade Media ata 1916.

- Manuel Curros Enríquez: biografía e obra.
- *Aires da miña terra*: liñas temáticas.
- *O divino sainete*.
- Eduardo Pondal: biografía e obra.
- *Queixumes dos pinos*: o celtismo, o ossianismo, a natureza e a virilidade.
- Os Eoas.
- Lingua e estilo na obra de Pondal.
- A Galicia de finais do século XIX e comezos do século XX.
- A poesía de «Entre dous séculos».
- O popularismo: Valentín Lamas Carvajal, Benito Losada e Manuel Leiras Pulpeiro.
- O academicismo: Evaristo Martelo Paumán, Florencio Vaamonde Lores e Alberto García Ferreiro.
- A prosa e o teatro anteriores ás Irmandades da Fala: contexto sociohistórico.
- A novela: Marcial Valladares e Antonio López Ferreiro.
- O relato: Valentín Lamas Carvajal, Heraclio Pérez Placer e Francisco Álvarez de Nóvoa.
- O teatro. A Escola Rexional de Declamación.

B5.2. Selección, lectura autónoma, comprensiva e comentario de textos representativos da literatura galega de finais do século XIX e principios do XX.

- Lectura comprensiva e comentario de textos de Curros Enríquez.

- o Lectura comprensiva e comentario de textos de Eduardo Pondal.

B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo, nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega dos Séculos Escuros e do XIX.

B5.5. Consulta de fontes básicas de información e familiarización coas TIC para a realización de traballos e cita axeitada destas

B5.6. Creación ou recreación de textos sinxelos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- o Desenvolvemento do gusto pola escrita mediante o emprego de técnicas para a recreación de textos de ficción.
- o Expresión escrita: creación dun texto poético.
- o Expresión escrita: creación dun texto narrativo.

BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR. (CCL, CAA, CSC) 2 sesións.

B1.1 Comprensión, interpretación e resumo de textos orais da literatura do século XIX e principios do século XX.

B 1.4 Comprensión, interpretación e valoración de textos orais usados no ámbito educativo (presentacións, relatorios en intervencións en mesas redondas.

B1.8 Lectura fluída en voz alta respectando os patróns fonéticos do galego.

- o Lectura comprensiva e expresiva de textos do século XIX.

B 1.10 Coñecemento e aplicación, con axuda das TIC, de técnicas e estratexias para a produción de textos orais sobre temas de actualidade ou que son materia de estudo nesta avaliación

BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR. (CCL, CAA, CSC) 4 sesións.

B2.4. Comprensión e interpretación dos textos propios do ámbito educativo, especialmente os expositivos e explicativos (enciclopedias, webs educativas e outros materiais de consulta).

- Lectura comprensiva de textos expositivo e informativos.
- Comprensión, interpretación e elaboración dunha exposición sobre a literatura do século XIX

B2.5. Identificación do tema e dos subtemas, a estrutura comunicativa das mensaxes e a intención do emisor dos textos expositivos e explicativos.

- O texto informativo.
- O contido.
- A estrutura.
- A expresión: claridade e sinxeleza, concisión e propiedade.

B2.6. Uso case autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter, organizar e seleccionar a información.

- O libro e as bibliotecas.

B2.7. Actitude reflexiva e crítica ante a lectura de calquera tipo de texto, para detectar prexuízos e discriminacións.

- Expresión textual: redacción dunhas recomendacións ante a violencia de xénero.
- A linguaxe non sexista.
- Alternativas ao uso do masculino como xenérico.
- Fórmulas adecuadas segundo o rexistro e tipo de texto.

B2.9. Producción, en formato papel ou dixital, de textos propios da vida:

- Redacción dunha conversa de chat relacionada co contido da lectura.
- Redacción dun correo electrónico.
- Redacción dun texto instrutivo-informativo a partir de pictogramas.

B2.10. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios dos medios de comunicación, fundamentalmente, entrevistas.

- Redacción dun texto de opinión breve.

B2.12. Planificación, produción e revisión do texto con adecuación, coherencia, cohesión e respecto polas normas morfolóxicas, ortográficas e tipográficas.

- Propiedades do texto: adecuación, coherencia e cohesión.
- A adecuación textual.
- A coherencia textual. Factores necesarios para que un texto sexa coherente.

BLOQUE 3: FUNCIONAMENTO DA LINGUA. (CCL,CD, CAA) 12 sesións.

B 3.1. Léxico:

- Léxico relacionado cos peixes.
- Léxico relacionado cos sentidos e a acción.
- Léxico relacionado coas vacacións

B 3.2. Preposicións e locucións preposicionais.

- A frase preposicional.
- O adverbio. Locucións adverbiais.
- A frase adverbial.
- Reflexión lingüística: a clase de palabras.
- As conxuncións e as locucións conxuntivas: coordinantes, subordinantes e oracionais.
- As interxeccións.

B3.6 O acento diacrítico.

- Palabras con acento diacrítico.
- A diérese.
- Formas verbais con diérese.
- Uso das maiúsculas e minúsculas.
- Maiúsculas e emprego do til.

B3.8. Recoñecemento das funcións sintácticas e das unidades que as desempeñan de cara á mellora da construción de textos orais e escritos con emprego dunha terminoloxía axeitada.

B3.9 A déixe: déixe de persoa, de espazo e de tempo.

- Os nexos ou conectores textuais.
- Conectores aditivos, opositivos e causais ou consecutivos.
- Os nexos ou conectores textuais II.

- Conectores textuais de espazo e tempo.
- Conectores organizadores do discurso.

BLOQUE 4: LINGUA E SOCIEDADE. (CCL,CSC,CD) 3 sesións.

B4.3. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecemento do xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso e consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

- O proceso de normalización lingüística.
- Linguas en contacto: alternancia e mestura de códigos.
- Lingua oculta.
- Interferencias lingüísticas.
- A norma estándar.

B4.7. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar, uso normalizado da variante dialectal propia da zona e utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

- A variación e as variedades lingüísticas.
- Variación social.
- Variación situacional.
- As xergas.
- O seseo, a gheada e outros trazos fonéticos do galego.

3.3.5. Mínimos para superar a materia

1. Comprende o sentido global e a intención comunicativa dun texto, recoñece as ideas principais e secundarias e traslada a información relevante a esquemas e resumos.
2. Comprende, interpreta e identifica diferentes tipos de textos (expositivos, argumentativos, xornalísticos).
3. Elabora guións para organizar os contidos de exposicións formais ou informais.
4. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas ou formais cun léxico rico e variado, respectando as regras morfosintácticas da lingua galega así como a súa fonética, usando o infinitivo conxugado, a fraseoloxía adecuada e coidando a interacción.

5. Produce escritos coherentes, cohesionados, respectando as regras morfosintácticas, aplicando correctamente as normas ortográficas e os signos de puntuación.
6. Consulta fontes de información en distintos soportes para seleccionar contidos relevantes que posteriormente reelaborará e incorporará ó seu escrito.
7. Usa correctamente nos traballos académicos citas bibliográficas, índices, paxinación, notas ao pé da páxina, organización de títulos, capítulos...
8. Recoñece e avalía erros (castelanismos, repetición de conectores, pobreza léxica, puntuación inadecuada...) nos discursos propios e alleos.
9. Identifica, explica e usa distintos conectores así coma outros mecanismos que lle acheguen cohesión a un texto.
10. Recoñece e explica o procedemento de creación de palabras, os tipos de palabras segundo a súa morfoloxía e as relacións semánticas entre elas.
11. Recoñece e explica nos textos as funcións sintácticas oracionais e diferenza os elementos que as desempeñan.
12. Coñece as linguas que forman parte da nosa familia lingüística.
13. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lousouna.
14. Describe e analiza a situación sociolingüística de Galicia.
15. Distingue entre bilingüismo e diglosia e aplica estes termos de forma axeitada á realidade galega.
16. Identifica e clasifica as variantes diastráticas do galego.
17. Comprende o concepto de normativización e explica o proceso normalizador do galego e valora a importancia de contribuír individual e socialmente a el.
18. Recoñece os principais elementos da orixe e formación da lingua galega desde os seus inicios ata 1916 e os acontecementos relevantes da historia social da lingua.
19. Identifica e explica as distintas épocas e períodos da literatura galega desde as súas orixes ata 1916.
20. Comenta de forma guiada obras da literatura galega desde a Idade Media ata 1916.
21. Coñece e sabe usar as palabras fundamentais e frases feitas dos campos semánticos da saúde e a sanidade, o tempo meteorolóxico, as árbores, o libro e as bibliotecas, as novas tecnoloxías, os peixes, os sentidos e a acción e as vacacións.

22. Coñece a morfoloxía, usos e funcións dos distintos tipos de palabras (substantivos, adxectivos, determinantes, pronomes persoais, verbos, perífrases verbais, preposicións, adverbios, conxuncións e interxeccións).
23. Identifica e sabe describir os diferentes fonemas da lingua galega.
24. Usa co corrección os diferentes grupos consonánticos do galego e coñece as regras de uso dos ditos grupos.
25. Identifica e sabe distinguir ditongos, tritongos e hiatos.
26. Coñece e sabe aplicar as regras de acentuación da lingua galega.
27. Usa con corrección as maiúsculas e minúsculas.

3.4. 4º ESO

3.4.1. Contidos

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

- B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.
- B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.
- B1.3. Comprensión e interpretación de textos orais expositivos e argumentativos do ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).
- B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa
- B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.
- B1.6. Participación nas producións orais cunha fonética e prosodia correcta, valoración desta pronuncia e actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.
- B1.7. Producción de discursos orais, en intervencións espontáneas, adecuados á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

- B1.8. escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.
- B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.
- B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas
- B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.
- B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.
- B1.13. Valoración da lingua oral como un instrumento de aprendizaxe e de relación social.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

- B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.
- B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.
- B2.3. Comprensión e interpretación de textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.
- B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.
- B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.
- B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.
- B2.7. Lectura crítica e reflexiva que permita identificar usos lingüísticos discriminatorias.
- B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.
- B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).

B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.

B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.

B2.12. Producción, en soporte impreso ou dixital, de cartas á dirección e columnas de opinión

B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.

BLOQUE 3 FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

B3.2. Recoñecemento e uso das formas verbais da lingua galega e das perífrases.

B3.3. Recoñecemento, explicación e uso dos procedementos de creación de palabras.

B3.4. A fonética e a fonoloxía do galego, con especial atención a posibles interferencias (apertura das vogais de grao medio, o n velar ou a entoación).

B3.5. Uso eficaz dos dicionarios e doutras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa.

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

B3.9. Recoñecemento e uso reflexivo dos nexos e conectores textuais máis comúns, en particular os de causa e consecuencia, os de condición e hipótese e os conclusivos, e mais dos mecanismos de cohesión textual.

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.

B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos

B3.12. Adecuación dos textos en función do contexto, do tema e do tipo de texto.

B3.13. Participación en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.14. Identificación e progresiva utilización dos coñecementos sobre as linguas para desenvolver unha competencia comunicativa integrada

BLOQUE 4 LINGUA E SOCIEDADE

B4.1. Valoración das linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo.

B4.2. O plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade.

B4.3. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.

B4.4. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución

B4.5. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

B4.6. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.

B4.7. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.

B4.8. Prexuízos lingüísticos

B4.9. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

B5.4. Elaboración de traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos literarios representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade

B5.5. Consulta de fontes de información variadas e de recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

3.4.2. Criterios de avaliación

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Identificar a intención comunicativa implícita e explícita, o tema, a idea principal e as secundarias, a tese e os argumentos de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.

B1.2. Comprender e analizar textos expositivos e publicitarios, diferenciar neles información, opinión e persuasión.

B1.3. Comprender e interpretar textos orais expositivos e argumentativos utilizados no ámbito educativo (presentacións, relatorios e intervencións en mesas redondas).

B1.4. Comprender, interpretar e valorar diferentes tipos de discursos orais.

B1.5. Coñecer, usar e valorar a adecuación, a coherencia, a cohesión e a claridade expositiva, así como normas de cortesía nas intervencións orais propias da actividade educativa, tanto espontáneas como planificadas

B1.6. Participar oralmente cunha fonética e prosodia correcta, valorar esta pronuncia e amosar unha actitude crítica ante os prexuízos que se poidan asociar a ela.

B1.7. Producir textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

B1.8. Manifesta una actitude crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.

B1.9. Realizar exposicións orais planificadas e claras de traballos e de informacións de actualidade, coa axuda das TIC.

B1.10. Aplicar os coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecer en exposicións orais propias e alleas as dificultades expresivas

B1.11. Participar activa e argumentadamente en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.

B1.12. Participar en interaccións sobre temas de interese persoal, ou social ou asuntos da vida cotiá, nun rexistro formal, neutro ou informal.

B2.13. Valorar a lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe e nas relacións sociais.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Empregar estratexias e técnicas que faciliten a lectura comprensiva e crítica dos textos

B2.2. Comprender e interpretar textos escritos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.

B2.3. Comprender e interpretar textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.

B2.4. Comprender e interpretar textos argumentativos.

B2.5. Comprende e interpreta textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.

B2.6. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.

B2.7. Identificar os usos lingüísticos que conteñan prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

B2.8. Usar e seleccionar materiais de consulta das bibliotecas e doutras fontes de información impresa ou en formato dixital.

B2.9. Empregar estratexias e técnicas axeitadas para producir escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).

B2.10. Empregar as TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.

B2.11. Producir, respectando as súas características formais e de contido, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos tanto en formato papel como dixital: laborais, administrativos e comerciais.

B2.12. Producir, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.

B2.13. Producir en soporte impreso ou dixital textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

B2.14. Valorar a escritura como un instrumento moi útil na aprendizaxe, nas relacións sociais e no desenvolvemento do individuo.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecer e explicar os valores de léxico preciso de diferentes categorías gramaticais, así como da fraseoloxía.

- B3.2. Recoñecer e usar correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega.
- B3.3. Recoñecer e explicar os procedementos de creación de palabras, os valores dos morfemas e as súas posibilidades combinatorias para crear novos termos e identificar a súa procedencia grega ou latina.
- B3.4. Recoñecer e usar a fonética da lingua galega.
- B3.5. Usar eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, para resolver dúbidas, para progresar na aprendizaxe autónoma e para enriquecer o propio vocabulario.
- B3.6. Aplica e valora as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.
- B3.7. Analizar e usar correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.
- B3.8. Recoñecer e usar enunciados e oracións, identificando as principais regras de combinación impostas polo verbos.
- B3.9. Recoñecer, explicar e usar os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.
- B3.10. Identifica adecuadamente en textos alleos e propios a estrutura, a construción e xustificación dos parágrafos, a vinculación e progresión temáticas, e elabora textos de acordo con estes parámetros.
- B3.11. Identificar e explicar os trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.
- B3.12. Xustifica a adecuación dos textos, en función do contexto, do tema e do xénero e elabora producións propias cunha adecuación apropiada.
- B3.13. Participar en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, etc.) nos que se utilicen varias linguas, tanto curriculares como outras presentes no centro docente, relacionados cos elementos transversais e nos que se eviten estereotipos lingüísticos ou culturais.

B3.14. Reflexionar sobre o sistema e as normas de uso das linguas, mediante a comparación e transformación de textos, enunciados e palabras, e utilizar estes coñecementos para solucionar problemas de comprensión e para a produción de textos.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.1. Valorar as linguas como medios de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo, apreciar o plurilingüismo como expresión da riqueza cultural da humanidade e coñecer e describir o papel da lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.

B4.2. Describir e analizar a situación sociolingüística de Galicia atendendo á presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados así como ás tendencias de evolución.

B4.3. Identificar os elementos do proceso normalizador e adquirir vínculos positivos cara ao seu uso asumindo a importancia da contribución individual no desenvolvemento da lingua galega.

B4.4. Recoñecer os principais elementos de evolución da lingua galega, así como identificar as causas e consecuencias dos feitos máis relevantes da súa historia social, e sinalar as distintas etapas desde 1916.

B4.5. Describir a situación sociolingüística e legal das linguas de España.

B4.6. Identificar os prexuízos lingüísticos e analizar a situación persoal en relación a eles.

B4.7. Recoñecer e valorar os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificar e comprender os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

B5.2. Seleccionar, ler autonomamente e comentar obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade e relaciona o seu contido co contexto histórico, cultural e sociolingüístico de cada período.

B5.3. Ler expresiva e comprensivamente, facer audicións e ler dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

B5.4. Elaborar traballos individuais e/ou en grupo nos que se describan e analicen textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

B5.5. Consultar fontes de información variadas e recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.

B5.6. Crear ou recrear textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

3.4.3. Estándares de aprendizaxe

LGB1.1.1. Comprende o sentido global de textos orais dos medios de comunicación audiovisuais, identifica o propósito, a tese e os argumentos de noticias debates ou declaracións, determina o tema e reconece a intención comunicativa do/da falante.

LGB1.1.2. Distingue as partes nas que se estruturan as mensaxes orais, o tema, así como a idea principal e as secundarias.

LGB1.1.3. Analiza criticamente tanto a forma como o contido de noticias, debates e procedentes dos medios de comunicación e reconece a validez dos argumentos.

LGB1.2.1. Distingue entre opinión e persuasión en mensaxes publicitarias orais e identifica as estratexias de enfatización.

LGB1.2.2. Analiza os elementos verbais dos textos orais: no plano fónico (xogos fónicos), no plano morfosintáctico (condensación, concisión e economía) e no plano léxico-semántico (léxico connotativo, simbólico e atractivo para o receptor).

LGB1.2.3. Analiza os elementos non verbais, en especial a imaxe (mensaxe icónica) e o son (diálogo, ruídos e música), en anuncios publicitarios ou outro tipo de comunicacións orais.

LGB1.3.1. Identifica a intención comunicativa, a tese e os argumentos dos debates, relatorios e mesas redondas do ámbito educativo e elabora un esquema ou resumo.

LGB1.3.2. Recoñece os procedementos lingüísticos para manifestarse a favor ou en contra dunha opinión ou postura.

LGB1.4.1. Identifica a intención comunicativa, a idea principal e as secundarias, de calquera texto oral, formal ou informal, producido na variante estándar ou en calquera das variedades dialectais.

LGB1.5.1. Identifica os recursos que proporcionan adecuación, coherencia e cohesión ao discurso.

LGB1.5.2. Coñece e aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral e respecta as opinións alleas.

LGB1.5.3. Recoñece a importancia dos aspectos prosódicos (entoación, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal adecuada (mirada e posición do corpo), así como o autocontrol das emocións ao falar en público.

LGB1.6.1. Recoñece a emisión dunha pronuncia galega correcta, identifica os erros na produción oral allea e produce discursos orais que respectan as regras prosódicas e fonéticas da lingua galega.

LGB1.6.2. Recoñece e rexeita argumentadamente os prexuízos que se poidan asociar á pronuncia propia da lingua galega.

LGB1.6.3. Usa, se a posúe, a variante dialectal propia e asúmea como a variedade habitual do seu contexto.

LGB1.7.1. Produce textos orais, en intervencións espontáneas, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección.

LGB1.7.2. Participa con fluidez nas intervencións orais espontáneas respectando as regras morfosintácticas desta lingua, en especial a colocación do pronome átono, así como a fonética galega (pronuncia das sete vogais, n velar e fonema fricativo palatal xordo).

LGB1.7.3. Emprega nas intervencións orais espontáneas expresións propias do galego: infinitivo conxugado e fraseoloxía adecuada.

LGB1.7.4. Emprega nas intervencións orais espontáneas un léxico rico e variado.

LGB1.8.1. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes discriminatorias que proveñen dos medios de comunicación.

LGB1.8.2. Rexeita argumentadamente os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou discriminacións.

LGB1.9.1. Planifica a produción oral, estrutura o contido, revisa os borradores e esquemas.

LGB1.9.2. Presenta os contidos de forma clara e ordenada e con corrección gramatical.

LGB1.9.3. Utiliza o rexistro adecuado á situación comunicativa.

LGB1.9.4. Emprega axeitadamente os elementos prosódicos e (entoación e pronuncia axeitada, pausas, ton, timbre e volume), a linguaxe corporal (mirada e posición do corpo) así como o autocontrol das emocións ao falar en público.

LGB1.9.5. Emprega as TIC para documentarse bibliograficamente, revisar gramaticalmente o texto e elaborar unha presentación atractiva e innovadora.

LGB1.10.1. Recoñece erros (incoherencias, repeticións, ambigüidades, pobreza léxica, erros fonética e entoación inadecuada) nos discursos propios e alleos para evitalos nas súas producións.

LGB1.11.1. Desenvolve argumentos de forma comprensible e convincente e comenta as contribucións das persoas interlocutoras.

LGB1.11.2 Aplica as normas que rexen a cortesía na comunicación oral, respecta as quendas e as opinións alleas e emprega unha linguaxe non discriminatoria.

LGB1.12.1. Desenvólvese con eficacia en situacións que xorden na vida diaria así como noutras de estudo ou traballo e participa en conversas informais.

LGB2.13.1. Identifica e describe os valores da lingua oral como un instrumento útil na aprendizaxe, así como para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

LGB2.1.1. Emprega pautas e estratexias que facilitan a análise do contido (resumos, cadros, esquemas e mapas conceptuais).

LGB2.1.2. Aplica os coñecementos lingüísticos propios (gramaticais e léxicos) e recursos alleos (dicionarios e outras fontes de documentación) para solucionar problemas de comprensión.

LGB2.1.3. Elabora o esquema xerarquizado de ideas dun texto.

LGB2.1.4. Deduce información global do texto a partir de contidos explícitos e implícitos.

LGB2.1.5. Entende o significado de palabras propias do rexistro culto e incorpóraas ao seu discurso.

LGB2.2.1. Identifica a intención comunicativa, o tema e os subtemas de escritos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.

LGB2.2.2. Comprende, interpreta e valora textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego, contrato, nómina e vida laboral), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).

LGB2.3.1. Comprende textos relacionados co ámbito educativo, tanto materiais de consulta (dicionarios, glosarios, enciclopedias, etc.), como libros de texto e recursos de temas especializados en internet.

LGB2.3.2. Interpreta a información de mapas, gráficas, diagramas.

LGB2.4.1. Identifica o tema e a intención comunicativa de textos argumentativos.

LGB2.4.4.2. Elabora a súa propia interpretación a partir dos argumentos expresados nun texto.

LGB2.5.1. Diferencia os trazos característicos dos textos xornalísticos de opinión: carta ao director, editorial, columna e artigo de opinión.

LGB2.5.2. Valora a intención comunicativa dun texto xornalístico e distingue entre información, opinión e persuasión.

LGB2.6.1. Comprende e interpreta as mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación (anuncios).

LGB2.6.2. Reflexiona e ten unha postura crítica ante as mensaxes persuasivas que proveñen dos medios de comunicación.

LGB2.7.1. Reflexiona sobre os usos lingüísticos que levan implícitos prexuízos ou mensaxes discriminatorias.

LGB2.7.2. Detecta prexuízos e mensaxes discriminatorias implícitas nos textos de medios de comunicación con especial atención á publicidade.

LGB2.8.1. Selecciona contidos, analiza información e extrae conclusións a partir da consulta de materiais en distintos soportes.

LGB2.8.2. Sérvese dos recursos que ofrecen as bibliotecas ou as TIC para integrar os coñecementos adquiridos nos seus escritos.

LGB2.9.1. Utiliza distintas técnicas de planificación para organizar o seu discurso (diferentes tipos de esquemas e mapas conceptuais).

LGB2.9.2. Utiliza o rexistro adecuado en función da tipoloxía textual e do acto comunicativo.

LGB2.9.3. Ordena as ideas e estrutura os contidos en unidades sintácticas consecutivas e encadeadas con conectores e outros elementos de cohesión.

LGB2.9.4. Coñece as regras ortográficas e as normas morfosintácticas e sérvese das ferramentas lingüísticas ao seu alcance (correctores, dicionarios e gramáticas) para aplicarlas correctamente.

LGB2.9.5. Revisa o texto para comprobar que a organización dos contidos do texto é correcta e que non se cometen erros ortográficos, gramaticais, de formato ou de presentación.

LGB2.10.1. Usa as TIC para a corrección dos textos: corrector ortográfico do procesador de textos, dicionarios en liña e outras páxinas especializadas no estudo da lingua galega.

LGB2.10.2. Usa procesadores de textos para mellorar a presentación dos seus escritos, especialmente na presentación dos seus traballos educativos, atendendo a cada unha das funcionalidades de cada elemento: encabezamento e pé de páxina, numeración de páxinas, índice, esquemas etc.

LGB2.10.3. Usa as TIC como medio de divulgación de textos propios, de coñecemento doutros alleos e de intercambio de opinións.

LGB2.11.1. Produce, respectando as súas características formais e de contido, e en soporte tanto impreso como dixital, textos propios da vida cotiá pertencentes a distintos ámbitos: laboral (currículo, carta de presentación, ficha de contratación en empresas e redes sociais de procura de emprego), administrativo (carta administrativa e solicitude ou instancia) e comercial (carta comercial, carta de reclamación e impreso administrativo de reclamación).

LGB2.12.1. Crea, en soporte impreso ou dixital, cartas á dirección e columnas de opinión.

LGB2.13.1. Elabora, en soporte impreso ou dixital, textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

LGB2.13.2. Crea, en soporte impreso ou dixital, un texto argumentativo propio a partir dun tema dado sen documentación previa.

LGB2.13.3. Sintetiza a información e resume textos argumentativos sen repetir nin parafrasear o texto de partida.

LGB2.14.1. Identifica e describe os valores da escritura non só como una ferramenta para organizar os pensamentos senón tamén como un instrumento para relacionarse cos demais e enriquecerse como persoa.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

LGB3.1.1. Recoñece, explica e usa un léxico amplo e preciso de diferentes categorías gramaticais.

LGB3.1.2. Recoñece, explica e usa fraseoloxía diversa da lingua galega nas súas producións orais e escritas.

LGB3.2.1. Recoñece e usa correctamente as formas verbais e as perífrases verbais da lingua galega e distingue os diversos tipos.

LGB3.3.1. Recoñece e explica os procedementos de creación de palabras.

LGB3.3.2. Crea palabras novas utilizando os procedementos de creación léxica.

LGB3.3.3. Recoñece os valores de prefixos e sufixos e as súas posibilidades combinatorias para crear novas palabras.

LGB3.3.4. Identifica a procedencia grega ou latina de prefixos e sufixos habituais no uso da lingua galega.

LGB3.4.1. Recoñece e usa adecuadamente a fonética da lingua galega, con especial atención á entoación, ás vogais de grao medio e ao n velar.

LGB3.5.1. Usa eficazmente os dicionarios e outras fontes de consulta, tanto en papel como en soporte electrónico, especialmente sobre cuestións de uso (semántico e sintáctico) e de normativa, para resolver dúbidas, e para progresar na aprendizaxe autónoma e para ampliar o seu vocabulario.

LGB3.6.1. Aplica correctamente as normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega nos discursos orais e escritos.

LGB3.6.2. Recoñece o valor funcional e social das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

LGB3.7.1. Analiza e usa correctamente a puntuación, de acordo coa cohesión sintáctica.

LGB3.8.1. Recoñece enunciados e identifica a palabra nuclear que o organiza sintáctica e semanticamente.

LGB3.8.2. Recoñece a estrutura interna das oracións, identificando o verbo e os seus complementos.

LGB3.8.3. Respecta a orde correcta dos elementos da estrutura sintáctica galega.

LGB3.8.4. Clasifica oracións segundo a natureza do predicado.

LGB3.8.5. Usa a terminoloxía sintáctica correcta.

LGB3.9.1. Recoñece, explica e usa os nexos textuais de causa, consecuencia, condición, hipótese e os conclusivos, así como os mecanismos gramaticais e léxicos de cohesión interna.

LGB3.10.1. Identifica a estrutura do texto, en construcións propias e alleas.

LGB3.10.2. Xustifica argumentadamente a división en párrafos de textos propios e alleos.

LGB3.10.3. Identifica a progresión temática en textos propios e alleos.

LGB3.10.4. Elabora textos cunha estrutura apropiada, divididos en párrafos e empregando os mecanismos de progresión temática.

LGB3.11.1. Identifica e describe a estrutura e os trazos lingüísticos dos diferentes xéneros textuais, especialmente nos argumentativos, e aplícaos nas producións propias.

LGB3.11.2. Recoñece nun texto, e emprega nas producións propias, os distintos procedementos lingüísticos para a expresión da subxectividade.

LGB3.12.1. Xustifica a adecuación das producións en función do contexto, do tema e do xénero textual.

LGB3.12.2. Elabora producións lingüísticas cunha adecuación apropiada ao contexto, ao tema e ao xénero textual.

LGB3.13.1. Participa en proxectos (elaboración de materiais multimedia, folletos, carteis, recensión de libros e películas, obras de teatro, etc.) nos que se utilizan varias linguas e relacionados cos elementos transversais, evita estereotipos lingüísticos ou culturais e valora as competencias que posúe como persoa plurilingüe.

LGB3.14.1. Utiliza os coñecementos lingüísticos de ámbito contextual, textual, oracional e da palabra, desenvolvidos no curso nunha das linguas, para

mellorar a comprensión e produción dos textos traballados en calquera das outras.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

LGB4.1.1. Valora a lingua como medio de relación interpersonal e de sinal de identidade dun pobo e argumenta fundamentadamente e cun discurso propio a súa postura.

LGB4.1.2. Valora o plurilingüismo inclusivo, desde a lingua propia, como expresión da riqueza cultural da humanidade e argumenta cun discurso propio a súa postura.

LGB4.1.3. Coñece os territorios que forman parte da comunidade lousouna e sabe describir a súa importancia dentro das linguas do mundo no século XXI.

LGB4.1.4. Incorpora á súa práctica cotiá os principais recursos da rede en portugués (buscadores, enciclopedias e portais de noticias).

LGB4.2.1. Coñece e describe a lexislación estatal e autonómica básica en materia lingüística.

LGB4.2.2. Describe acertadamente con criterios sociolingüísticos a situación galega actual.

LGB4.2.3. Analiza gráficas de distribución de linguas tirando conclusións nas que incorpora os seus coñecementos sociolingüísticos.

LGB4.2.4. Describe a situación sociolingüística de Galicia e emprega a terminoloxía apropiada.

LGB4.2.5. Analiza as tendencias de evolución da lingua galega a partir da situación sociolingüística actual.

LGB4.3.1. Identifica os procedementos de normalización e argumenta axeitadamente a necesidade de continuar con este proceso na lingua galega.

LGB4.3.2. Distingue normativización e normalización e explica axeitadamente cada fenómeno.

LGB4.3.3. Analiza a súa propia práctica lingüística e valora a importancia de contribuír individual e socialmente á normalización da lingua galega.

LGB.4.3.4. Coñece os principais axentes normalizadores en Galicia e valora a súa importancia.

LGB4.4.1. Recoñece os principais elementos da evolución da lingua galega desde 1916 ata a actualidade.

LGB4.4.2. Recoñece os acontecementos relevantes da historia social da lingua galega desde 1916 e elabora textos expositivos sobre as diferentes etapas.

LGB4.4.3. Identifica as causas dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.

LGB4.4.4. Identifica as consecuencias dos feitos máis relevantes da historia social da lingua galega desde 1916.

LGB4.4.5. Interpreta gráficos, táboas, textos e información dos medios e das TIC, relacionados coa historia social da lingua galega desde 1916.

LGB4.5.1. Describe a situación sociolingüística e legal das linguas de España e analiza criticamente textos (literarios e xornalísticos), gráficos ou documentos audiovisuais que traten sobre a situación sociolingüística do Estado español.

LGB4.6.1. Sinala os prexuízos lingüísticos atribuíbles a calquera lingua e especialmente á galega e rebáteos cunha argumentación axeitada.

LGB4.6.2. Analiza a opinión propia sobre as linguas, detecta os prexuízos, en caso de os ter, e rebáteos argumentadamente.

LGB4.7.1. Recoñece os principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas da lingua galega.

LGB4.7.2. Recoñece os trazos da variedade estándar da lingua galega.

LGB4.7.3. Valora a lingua estándar como variedade unificadora.

LGB4.7.4. Valora as variedades xeográficas da lingua galega como símbolo de riqueza lingüística e cultural e rexeita fundamentadamente calquera prexuízo sobre a variación diatópica.

LGB4.7.5. Recoñece as variedades diastráticas e diafásicas da lingua galega e describe o influxo da situación sociolingüística nelas.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

LGLB5.1.1. Identifica os distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

LGLB5.1.2. Comprende e explica razoadamente os distintos períodos da literatura galega de 1916 ata a actualidade sinalando os seus principais trazos característicos.

LGLB5.2.1. Selecciona, seguindo criterios razoados, obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade para a súa lectura.

LGLB5.2.2. Le autonomamente obras ou textos representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade, resume o seu contido, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.

LGB5.2.3. Comenta, de forma guiada ou libre, textos de obras da Literatura galega desde 1916 ata a actualidade, sinala os seus trazos característicos definitorios e relaciónaos co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período da literatura galega correspondente.

LGLB5.2.4. Compara textos literarios dun mesmo período ou de diferentes períodos atendendo aos seus principais contidos, sinala os seus trazos característicos definitorios e pon todo en relación co contexto histórico, cultural e sociolingüístico do período ou períodos.

LGLB5.3.1. Le expresiva, comprensiva e/ou dramatizadamente textos narrativos, poéticos, teatrais e ensáísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

LGLB5.3.2. Participa con proveito de audicións de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensáísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade e escribe/debate, argumentadamente, sobre os seus valores literarios.

LGLB5.4.1. Elabora traballos individual e/ou colectivamente nos que se describen e analizan textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

LGLB5.5.1. Consulta fontes de información variadas para a realización de traballos e cita axeitada destas.

LGLB5.5.2. Emprego de diferentes recursos das TIC para a realización de traballos e cita axeitada destes.

LGLB5.6.1. Crea ou recrea textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula.

LGLB5.6.2. Desenvolve o gusto pola escrita como instrumento de comunicación capaz de analizar e regular os sentimentos e xuízos

3.4.4. Temporalización

1º AVALIACIÓN

UNIDADE 1 9 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.12. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.

- Expresión oral: participación activa en conversas.
- Expresión oral: exposición breve.
- Expresión oral: planificación dunha viaxe.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.

- Lectura expresiva e comprensiva: «A miña alma é "brasilega", texto de Sérgio Tannus en *Luzes*.

B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos de opinión: editorial, columna e artigo de opinión.

- Os xéneros xornalísticos de opinión.
- O editorial.

- O artigo de opinión.
- A columna.

B2.12. Produción, en soporte impreso ou dixital, de textos xornalísticos.

- Redacción dun editorial.

B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

- Expresión escrita: redacción de textos breves.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Riqueza léxica.
- Léxico: as viaxes.

B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.

- Puntuación: punto, coma, punto e coma.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- Orde dos elementos na oración.
- A sintaxe: unidades e funcións.
- As unidades.
- As funcións.
- Subordinación, coordinación e interdependencia.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.4. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.

- Historia social da lingua: de 1916 a 1936.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Galicia entre 1916 e 1936.
- Sociedade, economía e política.
- O agrarismo.
- As Irmandades da Fala.
- O Seminario de Estudos Galegos.
- O Partido Galeguista.
- Feitos históricos en Galicia.
- Feitos históricos en España e no mundo.
- Ramón Cabanillas. Biografía.
- A obra literaria de Cabanillas.
- Poesía lírica.
- Poesía narrativa.
- O teatro.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva.

UNIDADE 2 12 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.12. Participación en interaccións orais.

- Expresión oral: reflexión sobre o texto.
- Actividade de expresión oral: simulación dunha conversa propia da vida social.
- Reflexión oral sobre un texto.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.

- Lectura comprensiva dun texto.

B2.5. Comprensión e interpretación de textos xornalísticos.

- Lectura de textos xornalísticos.

B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.

- Os xornais dixitais.
- Características dos xornais dixitais.
- Algúns xornais dixitais en galego.

B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).

- Aprendemos a redactar I.
- Erros habituais de redacción: ambigüidade e cacofonía ou rima interna.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: o urbanismo e a construción.

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Signos de interrogación e exclamación.

B3.7. Análise e uso reflexivo da puntuación en relación coa cohesión sintáctica.

- Puntuación: dous puntos e puntos suspensivos.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- A frase: simple e complexa.
- Frases endocéntricas.

- Frases exocéntricas.
- Estruturas coordinadas.

B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.

- A intención do texto: denotación e connotación.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.4. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.

Historia social da lingua: de 1936 a 1978.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Os tempos do Grupo Nós.
- Grupo Nós.
- Características do Grupo Nós.
- Castelao. Características da súa obra.
- A obra de Castelao.
- Vicente Risco: Vida e obra.
- Teatro e ensaio.
- A narrativa.
- Otero Pedrayo.
- A obra: temática e claves ideolóxicas; estilo.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.
- Lectura expresiva e comprensiva de «O retrato», en *Retrincos*, Castelao.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: redacción dun breve texto descritivo.
- Expresión escrita: redacción dun texto narrativo.

UNIDADE 3 12 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.12. Participación en interaccións orais.

- Expresión oral: reflexión a partir do texto.
- Expresión oral: elaboración dunha entrevista ficticia.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).

- Aprendemos a redactar II.
- Erros habituais de redacción: silepse, anacoluto, elipse e redundancia.

B2.10. Utilización das TIC para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.

- O blog.
- As redes sociais. Vantaxes e desvantaxes das redes sociais.

B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito administrativo.

- Expresión escrita: redacción dunha instancia.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: a administración pública e a cidadanía.

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Maiúsculas e minúsculas.
- Casos en que se usan maiúsculas.
- Casos en que se usa inicial minúscula.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- Cláusulas e oracións.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.4. Evolución da lingua galega e etapas da historia social da lingua galega desde 1916 ata a actualidade. Análise e comprensión das causas e consecuencias dos feitos máis relevantes.

- Historia social da lingua: de 1978 á actualidade.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Os tempos do Grupo Nós.
- O Grupo Nós.
- Características do Grupo Nós.
- Castelao. Características da súa obra.
- A obra de Castelao.
- Vicente Risco: Vida e obra.
- Teatro e ensaio.
- A narrativa.
- Otero Pedrayo.
- A obra: temática e claves ideolóxicas; estilo.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas, audicións e lecturas dramatizadas de textos narrativos, poéticos, teatrais e ensaísticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.
- Lectura expresiva e comprensiva de «O retrato», en *Retrincos*, Castelao.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: redacción poema.

2º AVALIACIÓN

UNIDADE 4 9 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual.

- escoita e visionamento comprensivo dunha noticia.

B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.

- escoita comprensiva dunha canción.

B1.5. Desenvolvemento de habilidades de escoita activa, cunha actitude de interese, de cooperación e de respecto.

- Aprendemos a escoitar.
- Consellos para escoitar ben.

B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.

- Participación activa nun faladoiro.
- Participación activa nun faladoiro sobre as tarefas domésticas.

B1.12. Participación en interaccións orais.

- Expresión oral: creación dun diálogo a partir do texto.

- Expresión oral: narración.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.
- Actividades de ampliación

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.

- A correspondencia formal.

B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral, administrativo e comercial.

- Expresión escrita: redacción de cartas formais.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: utensilios de cociña e electrodomésticos

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Abreviaturas.
- Siglas.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- O predicado.
- Tipos de cláusulas segundo a natureza do predicado.
- O suxeito.
- Suxeito elidido e suxeito cero.
- Unidades que desempeñan a función de suxeito.

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.

- O parágrafo I.
- A estrutura interna dos parágrafos

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.2. Situación sociolingüística de Galicia. A presenza da lingua galega nos principais ámbitos e contextos sociais e privados. Tendencias de evolución.

- Situación sociolingüística actual en Galicia.
- Coñecemento do galego.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Galicia na Guerra Civil e na ditadura (1936-1975).
- A Guerra Civil.
- A posguerra: tempo de represión.
- A oposición ao franquismo.
- Feitos históricos en Galicia.
- Feitos históricos en España e no mundo.
- Literatura do exilio.
- O traballo cultural dos exiliados.
- Luís Seoane: vida e obra.
- Eduardo Blanco Amor.
- A obra narrativa de Blanco Amor.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas de textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.
- Lectura expresiva e comprensiva de «A arrasadeira», en Os biosbardos, Eduardo Blanco Amor.
- Actividades de comprensión textual.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: creación dun diálogo en estilo indirecto.

UNIDADE 5

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.

- escoita comprensiva e análise de textos orais.

B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.

- Expresión oral: representación dunha escena teatral.
- Expresión oral: exposicións.

B1.10. Aplicación dos coñecementos gramaticais á avaliación e mellora da expresión oral e recoñecemento en exposicións orais propias e alleas das dificultades expresivas.

- Avaliamos as nosas producións orais.
- Adecuación.
- Coherencia.
- Cohesión.
- Corrección.
- Prosodia.
- Actitudes.
- Normas de cortesía.
- Posta en escena.

B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.

- Participación activa nun debate.
- Participación activa nun debate sobre a xustiza.

B1.12. Participación en interaccións orais.

- Reflexión a partir do texto de lectural.
- Expresión oral: dramatización de conversas propias da vida social e cotiá.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.

- Lectura comprensiva dun cómic: «Os camiños da vida», de Jacobo Fernández Serrano.
- O teatro.
- O texto teatral.
- A representación teatral.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: a xustiza.

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Acrónimos.
- Símbolos.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- complemento directo. Identificación. Unidades que funcionan como CD.
- complemento indirecto. Identificación. Unidades que funcionan como CI.
- complemento axente.

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.

- O parágrafo II.
- A extensión do parágrafo.
- A extensión da oración.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.5. Situación sociolingüística e legal das linguas de España.

- A situación sociolingüística do Estado español.
- Éuscaro.
- Catalán.
- Astur-leonés.
- Aragonés.
- Aranés.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Narrativa de posguerra.
- Álvaro Cunqueiro: unha vida marcada pola literatura.
- Os mundos narrativos de Cunqueiro.
- A obra poética e teatral de Cunqueiro.
- Ánxel Fole: perfil biográfico.
- A obra narrativa de Fole.
- Novas voces na narrativa.
- A Nova Narrativa Galega.
- Os autores da Nova Narrativa.
- Xosé Neira Vilas.
- Xosé Luís Méndez Ferrín.
- Carlos Casares.
- María Xosé Queizán.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas de textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: transformación dun fragmento do texto de lectura.
- Expresión escrita: creación dun cómic.
- Expresión escrita: transformación dun texto teatral en texto narrativo.

UNIDADE 6 12 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.1. Comprensión e interpretación de textos propios dos medios de comunicación audiovisual, con especial atención aos xéneros de carácter argumentativo.

- Visionamento comprensivo dunha reportaxe sobre a relación entre a música e a poesía galegas.

B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.

- escoita de cancións e poemas musicados.
- Procura dun cantar de berce.

B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.

- Expoñemos os nosos coñecementos.
- Contido.
- Expresión.
- Expresión oral: exposicións orais planificadas.

B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.

- Participa activamente nun debate.

B1.12. Participación en interaccións orais.

- Expresión oral: reflexión a partir do texto de lectura.
- Expresión oral: realización dunha enquisa.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.10. Utilización das TIC para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.

- Procura de información.
- Consulta de recursos dixitais sobre música e poesía galegas.

B2.14. Valoración da escritura como un instrumento de aprendizaxe, de relación social e enriquecemento persoal.

- A música e a poesía.
- A relación entre a música e a poesía.
- Poesía e música galega na actualidade.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: a descrición do carácter.

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Porque, porqué, por que.
- Senón, se non.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- O complemento circunstancial.
- O suplemento.

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.

- Tipos de parágrafos I.
- O parágrafo de enumeración.
- O parágrafo de secuencia.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.3. Proceso de normalización. Desenvolvemento de actitudes positivas cara ao proceso de recuperación do galego, favorecendo o xurdimento de vínculos positivos cara ao seu uso. Consciencia da necesidade e das potencialidades de enriquecemento persoal e colectivo do uso normalizado da lingua galega.

- A planificación lingüística: normativización, normalización e superación de prexuízos.
- Normativización e normalización.
- Planificación lingüística.

B4.6. Prexuízos lingüísticos.

- Prexuízos lingüísticos.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- A poesía galega durante a ditadura.
- Os poetas da Xeración do 36.
- Poetas da Promoción de Enlace.
- Xeración das Festas Minervais ou Xeración dos 50.
- Autores máis salientables da Xeración dos 50.
- Celso Emilio Ferreiro. Biografía.
- A obra de Celso Emilio Ferreiro.
- Temas principais na obra de Celso Emilio Ferreiro.
- Obra poética de Celso Emilio Ferreiro.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas de textos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.
- Lectura expresiva e comprensiva de «Xaneiro 1972, II», en Onde o mundo se chama Celanova, Celso Emilio Ferreiro.
- Lectura expresiva e comprensiva de «Irmaus», en Longa noite de pedra, Celso Emilio Ferreiro.
- Actividades de comprensión textual.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: redacción de poemas.

3º AVALIACIÓN

UNIDADE 7 12 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.4. Comprensión, interpretación e valoración de textos orais de natureza diversa.

- escoita comprensiva e análise de textos orais pertencentes aos tres bloques dialectais.

B1.11. Participación activa e argumentada en debates nos que se expresen opinións acerca dun tema de actualidade.

- Participación activa nun debate.

B1.12. Participación en interaccións orais.

- expresión oral: recreación dunha conversa imaxinaria a partir do texto de lectura.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCOITAR E FALAR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.4. Comprensión e interpretación de textos argumentativos.

- Lectura comprensiva dun texto argumentativo.

B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos argumentativos, redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

- expresión escrita: redacción dun texto argumentativo.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: o comercio.

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- Hai, aí, aí.
- Haber, a ver.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- O atributo.
- O predicativo.

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.

- Tipos de parágrafos II.
- O parágrafo de desenvolvemento dunha idea.
- O parágrafo de enunciado / solución.

B3.11. Identificación e explicación dos trazos que permiten diferenciar e clasificar os xéneros textuais, especialmente os argumentativos.

- Os textos argumentativos. Características e estrutura.
- Análise dun texto argumentativo.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.7. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

- Variación interna das linguas.
- Unha lingua, moitas variedades.
- A variación xeográfica.
- Variación social e situacional.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- A Galicia contemporánea (de 1975 a hoxe).

- Os cambios dende 1975.
- Un novo marco político para Galicia.
- O inicio da normalización do galego.
- Auxe e declive cultural.
- Feitos históricos en Galicia.
- Feitos históricos en España e no mundo.
- A narrativa galega de 1975 á actualidade.
- Panorámica xeral.
- Periodización.
- Temática.
- A consolidación da literatura infantil e xuvenil.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas de textos narrativos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.
- Lectura expresiva e comprensiva de «As cousas», en Que me queres, amor?, Manuel Rivas.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: transformación dun diálogo nun texto teatral.
- Expresión escrita: redacción dun texto breve.

UNIDADE 8 12 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.12. Participación en interaccións orais.

- Expresión oral: reflexión a partir do texto de lectura.
- Expresión oral: simulación dunha entrevista de traballo.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.2. Comprensión e interpretación de textos propios da vida cotiá relacionados co ámbito laboral, administrativo e comercial.

- O contrato.
- O currículo.
- Lectura comprensiva de textos propios do ámbito laboral.

B2.8. Uso autónomo dos recursos que ofrecen as bibliotecas e as TIC para obter información complementaria.

- Consulta de información.

B2.11. Producción, en soporte impreso ou dixital, de textos propios da vida cotiá pertencentes ao ámbito laboral.

- Expresión escrita: transformación dun contrato.
- Expresión escrita: redacción de currículos.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: o mundo do traballo.
- Dúvidas léxicas.
- Vila / pobo.
- Desenvolver / desenrolar.
- Sono / soño.
- Inverter / investir.
- Á parte / aparte.
- Outros pares problemáticos.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- As cláusulas subordinadas: substantivas, adxectivas e adverbais.

B3.10. Identificación da estrutura dun texto, a construción dos parágrafos e a vinculación e progresión temáticas en textos alleos e propios, e elaboración de textos de acordo con estes parámetros.

- Tipos de parágrafos III.
- O parágrafo de causa / efecto.

- O parágrafo de comparación / contraste.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.7. Recoñecemento e valoración dos principais fenómenos que caracterizan as variedades xeográficas, diastráticas e diafásicas da lingua galega e da función da lingua estándar. Uso normalizado da variante dialectal propia da zona. Utilización e valoración da variante estándar da lingua en situacións de carácter formal.

- Elaboración e función da variedade estándar.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- A poesía galega de 1976 á actualidade.
- A ruptura co socialrealismo.
- A xeración dos 80.
- A xeración dos 90.
- Poetas de comezos do século XXI.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas de textos poéticos representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.
- Lectura expresiva e comprensiva de «Saúdemos a morte», en Con pólvora e magnolias, Xosé Luís Méndez Ferrín.
- Lectura expresiva e comprensiva de «Tríptico», en Epiderme de estío, Lucía Novas.

B5.6. Creación ou recreación de textos de intención literaria partindo das características dos traballados na aula co fin de desenvolver o gusto pola escrita e a capacidade de expresión dos sentimentos e xuízos.

- Expresión escrita: redacción dun relato breve.
- Expresión escrita: creación dun poema.

UNIDADE 9 12 SESIÓNS

BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. ESCOITAR E FALAR

B1.2. Comprensión e análise de textos publicitarios dos medios de comunicación audiovisual.

- Procura de textos orais publicitarios en galego.
- Análise guiada de textos publicitarios.

B1.8. escoita crítica e reflexiva que permite identificar prexuízos e mensaxes discriminatorias.

- Análise guiada de textos orais publicitarios.

B1.9. Coñecemento e uso progresivamente autónomo das estratexias necesarias para a produción de textos orais, de técnicas para aprender a falar en público e uso das TIC.

- Expresión oral: elaboración dun texto oral publicitario.

B1.12. Participación en interaccións orais.

- Expresión oral: representación dunha venda.
- Expresión oral: simulación dunha conversa telefónica.

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER E ESCRIBIR

B2.1. Uso de técnicas e estratexias que facilitan a lectura comprensiva e crítica de textos.

- Actividades de comprensión textual.

B2.6. Comprensión e interpretación das mensaxes explícitas e implícitas que transmiten os textos publicitarios dos medios de comunicación.

- Lectura comprensiva dun texto publicitario.
- Os textos publicitarios.
- Algúns recursos estilísticos.

B2.9. Uso de técnicas e estratexias para producir textos escritos adecuados, coherentes e ben cohesionados desde o punto de vista comunicativo (planificación, organización, redacción e revisión).

- Expresión escrita: redacción dun texto coherente a partir dun texto esquemático.

B2.10. Utilización das TIC para corrixir e mellorar a presentación dos escritos, para difundir os textos propios, coñecer outros alleos e intercambiar opinións.

- Expresión escrita: redacción dun texto publicitario.
- Escribir co procesador de textos.
- A fonte ou tipo de letra.
- O corpo de letra.
- A letra negra e cursiva.
- O interliñado.
- As marxes.
- O sangrado.
- Expresión escrita: emprego do procesador de textos.

B2.13. Composición en soporte impreso ou dixital de textos redactados a partir da información obtida de distintas fontes.

- Expresión escrita: transformación do texto publicitario en texto informativo.
- Expresión escrita: redacción dun texto descritivo.

BLOQUE 3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA

B3.1. Recoñecemento, explicación e uso de léxico suficientemente amplo e preciso, con incorporación de fraseoloxía e de vocabulario temático.

- Léxico: a gastronomía e os restaurantes.

B3.6. Aplicación e valoración das normas ortográficas e morfolóxicas da lingua galega.

- A escrita dos números.
- Números cardinais.
- Números ordinais.
- Os números nos textos formais.

B3.8. As principais regras de combinación impostas polos predicados en función dos seus argumentos; estruturas sintácticas e tipos de oración segundo a natureza do predicado.

- Oracións bipolares.
- Oracións coordinadas.

BLOQUE 4. LINGUA E SOCIEDADE

B4.1. A lusofonía nas linguas do mundo no século XXI.

- Lusofonía: a súa importancia no século XXI.

BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA

B5.1. Identificación e comprensión dos distintos períodos e xeracións da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- O teatro dende 1973 á actualidade.
- Situación xeral.
- O Grupo Abrente.
- A promoción dos 80.
- A promoción dos 90.

B5.2. Selección, lectura autónoma e comentario de obras teatrais representativas da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Escolma de textos.

B5.3. Lecturas expresivas e comprensivas de textos teatrais representativos da literatura galega de 1916 ata a actualidade.

- Lectura expresiva e comprensiva da escolma.

3.4.5. Mínimos para superar a materia

1. Participación en interaccións orais sobre temas de interese persoal ou social ou asuntos da vida cotiá, en diferentes rexistros.
2. Comprensión da información e intención transmitida mediante diferentes tipos de textos orais e capacidade de indicar as súas características, a súa zona ou o rexistro.
3. Produción e comprensión de diferentes tipos de textos relacionados coa vida social: textos xornalísticos, textos argumentativos, publicitarios, etc.
4. Presentación adecuada de textos escritos, con respecto polas normas gramaticais e ortográficas, con adecuación á temática, fins, destinatarios, soporte, etc.
5. Produción e presentación de textos escritos mediante o emprego das TIC e adecuación dos ditos textos ás características do medio empregado.

6. Dominio dos aspectos básicos da fonética e da fonoloxía do galego (apertura de vogais de grao medio, n velar, entoación, etc.). Así como adquisición dunha pronuncia correcta.
7. Coñecemento e utilización adecuada do vocabulario e fraseoloxía dos diferentes campos léxicos tratados ao longo do curso.
8. Identificación da estrutura de diferentes textos, a construción dos parágrafos e a relación entre eles, a progresión temática e a intención comunicativa
9. Coñecemento e uso adecuado das normas ortográficas, morfosintácticas e léxico-semánticas para a produción de mensaxes na variedade estándar do galego.
10. Recoñecemento e uso reflexivo dos principais nexos e conectores textuais, en particular os de causa e efecto, os de comparación e contraste, etc.
11. Recoñecemento das principais unidades sintácticas: frases, cláusulas e oracións e identificación das funcións e relacións que se producen no seu interior.
12. Coñecemento das características básicas do contexto histórico e socio-político das diferentes etapas do século XX e XXI e a súa influencia na historia da lingua galega, desde comezos do século XX até a actualidade.
13. Coñecemento das diferentes variedades da lingua galega, así como capacidade de adscribir diferentes mensaxes, de acordo cos seus trazos, á variedade que lle corresponda.
14. Coñecemento dos aspectos fundamentais do proceso de normalización e normativización da lingua galega.
15. Coñecemento da situación sociolingüística do Estado Español e a situación do galego.
16. Coñecemento das diferentes etapas e movementos da literatura galega desde comezos do século XX até a actualidade coas características principais de cada unha delas e adscrición dos diferentes autores á etapa que lle corresponda.

17. Comprensión e análise de diferentes textos literarios do século XX e XXI a adscrición á súa época ou autor de acordo coas súas características.
18. Coñecemento da obra, e dos autores máis destacados deste período, así como dos seus trazos principais e das súas obras máis importantes.

3.5. 1º BACHARELATO

3.5.1. Mínimo superar a materia. Criterios de avaliación. Estándares de aprendizaxe.

Xa que os estándares de aprendizaxe procurados pola LOMCE están predeterminados nesta lei, remitímonos aos documentos oficiais para consultalos. Respecto dos mínimos avaliábeis para superar o nivel de 1º curso de bacharelato, enumeramos os seguintes:

1- Comprende o sentido dun texto, oral ou escrito, a súa intención comunicativa, estrutura e características, reconece o tema, as ideas principais e secundarias e traslada a información relevante a esquemas e mapas conceptuais. LGB1.1.1, LGB1.1.2, LGB1.1.3, LGB 1.2.1.LGB1.2.2, LGB1.2.4, LGB 1.3.2, LGB2.1.2, LGB2.1.3, LGB2.3.1, LGB2.3.2, LGB2.3.3

2- Comprende, interpreta, analiza e valora diferentes tipos de textos (expositivos, argumentativos do ámbito académico, informativos de opinión e da publicidade) LGB 1.3.3, LGB2.1.2, LGB2.1.3, LGB2.4.1, LGB2.5.1, LGB2.6.1, LGB2.7.1., LGB2.10.1

3- Realiza producións orais, planificadas e/ou espontáneas, adecuadas á situación comunicativa con coherencia, cohesión e corrección (fonética, léxica e gramatical); con o sen a axuda das TIC; e con control das emocións ao falar en público. LGB1.4.1, LGB1.5.1, LGB1.5.2, LGB1.5.3, LGB1.5.4, LGB1.5.5, LGB1.5.6, LGB1.6.1, LGB1.6.2, LGB1.6.3, LGB1.8.1, LGB1.8.2, LGB1.10.1, LGB1.11.1, LGB2.7.1., LGB2.10.2, LGB3.1.1, LGB1.6.2, LGB1.6.3, LGB1.6.4

4- Planifica, produce e revisa textos escritos de diferentes ámbitos de uso, adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical, con ou sen a axuda das TIC, ao longo de todo o proceso. LGB1.6, LGB1.6.2, LGB1.6.3, LGB1.6.4, LGB1.8.1, LGB1.10.1, LGB2.1.1, LGB2.1.4, LGB2.2.1, LGB2.2.3, LGB2.2.4, LGB2.2.5, LGB2.3.1 LGB2.3.2, LGB2.3.3, LGB2.3.5, LGB2.7.1, LGB2.8.1, LGB2.9.1, LGB2.10.1, LGB2.10.2, LGB2.10.3, LGB3.1.1, LGB3.3.1, LGB4.7.5

5- Identifica e define a comunicación e os seus elementos básicos segundo a teoría da comunicación, clasifica os distintos tipos de códigos (lingüísticos, representativos de 1º e 2º grao, e paralingüísticos) e os diversos tipos de signos (imaxes, indicios e símbolos) LGB3.1.2.

- 6- Identifica e clasifica os fonemas e os diferencia dos fonos. LGB3.1.2.
- 7- Identifica, define e clasifica os signos lingüísticos e as súas diversas categorías, relacionándoas coas disciplinas que os estudan. LGB3.1.2.
- 8- Utiliza adecuadamente as variedades morfolóxicas de cada un dos tipos de palabra (xénero, número, grao, persoa, conxugación, modo e tempo, número e persoa...) LGB1.7.2, LGB1.7.3, LGB1.7.4, LGB3.1.2., LGB3.4.1, LGB3.5.1,
- 9- Usa adecuadamente as formas verbais segundo as súas características e significados (conxugación, tempo, forma segundo o tempo, concordancia...) e as perífrases verbais habituais. LGB1.7.3, LGB1.7.4, LGB3.1.2, LGB3.5.1, LGB3.6.1
- 10- Recoñece e clasifica os tipos de monemas que constitúen as palabras LGB3.1.2., LGB3.4.1
- 11- Utiliza adecuadamente e clasifica, segundo as súas categorías, os pronomes persoais tónicos e átonos, os determinantes demostrativos, posesivos, cuantificadores, etc. LGB3.1.2., LGB3.4.1, LGB3.5.1, LGB3.9.1
- 12- Recoñece e usa adecuadamente as palabras invariábeis: preposicións, adverbios e conxuncións. LGB3.1.2, LGB3.7.1, LGB3.8.1
- 13- Recoñece, clasifica e usa adecuadamente os diversos tipos de sintagmas (nominal, adxectivo, adverbial, preposicional e verbal) e de oracións (simples, compostas, complexas e interordinadas). LGB3.1.2, LGB3.4.1
- 14- Coñece, define e usa adecuadamente as diversas variedades da lingua (diastráticas, diafásicas, diatómicas e diacrónicas) LGB3.1.2, LGB3.4.1
- 15- Coñece e define as funcións sociais da lingua e as pon en relación cos usos da lingua nas diversas etapas da súa historia. LGB3.2.1, LGB4.1.1
- 16- Diferencia e define conceptos como variedade dialectal, dialecto e codialecto. LGB2.2.2, LGB2.2.3, LGB3.2.1, LGB4.2.2, LGB4.2.3
- 17- Diferencia, define e pon en relación conceptos como lingua, norma e fala. LGB3.2.1, LGB4.2.3
- 18- Coñece, diferencia e pode definir substrato, lingua base, superestrato e adstrato. LGB4.3.1, LGB4.3.2, LGB4.4.1
- 19- Coñece, diferencia e pode definir ecolingüismo, lingua minoritaria, lingua minorizada, conflito lingüístico, substitución lingüística, bilingüismo, diglosia, etcétera. LGB4.2.3
- 20- Recoñece achegas de adstratos diversos, inclusive os procedentes do español, diferenciando as achegas das interferencias, e evita o uso de interferencias do español a nivel oral e escrito. LGB4.2.3
- 21- Diferencia, enumera e pode dar características das diversas etapas da lingua galega na súa historia. LGB4.2. LGB4.5.1, LGB4.5.2, LGB4.5.3, LGB4.6.1, LGB4.6.2, LGB4.7.1, LGB4.7.2, LGB4.7.3, LGB4.7.4
- 22- Coñece e pode distribuír nun mapamundi os 11 macrogrupos lingüísticos definidos por M. Ruhlen. LGB4.2.1
- 23- Coñece e pode clasificar e distribuír nun mapa os diversos idiomas europeos segundo o seu macrogrupo, grupo e subgrupo. LGB4.2.1

24- Coñece, define e dá conta de conceptos como familia léxica e campo semántico, e establece relación con cultismo, semicultismo e palabra patrimonial. LGB3.2.1, LGB4.4.1, LGB4.4.2

25- Define o concepto literatura e reconece textos literarios, analízaos e coméntaos nos aspectos formais dun texto narrativo, lírico e dramático. LGB4.7.5, LGB5.1.1, LGB5.1.2, LGB5.1.3, LGB5.2.2, LGB5.8

26- Coñece e define os tipos de autores e intérpretes, xéneros e medios de transmisión da lírica trobadoresca medieval. LGB5.3.1, LGB5.5.1, LGB5.6.1

27- Coñece e clasifica as diversas manifestacións da prosa da Idade Media. LGB4.5.3, LGB5.3.1, LGB5.4.1, LGB5.7.1, LGB5.8

28- Coñece e clasifica esteticamente as diversas manifestacións da literatura nos Séculos XVI, XVII e XVIII. LGB4.6.1, LGB4.6.2, LGB4.6.3

29- Coñece e sitúa os textos das principais figuras autoras da primeira metade do século XIX e dos autores líricos do Rexurdimento, así como dá conta da situación da produción dramática e narrativa dos seus autores e obras principais. LGB4.7.2, LGB4.7.3, LGB4.7.

3.5.2. Contidos e temporalización

A distribución dos contidos ao longo do ano académico é un dos poucos factores que a LOMCE deixa en mans dos docentes. A duración e dedicación a cada un dos contidos do currículo está condicionada por diversos factores que teñen a ver coas características do grupo, a relación docente-alumnado, o nivel de coñecementos e destrezas real de cada un dos membros do grupo, o interese e a participación, e un longo etcétera.

Necesariamente, esta temporalización é unha proposta condicionada tanto aos factores arriba indicados como a outros de carácter máis obxectivo como a coincidencia de períodos lectivos con días festivos ou períodos vacacionais, horarios e outras actividades do centro que poidan interferir no desenvolvemento, con frecuencia desigual, dos diversos grupos do mesmo nivel.

1º AVALIACIÓN

B1 E B2. COMUNICACIÓN ORAL E ESCRITA (GRAMÁTICA DO TEXTO).

- Tipoloxía textual I
- texto descritivo.
- texto expositivo.
- Intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas.

B3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA (LINGÜÍSTICA).

- A comunicación e a linguaxe. Principais conceptos de Lingüística Xeral: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico e disciplinas lingüísticas.
- A acentuación. Regras xerais. O acento diacrítico. Casos dubidosos.
- nome substantivo e adxectivo: Caracterización.
- Clasificación semántica. Xénero e número. A gradación do adxectivo e as conxuncións comparativas.
- O artigo. Formas e uso dos artigos determinados e indeterminados.

B4. LINGUA E SOCIEDADE (HISTORIA DA LINGUA E SOCIOLINGÜÍSTICA).

- Funcións sociais da lingua. Conflito lingüístico e diglosia.
- A formación da lingua galega: substrato e superestrato.
- Historia da lingua: do latín ao galego; situación lingüística da Península antes da romanización; substrato e o estrato latino (principais evolucións fonéticas do latín ao galego). A Romanización e o nacemento das linguas romances; o superestrato.
- Cultismos, semicultismos e palabras patrimoniais e as familias léxicas irregulares. Outras fontes léxicas do galego.
- A lingua na Idade Media (o galego antigo). Historia externa da lingua: emerxencia e declive, contexto histórico e cultural, e situación sociolingüística. Historia interna: Características lingüísticas do galego medieval.
- Funcións sociais da lingua. Conflito lingüístico e diglosia.

B5. EDUCACIÓN LITERARIA (LITERATURA).

- O feito literario. A literatura e o texto literario, caracterización dos diferentes xéneros e análise dos seus principais recursos formais e descrición da cronoloxía xeral da historia da literatura galega.
- A literatura galega de tradición oral e as súas principais concrecións xenéricas, relación histórica da súa vitalidade e mais das principais manifestacións e compilacións realizadas nos diferentes períodos históricos ata a actualidade.
- A literatura medieval.
- Contexto histórico. A lírica medieval: Teses sobre as orixes da lírica medieval. A cultura trobadoresca. A teoría do amor cortés. O ámbito xeográfico. Cronoloxía da lírica galego-portuguesa medieval. Os poetas. Os textos conservados. A lingua dos cancioneros.
- A cantiga de amor e a cantiga de amigo (lírica profana):
- Cantiga de amor: Relación coa cançó provenzal. A forma. Procedementos formais e métricos. Temas e motivos. Comentario.

- Cantiga de amigo: As orixes. Tipoloxía. Recursos formais e métricos. Temas e motivos: simboloxía. Variedades da cantiga de amigo. Autores. Comentario.
- As cantigas de escarnio e maldicir (lírica profana). Caracterización. Trazos xerais. Temas. Comentario.
- Xéneros menores (lírica profana): a pastorela, a tenzón, o pranto, lais, descordo, cantiga de malmaridada, cantigas de seguir e vilao, cantigas de tear. Comentario.
- A lírica relixiosa: as Cantigas de Santa María. Códices, fontes e autoría. Tipoloxía e temática. Comentario.
- A prosa medieval: Condicionamentos históricos. Ámbito xeográfico e cronolóxico. A narrativa de ficción. Ciclos temáticos: bretón, clásico, carolinxo. A prosa historiográfica. Outros textos en prosa.

2º AVALIACIÓN

B1 E B2. COMUNICACIÓN ORAL E ESCRITA (GRAMÁTICA DO TEXTO).

- Tipoloxía textual II.
- O texto narrativo.
- O texto argumentativo.

B3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA (LINGÜÍSTICA).

- O pronome persoal. Coñecemento, tipoloxía e caracterización. Formas. Funcións e usos das series tónica e átona. Os reflexivos. Outros usos de "se". A colocación do pronome átono. Secuencias de pronomes átonos. A interpolación.
- Outros pronomes e/ou determinantes. Coñecemento, tipoloxía e caracterización dos demostrativos, dos posesivos, dos indefinidos (identificadores e cuantificadores), dos numerais, dos relativos, dos interrogativos e dos exclamativos.

B4. LINGUA E SOCIEDADE (HISTORIA DA LINGUA E SOCIOLINGÜÍSTICA).

- A lingua na Idade Moderna (o galego medio). Historia externa da lingua: dialectalización da lingua (séculos XVI, XVII e XVIII); contexto histórico e cultural e situación sociolingüística. Historia interna: Características lingüísticas.
- Variación interna da lingua. Variedades sociais e situacionais. A variación social e situacional: os rexistros lingüísticos. O concepto de rexistro lingüístico. A variación social e contextual: os niveis e rexistros: variedades diastráticas, diafásicas e específicas ou sectoriais. A problemática específica da lingua galega.

- Multilingüismo e plurilingüismo. Lingua minoritaria e lingua minorizada. Ecolingüismo.

B5. EDUCACIÓN LITERARIA (LITERATURA).

- A literatura do galego medio (séculos XVI, XVII e XVIII, os séculos escuros literarios): contextualización sociohistórica e sociolingüística da produción desta etapa.
- A decadencia da escola trobadoresca. Causa da decadencia literaria.
- A poesía popular e tradicional.
- A poesía culta. A poesía relixiosa: os vilancicos de galego e os vilancicos en galego.
- O teatro. A tradición entremesística. Os entremeses do galego medio.
- A Ilustración en Galicia. A importancia de Frei Martín Sarmiento. Outros textos do s. XVIII.
- A literatura no século XIX: contextualización sociohistórica e sociolingüística. A literatura no 1º terzo do século XIX.
- A revolución de 1846. A literatura no 2º terzo do XIX: os precursores (Prerrexurdimento).

3º AVALIACIÓN

B1 E B2. COMUNICACIÓN ORAL E ESCRITA (GRAMÁTICA DO TEXTO).

- Tipoloxía textual III.
- O texto dialogado ou conversacional.
- .A gramática textual e as TIC.

B3. FUNCIONAMENTO DA LINGUA (LINGÜÍSTICA).

- O verbo (1). Formas. A raíz. A vogal temática. Os sufixos modo-temporal e de número e persoa. Os verbos irregulares.
- O verbo (2): as categorías verbais. Recoñecemento, descrición e uso da categoría verbal. O modo, tempo e aspecto. Valores temporais e modais das formas verbais.
- O infinitivo persoal e o participio. Uso do infinitivo persoal. O participio.
- As perífrases verbais. Recoñecemento, descrición e uso das perífrases verbais Perífrases temporais, aspectuais, modais e de pasiva. A sobreauxiliación.
- O adverbio e as locucións adverbiais. Coñecemento, caracterización e tipoloxía do adverbio e das locucións adverbiais.

- Os conectores. Recoñecemento, observación, uso e explicación dos conectores textuais: A preposición a as locucións prepositivas. A conxunción e as locucións conxuntivas.

B4. LINGUA E SOCIEDADE (HISTORIA DA LINGUA E SOCIOLINGÜÍSTICA).

- A lingua no século XIX ata 1916 (o galego moderno). Historia externa da lingua: contexto histórico e cultural e situación sociolingüística. Historia interna: Características lingüísticas.
- A diversidade lingüística no mundo e en Europa.
- A diversidade lingüística na Península Ibérica. Linguas faladas na Península Ibérica. Territorios, usos e situación legal. O caso galego.
- A lusofonía.

B5. EDUCACIÓN LITERARIA (LITERATURA).

- O Rexurdimento ata 1916. Rosalía de Castro. A escola rosaliana.
- Eduardo Pondal. A escola pondaliana.
- Manuel Curros Enríquez. A escola poética de Curros.
- A prosa e o teatro do Rexurdimento.
- Autores “entre séculos”: Antonio Noriega Varela e Manuel Leiras Pulpeiro.

3.6. 2º BACHARELATO

3.6.1. Concreción estándares. Contidos. Actividades e temporalización.

Dado que os estándares de aprendizaxe procurados pola LOMCE están xa predeterminados nesta, sinalamos a contribución á súa adquisición no cadro que figura na parte inferior como síntese das inter-relacións dos diversos aspectos que deben terse en conta no desenvolvemento da materia.

A temporalización por avaliacións está detallada no cadro do desenvolvemento da programación. Esta temporalización está condicionada e é susceptible de adaptación por factores como (o nivel de coñecementos do grupo, a súa interacción no proceso de aprendizaxe, a coincidencia de períodos lectivos con días festivos, actividades do centro, conmemoracións.

Obx	Contidos	Criterio avaliación	Estándares aprendizaxe	C.C	Actividades	Temas transversais		Temporalización	
						Probas escritas 90%	Observación 10%		
D	B.1.1	B1.1	LGB1.1.1	CCL	Proxección de audiovisuais				
E	B.1.2	B1.2	LGB1.1.2	CAA				CLe EOE	1 AVALIAC
G	B1.4	B1.4	LGB1.1.3	CSC				CA	
H	B1.5	B1.5	LGB1.2.1	CSIEE	Análise dos seu contido,	X	X	SeCDV	
I	B1.6	B1.6	LGB1.2.2						
C	B1.9	B1.9	LGB1.2.3		Conversas espontáneas			NDSX	
B	B1.11	B1.11	LGB1.4.1					TIC	
M			LGB1.5.2		Actividades de				

A			LGB1.6.1 LGB1.6.2 LGB1.9.1 LGB1.11.1 LGB1.11.2 LGB1.11.3		comprensión oral Actividades de expresión oral planificadas				
B	B.2.1	B2.1	LGB2.1.1	CCL	Ejercicios prácticos de lingua (ortografía, morfoloxía)	X	X	EMP	
D	B.2.2	B2.2	LGB2.1.4	CCA				EOE	
F	B.2.3	B2.3	LGB2.2.1	CD	Esquemas, resumos Actividades de comprensión e expresión textual			SC	
H			LGB2.2.2	CSC				EA e RMN	
			LGB2.3.2					TIC	
			LGB2.6.1 LGB2.5.1						
E	B3.1	B3.1	LGB3.1.1	CCL	Audicións	X	X	CL	
D	B3.2	B3.2	LGB3.1.2	CAA	Análise de mapas e textos			EOE	
			LGB3.2.1	CCEC				TIC EMP	

					Transcripción fonolóxica			EC DISC
P	B4.1 B4.2 B4.5	B4.1	LGB4.1.1. LGB4.1.2 LGB4.3.1 LGB4.3.2 LGB4.3.3 LGB4.3.4	CCL CSC	Actividades de comprensión textual Debates Visionamento vídeos Actividades de reflexión e argumentación.	X	X	CL EOE CA TIC EC RED NDSX
E N D	B5.1 B5.2 B57	B5.1 B5.2 B5.7	LGB5.1.1 LGB5.1.2 LGB5.1.3 LGB5.2.1 LGB5.2.2 LGB5.2.3 LGB5.7.1	CCL	Comentario de textos literarios Elaboración mapas conceptuais Visionamento audiovisuais(power point...) Lectura e análise de obras completas	X	X	CL EOeE TICe CA EMP EC RED SeCDV

D	B1.3	B1.3	LGB1.3.1	CAA	Visionamento vídeos medios comunicación social	X	X	CL	2º
E	B1.4	B1.4	LBB1.3.2	CCL		EOE			
G	B1.5	B1.5	LGB1.3.3	CSC	TICe CA				
H	B1.6	B1.6	LGB1.3.4	CSIEE	Actividades de expresión oral planificadas	NDSX			
A	B1.8	B1.8	LGB1.4.2			EAErMN			
B	B1.9	B1.9	LGB1.4.3		Actividades de comprensión oral				
I			LGB1.5.1			A			
M			LGB1.5.2			V			
			LGB1.5.3			A			
			LGB1.5.4			L			
			LGB1.5.5			I			
			LGB1.5.6			A			
			LGB1.6.3			C			
			LGB1.6.4		I				
			LGB1.8.1		Ó				
			LGB1.8.2		N				
			LGB1.9.1						
B	B2.1	B2.1	LGB2.1.2	CCL	Actividades de comprensión e análise textual	X	X	CCL	2º

D	B2.3	B2.3	LGB2.1.3	CD				EOE	A V A L I A C I Ó N
F	B2.4	B2.4	LGB2.3.1	CAA	Exercicios de prácticas de lingua (morfoloxía)			TIC e CA	
H	B2.5	B2.5	LGB2.3.3	CSIEE				EMP	
E			LGB2.3.4					EV	
			LGB2.4.1		Actividades de procura información TIC (uso corrector, notas a pé, bibliografía)			SCV	
			LGB2.4.2						
			LGB2.5.2						
			LGB2.5.3						
E	B3.3	B3.3	LGB3.3.1	CCL	Actividades de análise	X	X	CL	
B	B3.4	B3.4	LGB3.3.2	CAA	Sintáctica			TIC	
H	B3.6	B3.6	LGB3.3.3	CD				EMP	
	B3.7	B3.7	LGB3.4.1		Elaboración de reseñas películas			NDSX	
			LGB3.6.1						
			LGB3.7.1						
H	B4.3	B4.2	LGB4.2.1	CCL		X	X	CL	
P	B4.4	B4.3	LGB4.2.2	CSC	Esquemas			EOE	
	B4.5		LGB4.3.1	CCL	Actividades de reflexión e procura de información			TIC	
			LGB4.3.2					EMP	
			LGB4.3.3					EC RED	
			LGB4.3.4						
			LGB4.3.5		Elaboración de textos argumentativos				
E	B5.3	B5.3	LGB5.3.1	CCL		X	X	CL	

N	B5.4	B5.4	LGB5.3.2		Comentarios literarios			EOE	
D	B5.7	B5.7	LGB5.3.3		Actividades de procura información en diferentes recursos (bibliográficos, audiovisuais, dixitais..)			TIC	
			LGB5.4.1					EMP	
			LGB5.4.2					EC	
			LGB5.4.3					RED	
			LGB5.7.1						
					Lectura e análise de obras completas				
					Elaboración esquemas, mapas conceptuais.				
A	B1.5	B1.5	LGB1.5.1	CCL	Actividades de expresión oral planificadas		X	CL	
B	B1.6	B1.6	LGB1.5.2	CAA				EOE	
C	B1.7	B1.7	LGB1.5.3	CSC				TIC	
E	B1.8	B1.8	LGB1.5.4	CSIEE	Debates			EA e RMN	
M	B1.9	B1.9	LGB1.6.1					SCV	
G	B1.10	B1.10	LGB1.6.2		Conversas espontáneas			NDSX	3ª avaliación
H			LGB1.6.3						
			LGB1.6.4						
			LGB1.8.1		Actividades de comprensión oral				
			LGB1.8.2						
			LGB1.9.1						
			LGB1.10.1						
			LGB1.10.2						

B	B2.1	B2.1	LGB2.1.4	CCL	Elaboracións de guións para exposicións	X	X	CL	3ª avaliación
D	B2.3	B2.3	LGB2.3.1	CCA				EOE	
F	B2.5	B2.5	LGB2.3.2	CSC	EMP				
H	B2.6	B2.6	LGB2.3.3	CD	Elaboración de comentarios críticos	SeCDV			
E			LGB2.5.2			TIC			
			LGB2.5.3			NDSX			
	LGB2.6.2			Actividades de reflexión e argumentación					
E	B3.5	B3.5	LGB3.5.1	CCL	Actividades de análise sintáctica	X	X	CL	
B	B3.6	B3.6	LGB3.6.1	CAA	Actividades de análise semántica	X	X	EOE	
H	B3.7	B3.7	LGB3.7.1	CD				EMP	
P	B4.6	B4.4	LGB4.4.1	CCL	Esquemas	X	X	CL	
	B4.7	B4.5	LGB4.4.2	CCEC				EOE	
	B4.8	B4.6	LGB4.4.3	CSC				TIC	
			LGB4.4.4						EMP
			LGB4.4.5						NDSX
			LGB4.5.1						
	LGB4.6.1			Actividades de reflexión e procura de información					
E	B5.5	B5.5	LGB5.5.1	CCL	Comentarios literarios	X	X	CL	
N	B5.6	B5.6	LGB5.5.2					EOeE	

	B5.7	B5.7	LGB5.5.3		Actividades de procura información en diferentes recursos(bibliográficos, audiovisuais, dixitais..)			CA eTIC	
			LGB5.6.1					EMP	
			LGB5.6.2					ECe RED	
			LGB5.6.3						
			LGB5.7.1		Lectura e análise de obras completas				
					Elaboración esquemas, mapas conceptuais.				

3.6.2. Mínimos esixidos para superar a materia.

1. Comprende o sentido global dun texto , a súa intención comunicativa, estrutura e características
2. Recoñece o tema, as ideas principais e secundarias e traslada a información relevante a esquemas e mapas conceptuais.
3. Comprende, interpreta, analiza e valora diferentes tipos de textos(expositivos, argumentativos do ámbito académico, informativos de opinión e da publicidade)
4. Realiza producións orais planificadas e espontáneas adecuadas á situación comunicativa con coherencia, cohesión, corrección(fonética, léxica e gramatical), coa axuda das TIC e con control das emocións ao falar en público.
5. Planifica, produce e revisa textos de distintos ámbitos de uso adecuados á situación e á intención comunicativa, con coherencia, cohesión, corrección gramatical coa axuda. das TIC ao longo de todo o proceso.
6. Identifica e define os fonemas vocálicos e consonánticos da lingua galega.
7. Identifica e recoñece as variedades dialectais e os seus trazos característicos como parte do noso patrimonio cultural
8. Recoñece e explica o proceso de formación de palabras.
9. Analiza e explica a estrutura morfolóxica das palabras
10. Recoñece as distintas unidades sintácticas e analiza as súas funcións, empregando a terminoloxía axeitada
11. Reflexiona e explica as relacións e unidades semánticas.
12. Coñece, analiza e interpreta os prexuízos lingüísticos presentes no galego en relación á situación sociolingüística.
13. Describe e interpreta o proceso de construción da variedade estándar da lingua galega.
14. Identifica as desviacións da norma, en especial as interferencias lingüísticas e desenvolve un discurso propio libre destes elementos.
15. Distingue as características lingüísticas do galego moderno (desde 1916 ata 1978)

16. Describe o contexto histórico e cultural, situación sociolingüística do galego moderno (desde 1916 até 1978)
17. Distingue as características lingüísticas, fundamentais do galego moderno desde 1978 até a actualidade
18. Describe o contexto histórico e cultural, situación sociolingüística do galego moderno desde 1978 até a actualidade.
19. Identifica analiza e describe a poesía galega de 1916 até a actualidade, autores, obras, contexto
20. Le e comenta textos representativos da poesía galega de 1916 á actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto socio-histórico e sociolingüístico.
21. Identifica analiza e describe a prosa galega de 1916 a actualidade, autores, obras, contexto.
22. Le e comenta textos representativos da prosa galega do 1916 até a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto socio-histórico e sociolingüístico.
23. Identifica analiza e describe o teatro galego de 1916 á actualidade 1936, autores, obras e contexto.
24. Le e comenta textos representativos do teatro galego do 1916 até a actualidade, caracterízaos formal, estrutural e tematicamente e ponos en relación co contexto socio-histórico e sociolingüístico.
25. Analiza e comenta a través de probas escritas, orais ou traballos unha obra completa de cada período literario referido.

4. Materiais e recursos didácticos

No 1º ciclo da ESO utilizarase o Entorno Virtual de Aprendizaxe (EVA) co material da editorial Rodeira en formato PDF para 1º e 2º da ESO. Este libro tamén se atopa en papel, para aquel alumnado que o prefira.

- ESO: *Lingua e literatura*. Ed. Rodeira
 - 1º ESO, ISBN 978-88-4834-9419-6
 - 2º ESO, ISBN 978-88-4834-9405-9

No 2º ciclo empregaranse os seguintes libros de texto:

- ESO: *Lingua e literatura*. Ed. Xerais.

- 3º ESO, ISBN 978-84-9914-886-1
- 4º ESO, ISBN 978-84-9121-024-5

Na ESO teremos como material complementario:

- Cadernos de traballo. Lingua e Literatura. Ed. Xerais
 - 1º ESO ISBN 978-84-9914-887-8
 - 2º ESO ISBN 978-84-9121-025-2
 - 3º ESO ISBN 978-84-9914-888-5
 - 4º ESO ISBN 978-84-9121-026-9

No Bacharelato non se utilizará un libro de texto. Todo o material necesario para o desenvolvemento da materia aparecerá na Aula Virtual do Centro, no curso correspondente.

Entre outros materiais e recursos poderanse propor aos alumnos páxinas web (blogs), gravacións de son en diversos soportes (casetes, mp3,...), vídeos e material multimedia (películas, documentais), textos en papel (enciclopedias, libros, apuntamentos, artigos, esquemas...), explicacións de viva voz con ou sen apoio textual ou das TIC (esquemas, apuntamentos, presentacións...) emitidas polo profesor, por colaboradores ou polos mesmos alumnos, diálogos preparados ou espontáneos e calquera outro material que se considere funcional para o obxectivo pretendido.

Alén disto a biblioteca será un espazo integrado na programación para a consulta de todo tipo de fontes documentais.

4.1. Obras de lectura

A listaxe serve como referencia para a profesora ou profesor do nivel. En todo caso en todos os cursos agás en 1º e 2º de bacharelato, establécese unha lectura mínima por avaliación. As lecturas voluntarias poderán incrementar **até un punto** na nota media final do curso.

4.1.1. 1º ESO

- A expedición do Pacífico, Marilar Aleixandre, Xerais
- Agueda e o misterio dos calcetíns. Paula Señarés, Galaxia
- Alaia e a deusa. Tomás González Ahola, Urco Editora
- A malvada María Xosé, Miguel Vázquez Freire, Xerais
- Amigos en tempo real, Ramiro J. Álvarez, Galaxia

- As aventuras de Sherlock Holmes, Arthur Conan Doyle
- As de moscapara Anxo , Fina Casalderrey, Anaya
- Camiño perigoso, Ánxela Loureiro, Xerais
- Contos da montaña, Anxel Fole. Galaxia
- Contos de lobos, Anxel Fole. Galaxia
- Contos para Manuela, Mario Pereira, Alfaguara
- Contos por palabras, Agustín Fernández Paz, Xerais
- De como o santo dos croques se fai peregrino, Pepe Carballude, SM
- Dos arquivos do trasno, Rafael Dieste. Galaxia
- Estanislao, príncipe de Sofrovia, Manuel Lourenzo González, Xerais
- Fortunato de Trasmundi, Darío Xohan Cabana. Galaxia.
- Intercambio cun inglés, Christine Nostlinger, Oxford
- Ketumba Ketumba, Xerardo Quintiá. Galaxia
- Leonardo e os fontaneiros, Ma Victoria Moreno. Galaxia
- O barón rampante, Italo Calvino
- O cabaleiro inexistente, Italo Calvino
- O hobbit, J.R.R. Tolkien. Xerais
- O misterio das badaladas, Xavier P. Docampo. Xerais
- O neno inverno. María Canosa. Galaxia
- Opazo baleiro, Xabier P. Docampo. Xerais
- O segredo dapedra figueira, Ma Xosé Queizán, Xerais
- O talismán dos druídas, Pepe Carballude, Everest
- O vizconde demediado, Italo Calvino
- Os mornias, Lola González, Xerais
- Pel de lobo, Xosé Miranda . Xerais
- Retrincos. Un ollo de vidro, A.D.R. Castelao. Galaxia
- Trece anos de Branca, Agustín Fernández Paz, Edebé
- Unha pantasma no colexio, Manuel Lourenzo González, Edebé

4.1.2. 2º ESO

Lecturas obrigatorias :

Listaxe lecturas voluntarias a título de orientación:

- Agardarei por ti en África. Blanca Álvarez. Planeta-Oxford
- A expedición do Pacífico, Marilar Aleixandre, Xerais
- Águeda e o misterio dos calcetíns. Paula Señarés, Galaxia
- A malvada María Xosé, Miguel Vázquez Freire, Xerais
- Amor dos quince anos, Marilyn, Agustín Fernández Paz, Xerais
- A pel do mundo, Berta Dávila, Galaxia
- As flores radiactivas, Agustín Fernández Paz, Xerais

- Ata que o saibas todo, Juan Kruz Igerabide, Oxford
- A teima de Xan. Antonio García Teijeiro, Galaxia
- Calquera noite pode saír o sol. Joaquín Micó. Galaxia.
- Cando petan na porta pola noite, Xabier P. Docampo, Xerais
- Cartas de amor, Fran Alonso, Xerais
- Conta as estrelas. Lois Lowry. Planeta /Oxford
- Contos azuis. Fernando Cabeza Quiles. Galaxia
- Dragal. Elena Gallego. Xerais
- Espinacas sobre rodas. Renate Welsh. Galaxia
- Estanislao, príncipe de Sofrovia, Manuel Lourenzo González, Xerais
- Intercambio cun inglés, Christine Nöstlinger, Oxford
- Jules Verne e a vida secreta das mulleres planta, Leticia Costas, Xerais
- Masculino singular, Carlos Negro, Xerais
- achado do catro, Manuel Núñez Singala, Galaxia
- amor e as palabras, María Victoria Moreno, Urco Editora
- misterio das badaladas, Xavier P. DoCampo Xerais
- misterio de Portomarín. Antía Yáñez Rodríguez. Galaxia.
- pazo baleiro, Xabier P.Docampo Xerais
- Pel de lobo, Xosé Miranda Xerais
- Penúltimas tendencias, Carlos Negro, Xerais
- Pioneiras, Anaír Rodríguez, Xerais
- Pippi Mediaslongas, Astrid Lindgren, Kalandraka
- Prohibido casar, papá, Fina Casalderrey, Galaxia
- Que desfeita (contos). Paul Jennings, Galaxia
- Retrincos. Un ollo de vidro, A.D.R. Castelao Galaxia
- Sempre quente o sol, A. García Teijeiro, Alfaguara
- Tanis I o Mocoso. M. Lourenzo González. Xerais.
- Trece anos de Branca, Agustín Fernández Paz. Rodeira
- Unha historia familiar. Christine Nöstlinger, Oxford

4.1.3. 3º ESO

- Agardarei por ti en África, Blanca Álvarez, Planeta / Oxford
- A lei da rúa, Susan E. Hinton, Alfaguara.
- A lei das ánimas, Carlos G. Reigosa, Galaxia.
- A modelo descalza, Jordi Sierra i Fabra, Galaxia.
- Anagnórise, Mª Victoria Moreno, Galaxia.
- A praia dos afogados, Domingo Villar, Galaxia.
- Ariadna, Xosé Miranda, Xerais.
- A memoria da chuvia, Pedro Feijoo, Xerais.
- A sombra cazadora, Suso de Toro, Xerais.
- A sombra descalza, An Alfaya, Xerais
- As confesións de Carlota Doyle. Avi, Galaxia
- As lágrimas de Shiva, César Mallorquí, Rodeira
- As sete mortes, Carlos Vila Sexto, Galaxia
- Asústate, Merche, Fina Casalderrey, Xerais

- Cabeza de pelouro, Jean-Paul Nozière Galaxia
- Calquera noite pode saír o sol, Joaquim Micó, Galaxia
- Camiños de auga. Núñez Singala. Galaxia.
- Cartas de inverno, Agustín Fernández Paz, Xerais
- Chamando ás portas do ceo. Jordi Sierra i Fabra, Rodeira
- Comedia bífida, Manuel Núñez Singala, Galaxia
- Conta as estrelas. Lois Lowry. Planeta-Oxford
- Cordelúa, Elia Barceló, Rodeira
- Cousas, A.D.Rodríguez Castelao, Galaxia
- Debuxos no muro, Aurora Rúa, Galaxia
- De mel e fel, Patxi Zubizarreta, Xerais
- Diario dun xove maniático, Aidan Macfarlane, Ann McPerson, Xerais
- Dragal, Elena Gallego. Xerais
- Fuxe sen mirar atrás, Luis Leante. Rodeira
- Legado nos ósos, Dolores Redondo, Xerais
- Marxinados, Pepe Carballude. Galaxia
- Mecanoscrito de segunda orixe, Manuel de Pedrolo, Galaxia
- Memoria da chuvia. Pedro Feijoo. Xerais
- Mentira. Care Santos. Rodeira
- Menú de enganoso, Núñez Singala, Galaxia.
- Non hai noite tan longa, Agustín Fernández Paz, Xerais
- Nun lugar chamado guerra, Jordi Sierra i Fabra, Galaxia
- O centro do labirinto, Agustín Fernández Paz, Xerais
- O cero escuro, An Alfaya, Tambre.
- O corazón da branca de neve, Francisco Castro, Galaxia
- Ofrenda á tormenta, Dolores Redondo, Xerais
- O gardián invisible, Dolores Redondo, Xerais.
- O inferno de Marta, Pasqual Alapont, Xerais
- O lobishome de Candeán. Paula Carballeira
- Ollos de auga, Domingo Villar, Galaxia.
- O misterio de Portomarín. Antía Yáñez Rodríguez. Galaxia
- Orballo da mañá, David D. Vázquez Álvarez, Baía Edicións
- Os fillos do mar, Pedro Feijoo, Xerais
- O segredo de Marco Polo, Francisco Castro, Galaxia
- O tesouro das ánimas, Conchi Regueiro, Baía
- O último traballo do señor Luna. César Mallorquí. Rodeira
- Os nenos da varíola. María Solar. Galaxia
- Palabras envelenadas, Maite Carranza, Rodeira
- Pel de lobo. Xosé Miranda. Xerais
- Quen matou a Inmaculada de Silva?, Marina Mayoral, Xerais
- Rebeldes, S. H. Hinton, Alfaguara
- Reencontro, Fred Uhlman, Xerais
- Sete caveiras, Elena Gallego Abad, Xerais
- Tristes armas, Marina Mayoral, Xerais
- Unha historia familiar, Christine Nöstlinger, Oxford
- Unha presa de terra, Marilar Aleixandre Ir Indo Edicións
- Úrsula, a maior, Alice Vieira, SM

- Veleno tinto, Ramón Carredano Cobas, Xerais
- Verdade, Care Santos, Rodeira
- Vintedous segundos. Eva Mejuto. Xerais

4.1.4. 4º ESO

- Os nenos da variola, María Solar, Galaxia
- Cousas, Castelao, Galaxia
- Si o vello Simbad volvese ás illas, Álvaro Cunqueiro
- A esmorga, Eduardo Blanco Amor, Galaxia
- A cabeza da medusa, Marilar Aleixandre, Xerais (novela)
- A desaparición de Esme Lennox, Maggie O`Farrell, Galaxia
- A guerra dos mundos, H.G.Wells, Xerais/LVG (novela)
- A illa do tesouro, R.L.Stevenson, Xerais (novela)
- Á lus do candil, Ánxel Fole, Galaxia (relatos)
- A memoria da chuvia, Pedro Feijoo, Xerais
- Amor de tango, Mª Xosé Queizán, Xerais (novela)
- A nosa cinza, Xavier Alcalá, Galaxia.
- A praia dos afogados, Domingo Villar, Galaxia (novela)
- A sombra descalza, An Alfaya, Xerais
- Agosto do 36, Francisco Fernández Ferreiro, Xerais (novela)
- Aires da miña terra, M. Curros Enríquez.
- Anagnórise, Mª. Victoria Moreno, Galaxia.
- Antoloxía do conto galego do século XX, VV.AA.: Galaxia (relatos)
- As mans do medo , Xosé Miranda, Xerais.
- As rulas de Bakunin, A. Riveiro Coello, Galaxia
- Brooklyn follies, Paul Auster, Galaxia
- Camposanto, Fátima Peón Torres, Fundación Caixa Galicia.
- Cartas de amor, Fran Alonso, Xerais (novela)
- Cómplice, Anke de Vries, SM (novela)
- Cordelúa, Elia Barceló, Rodeira
- Diario, Ana Frank, Kalandraka Editora
- Dos arquivos do trasno, Rafael Dieste, Galaxia (relatos)
- Dr Jekyll e Mr. Hide, R.L.Stevenson, Xerais/LVG (novela)
- Durmido sobre os espellos, Jordi Sierra i Fabra, Galaxia
- Enderezo descoñecido. Taylor Kressmann. Xerais (novela).
- Frankenstein, Mary Shelley, Galaxia/LVG (novela)
- Longa noite de pedra, Celso Emilio Ferreiro (poesía)
- Lume de cobiza, Miguel Anxo Fernández , Galaxia (novela)
- Made in Galiza. Sechu Sende. Galaxia (narrativa)
- Moonkid e Liberty, Paul Kropp, Galaxia (novela)
- Morning Star, Xosé Miranda, Galaxia (novela)
- Non hai noite tan longa, Agustín Fernández Paz, Xerais(novela)
- O bosque das antas, Francisco Xosé Fernández Naval Xerais (novela)
- O clube da calceta. María Reimóndez. Xerais (narrativa)
- descenso do derradeiro ocaso, Angel de la Cruz, Sotelo Blanco.
- Cousas, Castelao, Galaxia

- O lápis do carpinteiro, Manuel Rivas, Xerais (novela)
- O neno do pixama a raias, John Boyne, Factoria K (novela)
- Ollos de auga, Domingo Villar, Galaxia (novela)
- Os biosbardos, Eduardo Blanco Amor, Galaxia (relatos)
- Os dous de sempre, A.D. R. Castelao, Galaxia.
- Os escaravellos voan á tardiña, María Gripe, SM.
- Poetízate, Fran Alonso, Xerais (poesía)
- Que me queres, amor?, Manuel Rivas, Xerais (relatos)
- Rebeldes, S.H. Hinton, Alfaguara (novela)
- Reencontro, Fred Uhlman, Xerais
- Resistencia, Rosa Aneiros, Xerais
- Robinson Crusoe, Daniel Defoe, Edicións Xerais/LVG (novela)
- Ten o seu punto a fresca rosa, Mª Xosé Queizán Xerais (novela)
- Un bosque cheo de faias, Francisco Castro, Galaxia (novela)
- Un casoiro ben mal amañado, Bali Rai, Sotelo Blanco (novela)
- Volver, Suso de Toro, Xerais
- Xente ao lonxe, Eduardo Blanco Amor, Galaxia

4.1.5. 1º Bacharelato

Neste curso non se establecen lectura obrigatorias, senón voluntarias que poderán incrementar a nota media final até un punto. As lecturas son:

- 1º trimestre: *Guía de campo da Galicia encantada* de Antonio Reigosa (ed.).
- 2º trimestre: *O Reino medieval de Galicia*. Crónica dunha desmemoria de X.M. Andrade Cernadas e Anselmo López Carreira.
- 3º trimestre: un/nha autor/a ou acontecemento histórico do s. XIX; a concertar co/a docente.

4.1.6. 2º Bacharelato

Neste curso debido ao apertado calendario do curso que marcan as probas de Selectividade, non se realizará a lectura completa de ningunha obra. Durante todo o curso traballaremos con tipoloxía textual diversa que facilite o desenvolvemento da capacidade lectora e de análise crítica.

5. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción do alumnado.

5.1. Procedementos de avaliación

En liñas xerais estes son os procedementos que se seguirán para a avaliación:

- Como mínimo realizarase unha proba escrita individual en cada

- avaliación sobre os contidos establecidos no punto 4.
- Un control de lectura a través dunha tarefa oral ou escrita en cada avaliación.
- Un seguimento regular do caderno da clase realizado polo alumnado tanto na aula como na casa
- A realización de diferentes tarefas orais ou escritas establecidas para cada avaliación
- Observación do nivel de lingua galega empregado na aula
- Valoración da actitude cara a lingua e a materia

5.2 Instrumentos de avaliación

Utilizaremos variados instrumentos de avaliación, tendo en conta o tipo de alumnado que nos atopamos.

- O traballo da aula a través do seguimento do caderno de clase
- O grao de participación do alumno ao longo do curso a través das preguntas, exposición de opinións, participación nos debates, etc. que amosan o seu interese pola materia.
- A realización de resumos, esquemas, redaccións, comentarios, traballos, etc.
- A lectura dun libro mínimo por cada avaliación.
- Rúbricas e escalas de observación para avaliar a oralidade
- A orde e limpeza na presentación das tarefas e das probas escritas.
- A corrección ortográfica, gramatical e léxica na redacción das tarefas e probas escritas.

5.3. Criterios de cualificación.

Para decidir a nota de cada avaliación este Departamento establece os seguintes criterios:

5.3.1. ESO

70% Exames trimestrais.

- Os exames serán probas xerais que todos os alumnos dunha aula deberán realizar na mesma data (salvo casos excepcionais xustificadas). Neles farase unha comprobación dos estándares establecidos para o trimestre escolléndose, a criterio do profesor, aqueles que sexan máis significativos para comprobar a consecución da adquisición de capacidades básicas. En cada avaliación deberá realizarse como mínimo un exame, sen prexuízo de que os profesores poidan establecer dous ou máis exames para a avaliación dun trimestre.

- En todas as probas escritas valoraremos a expresión e corrección lingüística ademais do contido.

10% Libro de lectura trimestral

- Ao longo de cada trimestre os alumnos deberán demostrar a lectura de, como mínimo, un libro obrigatorio proposto polo profesor/a. Da lectura deste libro deberán dar conta nunha proba específica (oral ou escrita).
- En caso de o profesor ou a profesora optar por realizar de modo oral as probas de lectura obrigada poderá, nesa mesma proba, avaliar o nivel de lingua empregado.

10% A oralidade.

- A proba de competencia oral poderá realizarse, á parte das notas de aula tomadas sobre o bloque 1, a través da comprobación de lectura de libros obrigados, nos casos en que os profesores decidan realizala de forma oral ou mediante a realización de exposicións orais, en presenza dos seus compañeiros, sobre un contido ou un aspecto da programación oficial, segundo o criterio do profesor ou profesora.
- En calquera dos casos a exposición oral permitirá á profesora ou profesor avaliar o desenvolvemento das capacidades da alumna ou alumno no que respecta aos contidos do Bloque 1 (Falar e escoitar). Na avaliación da exposición ou proba oral entrarán a se considerar tanto os aspectos teóricos da presentación como os lingüísticos orais, (adequación ao nivel, vocabulario, claridade expositiva, fonética, corrección gramatical, etc) como a claridade expositiva e a capacidade de controlar as propias emocións durante a exposición. É así que se avaliarán estándares de aprendizaxe (e os contidos correspondentes) como os referidos á capacidade de uso e planificación do discurso oral, os referidos ao discurso oral espontáneo, á argumentación e os da revisión do proceso de elaboración así como os referidos á procura e contraste de información, planificación e presentación de discursos orais.

10% O traballo do alumnado durante o trimestre. Valoraremos neste apartado as:

- Intervencións na aula: (respostas a preguntas xerais ou particularizadas, aclaracións a outros compañeiros, aplicación de coñecementos adquiridos para solucionar dificultades que poidan xurdir etc.
- Exercicios de aula. Durante as sesións académicas aos alumnos poderáselles encargar realizar traballos ou exercicios de diversa índole

propostos polo profesor, colectivos ou individuais, con resolución oral, escrita, ou dixital.

- Exercicios externos. Son actividades realizadas polos alumnos en solitario, fóra da actividade regrada no centro, a proposta do profesor, relacionados cos contidos tratados na aula (comentarios, test, esquemas, resumos, elaboracións de textos de diverso tipo...). En todo caso procurarase que todos os alumnos teñan un mínimo de exercicios avaliados por avaliación
- Actitude do alumnado respecto da materia e da lingua.

5.3.2. Bacharelato

5.3.2.1 1º Bacharelato

70% Exames trimestrais.

- En cada avaliación haberá unha o máis probas escritas sobre os contidos da materia atendendo ao cumprimento dos criterios de avaliación. Estas probas versarán esencialmente sobre os contidos e destrezas que se desenvolveron durante ese período do curso e de acordo coa metodoloxía de traballo e as actividades desenvolvidas.
- Nelas, o alumnado demostrará que adquiriu os contidos mínimos e as competencias esixidas no curso correspondente de Lingua e Literatura Galega. Os exames constarán de preguntas concretas sobre os contidos dos 3 bloques de cada curso: lingua, literatura e lingua e sociedade. Ademais as probas medirán a competencia escrita, tanto a través das cuestións anteriores como a partir de textos para comprensión e expresión.
- En todas as probas escritas valoraremos a expresión e corrección lingüística ademais do contido

20% Comportamento, actitude e traballo. Valoraremos neste apartado:

- Realización das tarefas propostas, alén do seu nivel de corrección, presentación, etc.
- Emprego de fontes de documentación, hábitos de traballo e de estudo diario
- Corrección e valoración dos textos elaborados na aula ou na casa(esquemas, resumos...)
- Actitude do alumnado ante a materia, grao de participación valoración e uso da lingua galega.
- Realización de traballos voluntarios de pescuda de información; lecturas opcionais, exposicións na aula, debates, etc.

Un modelo de escala de observación podería ser

COÑECEMENTO E USO DA LINGUA GALEGA	INSTRUMENTOS E MATERIAIS PARA A AVALIACIÓN
Actitudes e uso da lingua galega na clase	<ul style="list-style-type: none"> • Escala de observación e valoración de actitudes (participación activa en traballos colaborativos, participación construtiva nos intercambios comunicativos, etc.). • Escala de observación e valoración de comprensión e expresión oral (uso da lingua galega como instrumento de comunicación para interactuar cos seus compañeiros e co profesor, expresión fluída, respecto polos patróns fonéticos do galego...)
Comprensión e expresión escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas e actividades escritas presentadas en soporte papel ou dixital: actividades de completar, de relacionar, de interpretación de gráficas, esquemas, táboas... • Cadernos e/ou apuntamentos • Probas específicas que inclúen: ditados, resumos, redaccións, comentarios, desenvolvemento de temas. • Exames e controis: tema, pregunta curta, preguntas de resposta múltiple e de resposta aberta, comentarios, composición de textos, etc.
Comprensión e expresión oral	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación académica oral (PAO) ante os compañeiros • Escala de observación da comprensión e expresión oral para a valoración de lecturas expresivas (diálogos, relatos, poesías...) na clase. • Escala de observación da comprensión e expresión oral para a valoración das intervencións en debates e conversacións cos compañeiros na clase e en actividades extraescolares.
Comprensión	<ul style="list-style-type: none"> • Lectura de obras literarias e de xéneros dos

lectora	<p>ámbitos académico e dos medios de comunicación.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Resumo escrito e/ou oral dos textos lidos • Traballos escritos sobre aspectos determinados dunha obra presentados en soporte papel ou dixital • Recensións en soporte papel e dixital
Produción de textos	<ul style="list-style-type: none"> • Traballos escritos sobre temas curriculares ou sobre temáticas de interese social e/ou cultural • Artigos, entrevistas, noticias, relatos, poesías... creados para a súa publicación na revista do centro • Relatos, poesías... creados para presentar a concursos tanto do propio centro coma doutros organismos e institucións. • Recensións elaboradas para interactuar en foros, blogs e clubs de lectura • Creacións audiovisuais: videopoemas

10% oralidade.

A competencia oral do alumnado, correspondente ao bloque de expresión oral e comprensión oral, avaliarase mediante a observación diaria das súas intervencións na aula e nas exposicións orais tanto individuais como en grupo ou en parella. Para este fin empregaremos escalas de valoración cos seguintes criterios: adecuación, interacción, coherencia e cohesión, pronuncia e entoación, gramática e léxico.

Achegamos o seguinte modelo de valoración:

<p>Escala de valoración da expresión oral</p> <p>Alumna/o:</p>					
Escala	ADECUACIÓN E INTERACCIÓN	COHESIÓN E FLUIDEZ	PRONUNCIA E	GRAMÁTICA	LÉXICO

			ENTOACIÓN		
1	Imperfeccións no emprego do rexistro e no desenvolvemento do contido.	Información confusa e mal distribuída. Erros no uso de conectores.	Pronuncia confusa, con dificultades no sistema fonolóxico que dificultan a comprensión.	Estrutura morfosintáctica con numerosas incorreccións.	Léxico insuficiente e incorrecto.
2	Vacilacións no emprego do rexistro ou no desenvolvemento do contido Pouca habilidade no inicio, mantemento e remate dunha conversa.	Información confusa con pausas e dúbidas. Vacilación no uso de conectores.	Pronuncia con dificultades no noso sistema fonolóxico .	Estrutura morfosintáctica con incorreccións frecuentes.	Léxico insuficiente ou incorrecto, referido a situacións cotiás.
3	Adecuación á finalidade do acto comunicativo e emprego de técnicas sinxelas para o mantemento dunha conversa, con certas vacilacións.	Información organizada e emprego de conectores frecuentes, con algunhas dúbidas ou pausas.	Pronuncia clara pero con dificultades na pronuncia dalgúns fonemas específicos do galego.	Estruturas correctas morfoloxicamente, con algún erro ocasional.	Léxico suficiente en situacións e temas cotiás, pero cun repertorio un pouco limitado.
4	Adecuación á finalidade do acto comunicativo cun rexistro e un contido axeitado. Mantemento dunha conversa con corrección e naturalidade.	Información coherente nas intervencións, empregando os conectores textuais con fluidez.	Pronuncia clara e axeitada ao noso sistema fonolóxico.	Emprego correcto das estruturas morfosintácticas .	Léxico suficiente e variado referido a diferentes situacións.
NON APTO: 1 e 2 // APTO: 3 e 4					

5.3.2.2. 2º Bacharelato

90% Exames trimestrais.

- Nos exames trimestrais farase unha comprobación dos estándares considerados fundamentais. En cada avaliación realizarase un exame único, agás na 1ª avaliación que terán dous para axudalos na adaptación do novo curso.
- En todas as probas escritas valoraremos a expresión e corrección lingüística ademais do contido, aplicando o criterio utilizado na Selectividade.

10% Traballo do alumnado durante o trimestre

- O alumnado deberá ter entregado en cada avaliación tarefas de diferente índole (comentarios, esquemas, exercicios..) que serán avaliados neste apartado.
- Análise da expresión oral do alumnado. A súa utilización é indispensable na aula.

Na ESO e no Bacharelato **a nota de cada avaliación** será a suma de cada un dos apartados sinalados. A ponderación da nota do XADE será á centésima.

A nota final do curso resultará da media aritmética dos resultados das tres avaliacións.

- Os alumnos que obtiveren 5 ou máis puntos desta media aritmética das notas trimestrais estarán aprobados e non terán que realizar ningunha proba escrita máis (exame final). Os alumnos con notas igual ou superior ao 5 que teñan realizado as probas de lectura voluntaria de libros ou traballos voluntarios sumarán **até un máximo de un punto** por estas tarefas, á nota final de curso.
- Se a media das tres avaliacións é unha nota inferior a 5 puntos, deberá realizar unha proba escrita (exame final). Esta proba será deseñado para avaliar os estándares e capacidades básicas. Na ESO e no 1º BACHARELATO o exame poderá ser só do trimestre ou trimestres suspensos segundo o criterio do profesor ou profesora. En 2º de Bacharelato esta proba será de toda a materia do curso.
- En todos os casos a nota obtida na proba escrita será a nota final do curso, se ten que recuperar todos os trimestres, ou fará media cos outros trimestres que teña superados.
- Porén, se a nota media fose de 4 e ao longo do curso tivese realizado proba de un ou dous libros voluntarios ou traballos a puntuación

obtida, poderá sumarse á media e, de ser igual ou superior a 5 o resultado final, aprobar sen ter que presentarse ao exame final.

Na **convocatoria extraordinaria de setembro** a proba axustarase aos mínimos esixibles que constan na programación. A proba estará puntuada sobre dez puntos e para aprobar terán que ter un cinco.

6. Recuperación e avaliación da materia pendente.

6.1. Contidos.

Os contidos mínimos para recuperar a materia pendente son os expostos no apartado 4 desta programación.

6.2. Programa de reforzo para a recuperación da materia pendente dos cursos anteriores.

6.2.1. ESO

Como mecanismo de axuda e repaso da materia o alumnado traballará cos *Cadernos de traballo de Lingua e Literatura galega* do curso que corresponda. As tarefas serán corrixidas polo profesor do curso actual do alumno. En ningún caso a realización destas tarefas será un medio para superar a materia pendente.

6.2.2. Bacharelato

Como mecanismo de axuda e repaso da materia dada no curso de 1º o profesor ou profesora encargado da docencia no nivel poderá fornecer as alumnas e alumnos dun caderno de exercicios que será depositado na conserxería do centro para que poidan fotocopiálo se así o consideraren oportuno. En ningún caso a realización deste caderno será un medio para superar a materia pendente, nin substitúe as convocatorias de exames para alumnos con materias pendentes nin o da convocatoria extraordinaria de setembro.

6.3. Avaliación .

6.3.1. ESO

- Se o alumno aproba as dúas primeiras avaliación do nivel que está cursando, automaticamente terá aprobada a materia pendente.
- Se o alumno non aproba as avaliacións do curso actual, deberá realizar o exame da convocatoria de maio, cun valor de 10 puntos.

Para superar a materia deberá ter un cinco.

6.3.2. Bacharelato

- O alumnado coa materia de 1º suspenda terá que realizar unha proba no mes de xaneiro cos mínimos contidos na programación. Esta proba será valorada sobre 10 puntos e para superar a materia deberá ter un cinco.
- Se o alumno/a non aproba o exame realizado no mes de febreiro, deberá presentarse ao exame da convocatoria de maio. A proba que se realizará terá un valor de 10 puntos e para a súa superación é necesario obter 5 puntos.

Se algunha alumna ou alumno non superase os mínimos exixidos para promocionar despois de realizar as probas para alumnos con pendentes de xaneiro e maio, destinadas a recuperar a materia pendente deberá realizar unha proba escrita extraordinaria nos primeiros días do mes de setembro, segundo o calendario que estableza a X.E. do centro.

A materia de 2º de bacharelato é chave coa de 1º de bacharelato, de xeito que aquel alumnado que non supere a materia pendente na convocatoria de maio e teña a de 2ª aprobada, non é posible a súa avaliación. Así pois deberá realizar tamén en setembro o exame da materia de 2ª.

7. Indicadores de logro para avaliar o proceso de ensino e a práctica docente

7.1 Rexistro para a auto-avaliación do profesorado: Planificación

- Programa a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas.
- Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o seu desenvolvemento.
- Selecciona e secuencia de forma progresiva os contidos da programación de aula tendo en conta as particularidades de cada un dos grupos de estudantes
- Programa actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe.
- Planifica as clases de modo flexible, preparando actividades e recursos axustados á programación de aula e ás necesidades e aos intereses do alumnado.
- Establece os criterios, procedementos e os instrumentos de avaliación

e auto-avaliación que permiten facer o seguimento do progreso de aprendizaxe dos seus alumnos e alumnas.

- Coordínase co profesorado doutros departamentos que poidan ter contidos afíns á súa materia.

7.2. Rexistro para a auto-avaliación do profesorado:

Motivación do alumnado

- Proporciona un plan de traballo ao principio de cada unidade.
- Propón situacións que introduzan a unidade (lecturas, debates, diálogos...).
- Relaciona as aprendizaxes con aplicacións reais ou coa súa funcionalidade.
- Informa sobre os progresos conseguidos e as dificultades encontradas.
- Relaciona os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.
- Estimula a participación activa dos estudantes en clase.
- Promove a reflexión dos temas tratados.

7.3. Rexistro para a auto-avaliación do profesorado:

Desenvolvemento do ensino

- Resume as ideas fundamentais discutidas antes de pasar a unha nova unidade ou tema con mapas conceptuais, esquemas...
- Cando introduce conceptos novos, relaciónaos, se é posible, cos xa coñecidos; intercala preguntas aclaratorias; pon exemplos...
- Ten predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.
- Optimiza o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada unidade didáctica.
- Utiliza axuda audiovisual ou doutro tipo para apoiar os contidos na aula.
- Promove o traballo cooperativo e mantén unha comunicación fluída cos estudantes.
- Desenvolve os contidos dunha forma ordenada e comprensible para os alumnos e as alumnas.
- Propón actividades que permitan a adquisición dos estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.
- Propón actividades grupais e individuais.

7.4. Rexistro para a auto-avaliación do profesorado:

Seguimento e avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe.

- Realiza a avaliación inicial ao principio de curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.
- Detecta os coñecementos previos de cada unidade didáctica.

- Revisa, con frecuencia, os traballos propostos na aula e fóra dela.
- Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e como pode melloralas.
- Corrixe e explica de forma habitual os traballos e as actividades dos alumnos e as alumnas, e dá pautas para a mellora das súas aprendizaxes.
- Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de xeito equilibrado a avaliación dos diferentes contidos.
- Favorece os procesos de auto-avaliación e co-avaliación.
- Propón novas actividades que faciliten a adquisición de obxectivos cando estes non foron alcanzados suficientemente.
- Propón novas actividades de maior nivel cando os obxectivos foron alcanzados con suficiencia.
- Utiliza diferentes técnicas de avaliación en función dos contidos, o nivel dos estudantes, etc.
- Emprega diferentes medios para informar dos resultados aos estudantes e aos pais

8. A Avaliación inicial.

Ao longo do mes de setembro e outubro, realizarase a avaliación inicial do alumnado tendo en conta os seguintes procedementos:

- Realización dunha proba escrita que recolla os contidos mínimos do curso inmediatamente anterior. Este ano este aspecto é fundamental ante as peculiaridades do curso anterior.
- Realización de lecturas coa fin de avaliar as súas destrezas lectoras (velocidade, dicción, comprensión...)
- Elaboración de textos co obxecto de observar os diferentes aspectos lingüísticos: adecuación, coherencia, cohesión, respecto das normas, etc.

Esta avaliación é esencial para detectar e poder aplicar as medidas individuais de atención á diversidade alén de detectar aquelas carencias nas aprendizaxes e competencias que non se impartiron no curso 2019-2020.

8.1. Análise das aprendizaxes imprescindible que non se impartiron no curso 2019-2020

A excepcional situación académica vivida o curso pasado, fainos ter que adaptar a nosa práctica docente a un enfoque aínda máis competencial que teña en conta todas aquelas aprendizaxes non adquiridas durante o pasado curso. Neste senso a avaliación inicial mais os informes individualizados do alumnado serán esenciais para realizar unha análise real e obxectiva das aprendizaxes a traballar.

No 1º trimestre do curso tanto na ESO coma no Bacharelato e tras a análise e estudo da avaliación inicial, iremos incorporando todos aqueles aspectos imprescindibles para o desenvolvemento das competencias clave.

Nos informes individualizados do curso 2019- 2020 aparecen xa de xeito individualizado todas elas que se conforman do seguinte xeito por cursos:

En 1º da ESO afondaremos na competencia lingüística facendo fincapé na comprensión lectora e na expresión escrita, pois non dispomos datos das aprendizaxes que non foron impartidas.

En 2º da ESO durante o 1º trimestre traballaremos cos contidos gramaticais non impartidos(pronome, verbo, adverbio, conectores) esenciais para o desenvolvemento da competencia lingüística. Reforzaranse aspectos como a acentuación e os signos de puntuación.

En 3º da ESO durante o 1º trimestre traballaremos sobre os aspectos básicos do comentario literario de poemas e reforzaremos os contidos gramaticais(o verbo, e conectores, a acentuación e signos de puntuación).

En 4º da ESO durante o 1º trimestre traballaremos sobre os aspectos básicos do comentario literario tanto en prosa coma en verso e reforzaremos aspectos como a acentuación, signos de puntuación e os erros frecuentes na redacción.

En 1º de Bacharelato durante o 1º trimestre traballaremos os aspectos básicos do comentario literario en verso, traballaremos os erros frecuentes na redacción(castelanismos, redundancias, orde non lóxica dos elementos oracionais..) e reforzaremos os aspectos gramaticais que se precisen.

En 2º de Bacharelato durante o 1º trimestre tentaremos analizar os aspectos non impartidos(a literatura medieval, a situación dos Séculos Escuros e o Rexurdimento) para poder contextualizar as producións literarias do século XX.

A metodoloxía será activa buscando sempre a través da produción de textos a reflexión e corrección das súas producións.

9. Medidas de atención á diversidade

As medidas de atención á diversidade na educación secundaria obrigatoria e no Bacharelato ben estar orientadas a responder ás necesidades educativas concretas do alumnado, ao logro dos obxectivos desta etapa educativa e á adquisición das competencias correspondentes, e non poderán, en ningún caso, supoñer unha discriminación que lle impida alcanzar os devanditos obxectivos e competencias, e a titulación correspondente.

Habitualmente achamos nos diversos grupos alumnas e alumnos que manifestan problemas para seguir o ritmo normal do curso. Isto pódese deber a diversas causas: carencias arrastradas de cursos anteriores, problemas de aprendizaxe por limitacións de calquera tipo, falta de interese ou de integración, etc.

Un dos casos que máis se deben ter en conta, dentro do capítulo de persoas con limitacións de aprendizaxe que deben ser atendidas con recursos especiais, é o do alumnado procedente de países nos que non se fala a lingua galega, pois sen dúbida o descoñecemento do idioma de ensino é unha primeira e importante dificultade para enfrontarse á materia.

É preciso contar con ferramentas que busquen, nun primeiro momento, a integración plena deste alumnado nas aulas de LGL, e, nun segundo momento, lles faciliten a adquisición gradual das claves do idioma e as ferramentas para o seu manexo instrumental e o coñecemento da súa gramática.

Un problema de partida é a enorme diversidade de casos que se poden dar en alumnado de procedencia foránea, que podemos agrupar do seguinte xeito:

- Alumnos de procedencia lingüístico-cultural dispar, con coñecementos moi elementais ou inexistentes dun idioma vehicular común que poida servir para a comunicación co profesorado e cos compañeiros. Dentro deste grupo diferenciaríamos:
 - Aqueles que carecen por completo dunha lingua vehicular que sirva de medio transmisor no noso ámbito (galego, castelán, francés, inglés...). Adoitan entrar neste caso alumnos de orixe árabe, oriental, Europa do leste, África...
 - Aqueles alumnos que, procedentes das mesmas latitudes, posúen rudimentos dunha lingua que pode actuar como vehicular (galego, castelán, francés...).
 - Alumnos procedentes do resto do Estado, de Iberoamérica ou de países próximos de Europa, que teñen o galego, o portugués ou ben o castelán como lingua propia. Neste grupo incluíranse alumnos do grupo a) con coñecementos amplos dalgún destes idiomas.

Existen aínda outros factores que, ao combinalos cos anteriores, complican máis o panorama. Son o nivel académico global no que se incorporan ao instituto e o número de cursos de LGL que teñan realizado antes, que os fornecerá dun maior ou menor grao de coñecemento da nosa lingua e de integración co resto do alumnado.

En consonancia con estas dificultades e, sobre todo, coa complexísima casuística que se dá no ámbito da diversidade, a adaptación da

Programación Xeral será en moitos casos unha prerrogativa e un traballo de cada profesor/a, que será quen deba diagnosticar a situación de partida de cada alumno en base a unha avaliación inicial, e a partir de aí desenvolver estratexias de integración e de aprendizaxe con actuacións personalizadas, que por norma xeral implicarán unha redución dos contidos e das esixencias con relación ao previsto na Programación Xeral.

Obviamente, a aplicación das medidas que se programen estará supeditada á atención xeral ao grupo, sempre prioritaria. No caso de tratarse dun grupo de alumnos problemático ou de baixo nivel, a atención que requiren os alumnos do ámbito da diversidade pode verse limitada. Polo contrario, de tratarse dun grupo de bo nivel, o ambiente de traballo e a solidariedade poden axudar enormemente a que estas persoas progresen na materia.

Para Lingua e Literatura de ESO, contémplanse actividades de atención á diversidade no propio libro do alumnado, contra o final de cada unha das unidades. A maiores, poderán usarse materiais (como a Proposta didáctica do libro de texto) para facilitar o traballo co alumnado que presenta meirandes dificultades de aprendizaxe. As ditas actividades están adecuadas ao currículo vixente para cada nivel da ESO e non alteran os seus obxectivos, competencias clave, contidos, estándares de aprendizaxe avaliados e criterios de avaliación, senón que os adaptan para dar resposta aos diferentes ritmos de aprendizaxe e ás características individuais e os estilos de aprendizaxe que poida presentar o alumnado.

Como medida de atención á diversidade xeral en 2º da ESO hai un reforzo de lingua galega cunha carga horaria de dúas horas, para aquel alumnado que non cursa a materia de francés.

10. Actividades complementarias e extraescolares.

O curso actual presenta unha idiosincrasia moi particular por mor da COVID-19, de xeito que moitas actividades que se programaban habitualmente, non se realizarán este curso.

Contemplaremos a posibilidade de efectuar encontros con algún escritor vía telemática, e continuar en colaboración co Equipo de Dinamización Lingüística participando nos certames literarios do centro e da contorna.

11. Alumnado en corentena, Educación a distancia ou semi-presencial.

Empregaremos dúas plataformas de tele-docencia en función do curso no que estea matriculado o alumno/a.

- Entorno Virtual de Aprendizaxe (EVA), para o alumnado de 1º e 2º

ESO.

- Aula virtual do centro, para o alumnado (3º,4º ESO e BAC)

A ferramenta oficial para soporte docencia en-liña é Webex de grande utilidade:

- Permite xerar links para as sesións que podemos engadir nos foros.
- Permite compartir contido (presentacións, ficheiros, etc.) pantalla e aplicacións, así coma o emprego dun encerado interno.

11.1. Metodoloxía

Cómpre organizarmos ben a información e presentar as instrución das actividades e das clases. Nas instrucións deben quedar ben claros os seguintes aspectos:

- Tarefa a desenvolver
- Tempo da súa realización e data límite de entrega
- Materiais complementarios para a súa realización (se é o caso)
- Material de apoio para a súa realización
- Criterios de avaliación da actividade
- Día e hora da sesión on-line

Para recoller os traballos ao alumnado podemos utilizar diferentes actividades segundo as necesidades. Poden ser:

- Tarefas aula virtual (permite colgar a tarefa a realizar e crear un lugar onde os estudantes entreguen o traballo)
- Taller (para a realización de traballos en grupo)
- Cuestionario para realizar test de avaliación de coñecementos con diferentes modelos de preguntas.

Cando a docencia se imparta mediante videoconferencia, aterase á duración prevista na clase presencial. Se a docencia é en formato texto, debe ter unha linguaxe directa e intelixible e a extensión debe axustarse á carga horaria diaria ou semana da materia.

Debemos ter presente a fenda dixital por iso, convén gravar as sesións de docencia para evitala na medida do posible. Tamén cómpre detectar as

carencias funcionais para garantir un ensino en-liña inclusivo.

11.2. Comunicación

A comunicación co profesorado realizarase a través das seguintes canles:

- Tanto na Aula Virtual como no EVA o alumnado dispón dun servizo de mensaxes para contactar no caso de dúbidas ou outras cuestións.
- Alén disto, todo o alumnado e profesorado do centro conta cun enderezo de correo electrónico corporativo administrado polo centro.
- Comunicación coas familias a través do Abalar móbil.

11.3. Avaliación

Toda a información relacionada co desenvolvemento da materia foi transmitida ao alumnado nas primeiras semanas do curso (contidos, temporalización, criterios de avaliación e cualificación, etc.)

Con carácter xeral, aplicaranse **os mesmos criterios de cualificación** que os establecidos nesta programación para o **ensino presencial e semi-presencial**.

No caso de que acontecera unha nova situación de confinamento e illamento os criterios de cualificación serían os seguintes:

Na ESO

- **60%** Probas orais e escritas
- **40%** Traballo realizado

No Bacharelato

- **70%** Probas orais e escritas
- **30%** Traballo realizado

Sen máis asuntos que tratar asina esta programación

En Pontevedra, 30 de setembro de 2020

A xefa de departamento,

Fdo.: Rosa Monné Enríquez